



BIBLIOGRAFIA

Kanttorin ammatti-identiteettiin, koulutukseen ja työhön liittyvästä tutkimuskirjallisuudesta

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe: Kirkon musiikin ammattilaisena kasvaminen -tutkimushanke ja bibliografia	2
Bibliografian käyttäjälle	2
Materiaali pähkinänkuoressa	3
Bibliografian materiaali	4
Käytetyt tietokannat	6
Hakusanat tiedonhaussa	8
1. Ammatti-identiteetti	9
1.1 Kanttorin ammatti-identiteetti	9
1.2 Muusikon ammatti-identiteetti	11
1.3 Muiden seurakunnan työalojen työntekijöiden ammatti-identiteetti	16
1.4 Ammatti-identiteetti työelämässä	20
2. Musiikkiopinnot kanttorin virkaa varten	24
2.1 Ammattiopintoja edeltävät musiikkiopinnot	24
2.2 Kirkkomusiikin ammatti- ja yliopisto-opinnot	26
2.3 Kirkkomusiikin opiskelijat	31
2.4 Työelämän ja koulutuksen välinen suhde	33
2.5 Täydennys- ja jatkokoulutus	35
2.6 Kirkkomusiikin opinnot muissa maissa	36
3 Kanttorit ja työelämä	39
3.1 Kanttorin virka	39
3.2 Kanttorin työnkuva	40
3.3 Kanttorit musiikkikasvattajina	43
3.4 Työyhteisö ja työhyvinvointi	46
3.5 Kanttorit muissa maissa	50
3.6 Suomen ortodoksisen kirkon kanttorinvirka	53
4 Kanttorin viran historia	55
4.1 Kanttorin viran historia	55
4.2 Matriikkelit	59
4.3 Henkilöhistoria	60

ESIPUHE: KIRKON MUSIIKIN AMMATILAISENA KASVAMINEN - TUTKIMUSHANKE JA BIBLIOGRAFIA

Tuuli Muraja & Jorma Hannikainen 20.1.2020

Kirkon koulutuskeskuksen käynnistämän *Kirkon musiikin ammattilaisena kasvaminen* - tutkimushankkeen (2016–2019) tarkoituksena oli selvittää kirkon musiikin ammattilaiseksi ja musiikin ammattilaisena kasvamista erityisesti ammatti-identiteetin syntymisen, kehittymisen ja näihin vaikuttavien tekijöiden näkökulmista.

Tutkimushankkeen ohjausryhmään kuuluivat: TT Juhani Holma, pj. Kirkon koulutuskeskus; MuT Jorma Hannikainen, Taideyliopiston Sibelius-Akatemia; MuT Kaija Huhtanen, Loimaan seurakunta; FT Erja Kosonen, Jyväskylän yliopisto; TT, KM Kati Tervo-Niemelä, Helsingin yliopisto ja Itä-Suomen yliopisto; YTT Veli-Matti Salminen, Kirkon tutkimuskeskus; TT Heikki Salomaa, Itä-Suomen yliopisto; MuM Teija Tuukkanen, Kirkkohallitus ja MuM Ulla Tuovinen (sihteeri), Kirkon koulutuskeskus ja Tuovisen sijaisena MuM Katarina Engström (sihteeri), Kirkon koulutuskeskus.

Ohjausryhmän valitsemana tutkijaverkoston vetäjänä toimi Jorma Hannikainen. Tavoitteena oli käynnistää tehtävään liittyviä tutkimushankkeita ja järjestää erilaisia projektiin osallistuvien tutkijoiden kokoontumisia (symposiumit, yms.). Kirkon koulutuskeskus osoitti neljän vuoden ajalle tutkimushankkeeseen 30 000 € / vuosi, mistä harkinnanvaraisesti osoitettiin apurahoja aiheeseen liittyviin tutkimusprojekteihin. Tutkimusprojektien rahoittaminen tapahtui Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kautta. Laajin rahoitettava kohde oli MuM Anna Heleniuksen kanttorin ammatti-identiteettiä tarkasteleva väitöstutkimus.

Käsillä olevan bibliografisen selvityksen on laatinut MuM Tuuli Muraja tutkimushankkeen rahoittamana. Bibliografiaan on pyritty kokoamaan laajasti kanttorin ammattiin liittyvää tutkimuskirjallisuutta, kuten kanttorin ammatti-identiteettiä, työn kuvaa, koulutusta ja virkaa tarkastelevaa tutkimusta. Kaikkiaan bibliografia käsittää noin 530 nimikettä. Bibliografia pyrkii rajautumaan ensisijaisesti kanttorin virkaa koskevan akateemisen tutkimuksen kannalta relevantin kirjallisuuden kartoittamiseen. Toivomme bibliografian edelleen olevan avuksi kanttorin virkaa, koulutusta ja tehtävää tarkastelevalle tutkimukselle ja kaikille niille, jotka ovat kiinnostuneita alan tutkimuskirjallisuudesta.

BIBLIOGRAFIAN KÄYTTÄJÄLLE

Bibliografian laadinta käynnistyi Kirkon musiikin ammattilaisena kasvaminen -tutkimushankkeen ohjausryhmän aloitteesta. Bibliografian eräänä esikuvana on ollut Jenni Liirin vuonna 2010 laatima, tuolloisen virsitutkimushankkeen vastaava bibliografia *Virsitutkimusta -bibliografia suomalaisen virsitutkimuksen tueksi*. Bibliografian valmistelun alkuvaiheessa oleellista oli tiivis vuoropuhelu tutkimushankkeen ohjausryhmän kanssa ja bibliografia pohjautuikin tutkimushankkeen ohjausryhmän laatimaan kuvaukseen. Hankkeen kuvauksesta poimittiin teemoja, joista muodostettiin sisällysluetteluluonnos. Sisällysluettelo ja materiaali kehittyivät vuoroaskelin. Sisällysluetteluluonnos ohjasi materiaalinhakua ja löytynyt materiaali muokkasi vuorostaan sisällysluettelo. Tavoitteena oli antaa tutkimushankkeen tutkijoille tietoa siitä,

millaisia aiheita on tutkittu aiemmin. Bibliografia on myös tarkoitus olla apuna opinnäytteiden kirjoittajille taustamateriaalia ja aiheita etsittäessä.

Tutkimushankkeen tehtäväkuvauksessa on monia muutokseen viittaavia sanamuotoja. Bibliografiassa teema ei esiinny samalla tavalla korostettuna. Kirkkomuusikkoja ja erityisesti kanttorien ammatti-identiteettiä tarkastelevaa tieteellistä tutkimusta on tehty sangen vähän. Niinpä bibliografiaan on peritty kokoamaan kaikki oleellinen suomalaista kanttorin virkaa kuvaava tutkimus. Sieltä tutkija voi hakea myös virkaa koskevia muutoksen ja kasvamisen teemoja.

Ammatti-identiteettiä on tutkittu monilla aloilla, mutta aiheet ovat usein kaukana kirkkomusiikin kentästä. Lähinnä kanttoreita tutkimusta on muusikoiden ja musiikin opettajien ammatti-identiteetin muotoutumisesta. Suomen ev.lut. kirkon muista työntekijäryhmistä on viime vuosina tehty ammatti-identiteettitutkimusta, joka on mukana tässä bibliografiassa. Lisäksi mukana on ohjausryhmän suosittelemaa muuta ammatti-identiteetin kehittymisestä kertovaa kirjallisuutta. Bibliografiassa käytetään viitteistä ASA-muotoa, jonka lisäksi viitteeseen tulevat asiasanat ja internetosoite tutkimukseen, silloin, kun sellainen oli saatavilla. Asiasanat ovat kirjoittajien tai kirjastojen valitsemia. Jos asiasanat ovat olleet monella kielellä, ensisijaisesti on käytetty suomenkielisiä asiasanoja ja mahdolliset käännökset on jätetty pois.

Kukin viite on bibliografiassa vain kerran, vaikka osa nimekkeistä sopisi useammankin otsikon alle. Materiaalia etsiessä kannattaa selata luetteloja eri puolilta. Lisämateriaalia omaan aiheeseen voi olla myös bibliografiassa olevien nimekkeiden kirjallisuusluetteloissa.

Osa bibliografian tutkimuksista ja artikkeleista on luettavissa kokonaan tai osittain verkkosivuilta, mutta osa e-materiaalista vaatii lukemiseen oikeuttavan lisenssin. Taideyliopiston Sibelius-Akatemian kirjastossa on lisenssit tässä bibliografiassa käytettyihin artikkelitietokantoihin ProQuest, EBSCO ja Aleksander Street Press. Käyttöoikeuksia on myös muissa yliopistokirjastoissa, joiden päätteillä tietokantoja voi käyttää.

MATERIAALI PÄHKINÄNKUORESSA

31.12.2019 loppuun mennessä bibliografiaan on nimikkeitä sisällytetty kaikkiaan 530. Bibliografia täydentyy mahdollisesti tämän jälkeen. Taulukoissa julkaisut on jaettu tutkimuksen lajin, kielen ja julkaisuajankohdan mukaan.

Taulukko 1. Bibliografian teosten teemat tutkimuksen lajin mukaan.

	ammatti-identiteetti	koulutus	työnkuva	historia	yhteensä
väitöskirjat ja lisensoitetyöt	31	11	15	12	69
tutkielmat	29	42	37	18	126
muut opinnäytteet	11	47	48	25	131
muu kirjallisuus	58	44	51	51	204
Yhteensä	129	144	151	106	530

Taulukko 2. Bibliografian teosten teemat julkaisukielen mukaan.

	ammatti-identiteetti	koulutus	työnkuva	historia	yhteensä
suomi	84	119	105	67	375
ruotsi	5	5	17	13	40
englanti	31	17	20	15	83
saksa	3	3	6	9	21
muut kielet	6	0	3	2	11
Yhteensä	129	144	151	106	530

Taulukko 3. Bibliografian teosten teemat julkaisuajankohdan mukaan.

	ammatti-identiteetti	koulutus	työnkuva	historia	yhteensä
2007–2016	67	50	82	24	223
1997–2006	49	52	41	35	177
1987–1996	9	32	17	11	69
1977–1986	2	9	8	13	32
1967–1976	2	1	3	5	11
vanhemmat	0	0	0	18	18
Yhteensä	129	144	151	106	530

BIBLIOGRAFIAN MATERIAALI

RAJAUKSET

Bibliografian keskiössä on kanttorin ammatti-identiteetti ja työn tekeminen. Jossain tapauksissa on vaikea tehdä eroa kirkkomusiikin ja kanttori-identiteetin tutkimuksen välillä. Muun muassa kirkkokuoroihin ja kirkkomusiikkiyhdistyksiin, kirkkomusiikin historiaan ja urkuihin liittyvät tutkimukset on jätetty bibliografian ulkopuolelle. Lasten ja nuorten urkujen soittoon liittyvää tutkimusta on kuitenkin koottu tarkemmin kuin lasten ja nuorten pianonsoiton- tai laulunopiskeluun liittyvää tutkimusta, sillä urkujen soiton opiskelu on erityinen väylä kanttori-identiteetin rakentumiseen.

Muusikon identiteettikysymyksissä pois on jätetty erilaiset populaarimusiikin alalajien identiteettikuvaukset (jazz, rap, rock jne). Niitä on etenkin ulkomaisessa materiaalissa melko paljon. Kirkon työntekijöiden ammatti-identiteetistä jätettiin pois naispappeuskysymykset sekä pappeuden muutoksiin eri aikoina liittyvät tutkimukset.

Pääosa bibliografian materiaalista on eritasoisia opinnäytteitä ja refereearvioituja artikkeleita. Ulkomaisista kirkkomusiikkilehdistä löytyy mielenkiintoista keskustelua ja pohdintaa kirkkomuusikoiden asemasta, palkkauksesta, työolosuhteista jne. Useimmiten kyse ei ole

tutkimuskirjallisuudesta, joten niitä ei ole otettu mukaan. Muutamia erityisen hyvin aiheeseen sopivia, kanttori-identiteettiä pohtivia, lyhyempiä artikkeleita on kuitenkin bibliografiassa.

Kanttoreiden henkilöhistorian kuvaukset antavat kuvaa yksittäisten suomalaisten kanttoreiden ammatin ja elämänpolun vaiheista. Henkilöhistorian kuvaukset rajattiin koskemaan suomalaisia kanttoreita. Eurooppalaista materiaalia kanttoreista ja urkureista olisi ollut niin paljon, että sen käsittely ei ollut mahdollista tässä yhteydessä.

Bibliografiaa varten koottiin materiaalia suomen, englannin-, saksan- ja ruotsinkielisillä hakusanoilla. Lisäksi mukana on muutamia aiheeseen läheisesti liittyviä tutkimuksia muilla kielillä, mm. norjaksi ja tanskaksi.

SISÄLLYSLUETTELO

Sisällysluettelo muodostui vähitellen ensimmäisten materiaalinkeruuviikkojen aikana. Tutkimukset jaettiin identiteettiin, koulutukseen, työn tekemiseen ja historiaan.

Toisen luvun nimi on *Musiikkiopinnot kanttorin virkaa varten*. Lähes kaikki tutkimustieto kirkkomusiikkiopinnoista onkin musiikkiopintoihin liittyvää, vaikka opintoihin kuuluu myös muita osa-alueita. Muutamia muita aiheita oli tutkittu pienemmissä opinnäytetöissä. Lähes kaikki ammattiin johtavan koulutuksen tutkimus koski Sibelius-Akatemian opintoja. Muita koulutusmuotoja oli tutkittu vain vähän. Kaikista koulutusmuodoista yhdessä muodostui luku *Kirkkomusiikin ammattiopinnot*. Samassa luvussa on myös muuta musiikin opiskelun tutkimusta, joka koskee kirkkomusiikin opiskelijoita, kuten lauluopintoihin liittyvää tutkimusta.

Lähes puolet kanttorin työhön liittyvistä opinnäytetutkimuksista koski kanttoria musiikkikasvattajana. Ne on koottu omaan alalukuunsa. Opinnäytetöiden määrästä päätellen musiikkikasvatuksen kysymykset ovat kiinnostaneet opiskelijoita enemmän kuin muut kanttorin työn osa-alueet. Kirkkomusiikin koulutus niin Sibelius-Akatemiassa kuin ammattikorkeakouluissa kuluu muusikon eikä musiikkikasvatuksen koulutukseen, vaikka työ seurakunnissa on suurelta osin pedagogista.

Neljännessä luvussa on kanttorin historiaa tarkastelevia tutkimuksia. Pääosin materiaali on pohjoismaista. Alaluvussa on koottuna pohjoismaisia kanttorimatrikkeleita. Henkilöhistoriallisista kuvauksista suurin osa on kirkkomusiikin opiskelijoiden opinnäytteitä.

OPINNÄYTTEET

Jokainen luku on jaettu osiin *Väitöskirjat ja lisensiaattityöt, Tutkielmat, Muut opinnäytteet ja Muu kirjallisuus*. Lisensiaattitöitä on aineistossa vain kuusi kappaletta ja ne on liitetty väitöskirjojen yhteyteen.

Tutkielmat ovat pro gradu -tasoisia (40 op.) opinnäytteitä eri nimillä: tutkielma, pro gradu sekä ulkomaiset työt, MA, Thesis of Master degree.

Kohdassa *Muut opinnäytteet* on ohjausryhmän toiveen mukaan myös suppeampia opinnäytteitä, kuten AMK-opinnäytetöitä, kirjallisia töitä ja kandidaatin tutkielmia. Aiheeseen sopivia pieniä tutkielmia löytyi Suomen oppilaitosten lisäksi Ruotsista. Vaikka pienet opinnäytteet eivät välttämättä sovellu taustamateriaaliksi laajempiin töihin, ne antavat kuitenkin kuvaa sitä, millaisia aiheita oppilaitoksissa on nähty tarpeelliseksi tutkia kanttorin työhön tai identiteettikysymyksiin liittyen. Sibelius-Akatemian opinnäytteet ovat kaiken kaikkiaan suuri osa kirkkomusiikkia koskevasta tutkimuksista. Tässä bibliografiassa opinnäytteiden aiheista erityisen hyvin nousevat

esille teema kanttori musiikkikasvattajana sekä yksittäisten kirkkomuusikoiden elämän, työelämän tai jonkun sen osa-alueen tutkiminen. Opinnäytteiden ansiosta on tallennettu suuri määrä myös uudempaa henkilöhistoriaa.

Muu kirjallisuus on sekä tutkimuskirjallisuutta, kuten tieteellisiä artikkeleita ja konferenssikoosteita että muuta aiheeseen liittyvää tietokirjallisuutta. Lukija valikoi itse kriittisesti, millainen materiaali häntä hyödyttää.

Kirkkomusiikkiopinnoista ei ole laaja-alaista tutkimusta. Tutkielmia on tehty opintojen teemoista, lähinnä urkujensoitosta sekä pieniä opinnäytteitä. Kanttorin työn kokonaisuudesta tai sen muutoksista ei ole tutkimustietoa. Työajankäyttöä tai työtehtävien vaihtelua voisi olla tärkeää selvittää, etenkin, kun seurakuntaliitokset muuttavat aiempia työskentelytapoja.

KÄYTETYT TIETOKANNAT

*-merkityt tietokannat vaativat lisenssin tai kirjautumisen tekstien lukemiseen. Tietokantojen materiaaleja pääsee selaamaan myös ilman lisenssiä. Näiden lisäksi yksittäisiä nimekkeitä löytyi muistakin lähteistä, mutta tässä on ne tietokannat, joita on järjestelmällisesti käyty läpi.

Arto <https://arto.linneanet.fi>

Kotimainen artikkeliviitetietokanta, joka sisältää lähinnä tieteellisiä artikkeleita noin 400 jatkuvasti ilmestyvästä lehdestä. Tiedontuottajina toimivat korkeakoulu-, yleiset ja erikoiskirjastot, tiedekustantajat ja muut asiantuntijaorganisaatiot.

Finna <https://www.finna.fi>

Finna on tiedonhakupalvelu, joka tarjoaa vapaan pääsyn noin sadan suomalaisen arkiston, kirjaston ja museon digitoituihin aineistoihin.

Melinda <http://melinda.kansalliskirjasto.fi/>

Suomalaisten kirjastojen yhteistietokanta.

Arsca <https://arsca.linneanet.fi/index.html>

Taideyliopiston kirjaston kokoelmätietokanta.

Theseus **Ammattikorkeakoulujen opinnäytetyöt ja julkaisut** <https://www.theseus.fi/>

Suomen ammattikorkeakoulujen opinnäytetöitä ja julkaisuja verkossa.

MBS-Online The Bibliography of Music Literature

<http://www.musikbibliographie.de/DB=1.86/LNG=EN/?COOKIE=U999,K999,D1.86,E32c8e742-21,I0,B9994+++++,SY,A,H1-90,NGAST,R193.174.240.247,FN>

BMS includes monographs, articles and reviews from journals, Festschriften, congress proceedings, yearbooks, anthologies and essays from critical reports. Main sources for the BMS editorial staff are national bibliographies, journals, monographs and subject bibliographies.

Kirkkohallituksen julkaisutietokanta <https://julkaisut.evl.fi/welcome.jsp>

Svenska kyrkan forskningsråd <https://www.svenskakyrkan.se/forskning>

DiVa Digitala Vetenskapliga Arkivet <http://www.diva-portal.org/smash/search.jsf?dswid=-133>

DiVA portal är en gemensam söktjänst och ett öppet arkiv för forskningspublikationer och studentuppsatser producerade vid 40 lärosäten och forskningsinstitutioner.

Libris <http://libris.kb.se/>

Libris är en nationell söktjänst med information om titlar på svenska bibliotek.

DART [http://www.dart-europe.eu/basic-results.php?kw\[\]=musi*&f=n&hist=y](http://www.dart-europe.eu/basic-results.php?kw[]=musi*&f=n&hist=y)

DART-Europe is a partnership of research libraries and library consortia who are working together to improve global access to European research theses.

OADT **Open Access Thesis and dissertations.** <https://oatd.org/>

Resource for finding open access graduate theses and dissertations published around the world.

DOAJ **Directory of Open Access Journals** <https://doaj.org/>

DOAJ is a community-curated online directory that indexes and provides access to high quality, open access, peer-reviewed journals.

***Muse** <http://muse.jhu.edu/>

Kokolehtiartikkeleita musiikkiaiheista. (Käyttöoikeus Siballa päättynyt)

***EBSCO** <https://www.ebscohost.com/>

Tiedelehtiä ja konferenssijulkaisuja.

***JSTOR** <http://www.jstor.org/>

Journals, primary sources and books.

***ProQuest** <http://www.proquest.com/>

Journals, databases, and ebook resources from library's collections.

***Aleksander Street press** <http://alexanderstreet.com/>

Digital collection of content for teaching and research. Part of ProQuest Company.

***Mendeley** <https://www.mendeley.com/>

Mendeley is a free reference manager and an academic social network.

TA Teologinen aikakauslehti, vuosikerrat 2000–2015

HAKUSANAT TIEDONHAUSSA

Alla olevia hakusanoja on käytetty hakuprosessissa lähtökohtana erilaisina yhdistelminä. Lisänä on ollut muita hakusanoja tarpeen mukaan (esimerkiksi opiskelu + urut) ja joitakin sanoja kokeiltavina, mutta kaikki eivät ole tuottaneet toivottuja tuloksia.

Kanttorit, kantorer, cantors

Kirkkomuusikot, kyrkomusiker, church musicians, Kirchenmusiker, -musikerinnen

Lukkarit, klockare

Urkurit, organister, organists, Organist, Organistin

Muusikot, musiker, musicians, Musiker, Musikerin

Kirkon työntekijät, kyrkans arbetstagare, church employees

Ammatti-identiteetti, ammatillinen identiteetti, ammatillinen orientaatio

yrkesidentitet, professional + occupational identity

Ammattikuva, yrkesbild, professional image, professional career, Berufsbild

Työnkuva, arbetsbild, work description

1. AMMATTI-IDENTITEETTI

1.1 KANTTORIN AMMATTI-IDENTITEETTI

Väitöskirjat

Christensen, Solveig 2013. Kirkemusiker : kall og profesjon. Om nyutdannede kirkemusikeres profesjonelle livsbetingelser. Väitöskirja. NMF-publikasjoner. Norges musikkhøgskoles publikasjonsserie 2013:3. Oslo: Norges musikkhøgskole – Norwegian Academy of Music, Humaniora, Musikkvitenskap, Annen musikkvitenskap. Kirkemusiker, kall, profesjon, profesjonsutdanning, utdanningforskning, profesjonsforskning, musikutdanning son professorutdanning, kirkemusikkutdanning, vigsling, profesjonelle livsbetingelser.

https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/172658/Christensen_Avhandling.pdf?sequence=1&isAllowed=y

https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/handle/11250/172658/Christensen_omslag.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Hansen, Daniel Albert 1998. The role of the church musician: A study of perception of the identity of the ideal and actual church musician in the United Church of Canada. Väitöskirja. Boston: DTheo from Boston University, School of Theology. Canada - religious music - United Church - role of church musicians, church musicians - Canada - United Church, religion and religious music - Christianity (Protestant) - United Church - Canada - role of church musicians. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=1999-22169&site=ehost-live>

Moberg, Marcus 2009. Faster for the Master! : exploring issues of religious expression and alternative Christian identity within the Finnish Christian metal music scene. Väitöskirja. Åbo: Åbo Akademi, TF. Heavy rock, hengellinen musiikki, kristinusko, kristityt, uskonnollinen identiteetti, uskonnollisuus, populaarikulttuuri, uskontososiologia, populaarikulttuuri – kristinusko, hengellinen musiikki – heavy rock, kristityt - identiteetti, uskonto – populaarimusiikki, heavy rock – kristinusko.

<http://doria32-kk.lib.helsinki.fi/bitstream/handle/10024/59443/MobergMarcus.pdf?sequence=2>

Tutkielmat

Huhtanen, Kaija 2013. Kanttorin ammatillinen identiteetti : ”Täytyykö ensin olla taiteilija, ennen kuin voi mennä seurakuntaan töihin?” Tutkielma. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, Kirkkomusiikin aineryhmä, Kirkkomusiikki ja urut -aineryhmä. Kanttorit, ammatti-identiteetti, narratiivinen tutkimus. <http://ethesis.siba.fi/files/nbnfife201401091078.pdf>

Nikula, Mikko 2012. ”Oli halu soittaa heviä ja julistaa sanaa” : suomalaisen gospelmuusikon profiili. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Musiikin laitos. Gospel, gospelkulttuuri, populaarimusiikki, hengellinen musiikki, musiikillinen erityisorientaatio, musiikkiharrastus,

muusikontyö, musiikkimaku, motivaatio, musiikilliset genret, gospelmusiikki, harrastukset, muusikot, työ, musiikki, genret. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/40410>

Muut opinnäytteet

Alasaarela, Laura 2015. Muusikko ja sielunhoitaja : Kirkkomuusikon identiteetti ja sen kehittyminen opiskelun aikana. AMK-opinnäytetyö. Oulu: Oulun ammattikorkeakoulu, Musiikin tutkinto-ohjelma. Ammatti-identiteetti, hengellinen työ, kanttori, kanttorikoulutus, kirkkomuusikko, kirkkomuusikon ydinosaaminen, kirkon työ. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/104181/laura_alasaarela.pdf?sequence=1

Muu kirjallisuus

Alasaarela, Laura 2020. "Kai mun pitäis tähän sanoa, että Jumala kutsuu" – Näkökulmia kanttorin kutsumukseen. Teoksessa: Veli-Matti Salminen, Jorma Hannikainen & Kaija Huhtanen (toim.) Kirkon muusikko arjessa ja pyhässä. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 132. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 155-173.

Fassler, Margot E. (toim.) 2001. Musicians for the churches: Reflections on vocation and formation. Yale studies in sacred music. Conference papers on 'Musicians for the Churches' in May 1998. New Haven: Yale Institute of Sacred Music. congresses, conferences, symposia - United States of America - Connecticut - New Haven - Yale University - church musician training – 1998, church musicians - pedagogy - conferences – 1998, pedagogy -general - church musicians - conferences – 1998, careers - church musician - conferences – 1998. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2001-01387&site=ehost-live>
https://cardiphonia.files.wordpress.com/2009/04/musiciansforthechurch_yalestudies.pdf

Margot E. Fassler Psalmody and the Medieval Cantor: Ancient Models in the Service of Modern Praxis

Quentin Faulkner Information vs. Formation in the Training of Church Musicians

John D. Witvliet Training Church Musicians as Pastoral Liturgists

Patrick Russill Tomorrow's Church Musician: Artisan or Artist? The View from an English Conservatoire

Frank Stoldt No Assembly Required: Why Church Music for the Twenty-first Century is an Ecclesial Concern

Linda J. Clark Questions of Excellence: Training for the Music Ministry in a Local Church

Calvin M. Johansson The Imperative of Theological/Philosophical Education for Church Musicians

Edward Foley Training Church Musicians: What Are the Appropriate Methods?

László Dobszay The Budapest Academy of Music: Its Course of Study and Philosophy of Sacred Music Education

Don E. Saliers Liturgy and Moral Imagination: Encountering Images in a TV Culture

William Porter Lights on the Road to Heaven

Helenius, Anna 2020. Kanttorin ammatillinen identiteetti. Teoksessa: Veli-Matti Salminen, Jorma Hannikainen & Kaija Huhtanen (toim.) Kirkon muusikko arjessa ja pyhässä. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 132. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 131-154.

Huhtanen, Kaija 2020. Kanttori: Musiikin ammattilainen kirkon työssä. Teoksessa: Veli-Matti Salminen, Jorma Hannikainen & Kaija Huhtanen (toim.) Kirkon muusikko arjessa ja pyhässä. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 132. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 42-70.

Münster, Michael Graf 1998. Glaube und Wettbewerb? : Überlegungen zur Identität und Aufgabe evangelischer Kirchenmusiker. Musik und Kirche : Zeitschrift für Kirchenmusik 68:4, 228–242.

Shuter-Dyson, Rosamund 2006. Personality characteristics and the attitude to religion of church musicians. Psychology of music : the journal of the Society for Research in Psychology of Music and Music Education 34:3, 391–398. Psychology - personality - church musicians, church musicians - United States of America – personality, religion and religious music-Christianity - United States of America - church musicians – attitudes. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2006-01898&site=ehost-live>

Solhaug, Arne S. 1998. Norges Musikkhøgskole og utviklingen av en ny kirkemusikeridentitet. Artikelsamling—Norges Musikkhøgskole, 25 år. NMH-publikasjoner 1998:2, 145–178. Academic institutions - Norway - Oslo - Norges Musikkhøgskole - church music pedagogy, religion and religious music - Christianity (Protestant) - Norway – pedagogy. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=1999-35079&site=ehost-live>

Solhaug, Arne 2002. Fra organist til kantor. På vei mot en ny kirkemusikeridentitet. Oslo: Verbum.

1.2 MUUSIKON AMMATTI-IDENTITEETTI

Väitöskirjat

Bouij, Christer (1998): Musik - mitt liv och kommande levebröd: musklärares yrkessocialisation. Doktorgradsavhandling, Göteborg: Göteborgs Universitetet.

Eyre, Alberta Kim 2009. The image in the mirror: How four elementary music teachers understand their professional identity. Väitöskirja. University of Toronto, Music Education. Education, Elementary music educators, Music teachers, Professional identity. <http://ezproxy.uniarts.fi/login?url=http://search.proquest.com/docview/528009323?accountid=150397>

Huhtanen, Kaija 2004. Pianistista soitonopettajaksi : tarinat naisten kokemusten merkityksellistäjänä. Väitöskirja. Studia musica 22. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Ammatti-identiteetti, elämäkerrat, elämäkertatutkimus, kokemukset, musiikinopettajat, muusikot – identiteetti, narratiivisuus, opettajuus, pianistit – ammatti-identiteetti, pianistit – naiset – ammatti-identiteetti, tarinat. <http://ethesis.siba.fi/ethesis/files/isbn9525531111.pdf>

Huhtinen-Hilden, Laura 2012. Kohti sensitiivistä musiikin opettamista : ammattitaidon ja opettajuuden rakentumisen polkuja. Väitöskirja. Jyväskylä studies in humanities 180. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, humanistinen tiedekunta, musiikkikasvatus. Musiikki, opetus, musiikkikasvatus, musiikkipedagogiikka, musiikkipedagogit, musiikinopettajat, ammatti-identiteetti, ammatillinen kehitys, opettajuus, opettajankoulutus, kehittäminen, haastattelututkimus, toimintatutkimus, oppimiskokemukset, ammattitaito; musiikki – opetus, musiikkikasvatus – kehittäminen, musiikinopettajat – ammattitaito, musiikinopettajat - ammatillinen kehitys, opettajuus - ammatti-identiteetti, opettajankoulutus – kehittäminen. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/37882>

Juuti, Sini 2012. Piano musicians' identity negotiations in the context of the academy and transition to working life : a sociocultural approach. Väitöskirja. Helsinki: Helsingin yliopisto, käyttäytymistieteellinen tiedekunta, opettajankoulutuslaitos. Opiskelijat – musiikki, musiikkikorkeakoulu, musiikkioppilaitokset,

identiteetti, sosiokulttuuristen tekijät, musiikki, opiskelu, osaaminen, opettaja-oppilassuhde, ammatillinen kehitys, siirtymävaihe, työelämä, ammatti-identiteetti, muusikot, pianistit.

Kaartinen, Tapani 2005. Itsesäätelyvalmiudet musiikin opiskelussa. Väitöskirja. Acta Universitatis Tamperensis 1125. Tampere: Tampere University Press. Musiikki – opiskelu – itsesäätely, musiikkikasvatus, ammatillinen koulutus – musiikkiala, opiskelumotivaatio – musiikki, motivaatio – opiskelijat – musiikkiala, oppiminen – itsesäätely.

Lee, Karen Vickie 2004. Riffs of chance : musicians becoming music educators. Väitöskirja. Vancouver: University of British Columbia. Music – instruction and study, music teachers – training of, artists as teachers, musicians – study and teaching. <https://open.library.ubc.ca/cIRcle/collections/ubctheses/831/items/1.0055047>

Lindeberg, Anna-Mari 2015. Millainen laulaja olen : opettajaksi opiskelevan vokaalinen minäkuva. Väitöskirja. Joensuun yliopiston kasvatustieteellisiä julkaisuja 104. Joensuu: Joensuun yliopisto. Laulaminen – minäkuva, identiteetti – opiskelijat, opettajankoulutus – musiikkikasvatus, luokanopettajat – opiskelijat, lastentarhanopettajat - opiskelijat.

Partti, Heidi 2012. Learning from cosmopolitan digital musicians : identity, musicianship, and changing values in (in)formal music communities. Artikkeliväitöskirja. Studia Musica 50. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Digitaalinen taide – musiikki, muusikkous, musiikkikasvatus. <http://ethesis.siba.fi/files/nbnfife201210129408.pdf>

Prescesky, Ruth 1997. A study of preservice music education students : their struggle to establish a professional identity. Väitöskirja. Montreal, Quebec: McGill University, Department of Educational Studies. Music teachers – training of, music – instruction and study. http://digitool.library.mcgill.ca/webclient/StreamGate?folder_id=0&dvs=1475057407246~134

Ruismäki, Heikki 1991. Musiikinopettajien työtyytyväisyys, ammatillinen minäkäsitys sekä uranvalinta. Väitöskirja. Jyväskylä Studies of Arts 37. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Musiikinopettajat – työtyytyväisyys, opettajat – työtyytyväisyys, musiikinopettajat – ammattikuva, musiikin opettajat – ammatinvalinta, musiikinopettajat – koulutus, musiikki – opetus.

Schei, Turu Bergesen 2007. Vokal identitet. En diskursteoretisk analyse av profesjonelle sangeres identitetsdannelse. Väitöskirja. Bergen: Universitet i Bergen, Grieg-akademiet, Institut for musikk. https://bora.uib.no/bitstream/handle/1956/2549/Dr.Avh._Tiri_B_Schei.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Tutkielmat

Aarnio, Emilia 2014. Muusikkous ja opettajuus musiikinopettajan identiteetissä. Tutkielma. Oulu: Oulun yliopisto. kasvatustieteiden tiedekunta, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, kasvatustiede. Identiteetti, musiikillinen identiteetti, muusikkous, opettajuus, musiikinopettajuus, muusikko-opettajuus. <http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201402141124.pdf>

Anttonen, Kristiina 2012. "Ihminen hän ei oo missään vaiheessa valmis, niin se on sama hypätä jossain vaiheessa sitten vaan!" : valmistuva musiikinopettaja työelämän kynnyksellä. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, musiikin laitos, musiikkikasvatus. Jyväskylän yliopisto. Opetussuunnitelmat, opettajuus, professionalismi, musiikinopettajat, ammatti-identiteetti, musiikkikasvatus, minäkuva. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/37772>

Blom, Heta 2015. Mikä minusta tulee isona : Tapaustutkimus kolmen musiikkikasvatuksen opiskelijan ammatti-identiteetistä. Tutkielma. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Musiikkikasvatuksen, jazzin

ja kansanmusiikin osasto, Musiikkikasvatus. Ammatti-identiteetti, muusikkous, opettajuus, musiikkikasvatus.
http://ethesis.siba.fi/files/heta_blomin_valmis_gradu_pdf.pdf

Joy, Janika 1998. Psykiatristen musiikkiterapeuttien ammatillinen minäkäsitys. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Musiikkikasvatuksen osasto, 1998. Psykiatrinen musiikkiterapia, musiikkiterapeutit - ammatti-identiteetti, musiikkiterapia – psykiatria.

Koskinen, Tiina 2013. Tutkimuskohteena yhteisö- ja hoivamuusikot : uuden ammattikunnan synty? Pro gradu -työ. Tampere: Tampereen yliopisto, yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö, etnomusikologia. Yhteisömuusikko, yhteisömusiikki, hoivamuusikko, hoivamusikki, ammatillinen identiteetti, yhteisötaide, kohtaaminen. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/84562/gradu06695.pdf?sequence=1>

Kärkkäinen, Mikko 2005. Motivaation ja lahjakkuuden merkitys rumpalin musiikki-identiteetin kehittymiselle. Pro gradu -työ. Oulu: Oulun yliopisto, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, musiikkikasvatus. Populaarimusiikki, muusikot – identiteetti, rumpalit, motivaatio, musikaalisuus, lahjakkuus, teemahaastattelut.

Launonen, Minna 2003. Notions of professional musicianship. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Arts management. Amatit – muusikot, professionalismismi – muusikot, ammatti-identiteetti – muusikot.

Lehto, Suvi 1999. Ammatti-identiteetin muodostumisprosessi ja uranvalinta : sekä esimerkkejä musiikkikasvattajien työnkuvasta. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Ammatinvalinta - musiikkikasvatus, Musiikinopettajat – ammatti – identiteetti, musiikkikasvatus – opiskelu, musiikinopettajat - koulutus.

Lempinen, Maiju 2010. Musiikkialan yrittäjien yrittäjäpolut : muusikko- ja yrittäjäidentiteettien rakentuminen kertomuksessa. Pro gradu -työ. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, musiikin laitos, musiikkitiede. Muusikot, yrittäjät, yrittäjäyys, identiteetti, kertomukset. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:jyu-201101111015>
<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/25775>

Lindel, Teemu 2016. Säveltämisen vaikutus musiikillisen identiteetin kehittymiseen ammattimuusikoiden ja 5-6-luokkalaisten kertomana. Tutkielma. Oulu: Oulun yliopisto.

Mertanen, Mikko 2011. Muusikkous myötä- ja vastamäessä : musiikkikasvattajan musiikillisen identiteetin kasvu ja kehitys opintojen aikana. Pro gradu -työ. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, musiikin laitos, musiikkikasvatus. Muusikot, identiteetti, musiikki, musiikinopettajat, opettajuus, ihmisenä kasvaminen.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/37157>

Nyman, Oskar 2011. Att leva på musik : en diskursanalys av tre finlandssvenska artister syn på självständighet, ärlighet och professionalitet. Pro gradu. Åbo: Åbo Akademi, HF, Musikvetenskap. Populaarimusiikki, viihdetaitelijat – identiteetti.

Ollula, Siru-Lina 2015. Milloin riitän itselleni? : viulistin työn vaikutus minäkäsitykseen. Pro gradu – tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Musiikin laitos, Musiikkitiede. Identiteetti, motivaatio, minäkäsitys, ammatti-identiteetti, viulu, musiikki, kokemus, identiteetti, minäkuva, viulistit, kokemukset. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/48070>

Parkkila, Reijo 2001. Mitä muusikkous on? : orkesterimusiikin opiskelijoiden kamppailu muusikkouden kentällä. Pro gradu -tutkielma. Joensuu: Joensuun yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta, Sosiologian laitos. Muusikot – koulutus, muusikot – sosiaalisuus, muusikot – ammatillinen identiteetti, joegradi – sosiologia.

Pastuhov, Janette 2016. ”Rakkaudesta lajiin” : keikkamuusikoiden työhyvinvointi Suomessa vuonna 2016. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Musiikin laitos, Musiikkikasvatus. Muusikot, työhyvinvointi, työympäristö, jaksaminen, Suomi.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/50843>

Puumala, Virva 2016. Laulaja ei ole koskaan valmis : klassisen laulun ammattiopiskelijoiden kertomuksia laulajana olemisesta. Pro gradu -tutkielma. Oulu: Oulun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Musiikkikasvatuksen koulutus. Identiteetti, laulaminen, minäkuva, naislaulajat, kerronnallisuus, sisällönanalyysi.
<http://jultika.oulu.fi/files/nbnfioulu-201606042318.pdf>

Räsänen, Outi & Vänni, Sini 2005. Musiikinopettajan ammatti-identiteetin kehittyminen Jyväskylän yliopistossa musiikkikasvatuksen koulutusohjelmassa. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, humanistinen tiedekunta, Musiikin laitos. Opettajuus, musiikin opettajat, ammatti-identiteetti, asiantuntijuus, musiikkikasvatus, koulutus. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/9914>

Salo, Juha & Wirzenius, Eila-Sisko 1989. Itsehoidosta ammattiin : tutkimus musiikkiterapeuttien ammattitoiminnasta ja ammatti-identiteetistä. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Musiikkitieteen laitos. Musiikkiterapeutit - ammatti-identiteetti, ammatti-identiteetti, musiikkiterapia, itsehoito, musiikkiterapeutti, musiikkiterapian historia Suomessa.

Tapio, Juha 1999. Musiikin vaikutuksesta identiteetin muovautumiseen : ammattimuusikoiden kokemuksia. Pro gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Opettajankoulutuslaitos. Identiteetti – musiikki, musikaalisuus - minäkuva, muusikot – identiteetti.

Muut opinnäytteet

Ahonen, Silvia 2010. Matkalla laulunopettajaksi : laulunopiskelijoiden pedagogiuralle hakeutumisen motiivit, urasuunnitelmat ja kokemukset. AMK-opinnäytetyö. Turku: Turun ammattikorkeakoulu, musiikin koulutusohjelma, musiikkipedagogi. Laulunopettajat, laulaminen – opetus, laulaminen – pedagogiikka, musiikki – pedagogiikka, identiteetti, oppiminen – motivaatio, opiskelumotivaatio.

Bucht, Laura 2005. Kuka olen, mihin kuulun? Muusikon identiteetti narratiivisena käsitteenä. AMK-opinnäytetyö. Turku: Turun ammattikorkeakoulu, musiikin koulutusohjelma, muusikko. Muusikot – identiteetti, musiikki – opiskelu – kokemukset, opettaja-oppilassuhde, opiskelijat – musiikki, musiikkioppilaitokset.

Fahl, Ida 2006. Två yrkesidentiteter eller en? : en kvalitativ undersökning om yrkesidentitet hos musiker med två huvudinstrument. C-uppsats. Luleå: Luleå tekniska universitet/Musik och medier/Musikhögskolan.
<http://epubl.ltu.se/1402-182X/2006/01/LTU-MUH-EX-0601-SE.pdf> <http://epubl.ltu.se/1402-182X/2006/01>

Hytti-Haavisto, Leena 2009. Kasvu muusikoksi : Muusikoiden kokemuksia identiteettinsä muodostumiseen vaikuttaneista tekijöistä. Seminaarityö. Helsinki: Helsingin yliopisto, Soveltavan kasvatustieteen laitos. Minäkuva – muusikot, identiteetti – muusikot, itsetunto – muusikot, motivaatio.

Karjalainen, Iina 2009. Muusikoksi vai pedagogiksi? : musiikin opiskelijan ammatti-identiteetin muodostuminen. AMK-opinnäytetyö. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, opettajan pedagogiset opinnot musiikin ja tanssin alalla. Ammatti-identiteetti, muusikko, musiikkipedagogi.
http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/19962/jamk_1245647604_1.pdf?sequence=1

Kuusela, Jaakko 2013. Mieslaulajan identiteetin rakentuminen : Pojasta mieslaulajaksi maailmalle –halusta, pakosta vai muuten vaan? AMK-opinnäytetyö. Oulu: Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutusohjelma. Laulajan identiteetti, musiikki-minä, mieslaulaja, maailmankansalaisuus.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/63734/Kuusela_Jaakko.pdf?sequence=1

Saunamäki, Eero 2009. Kahden instrumentin ammattilaiset taidemusiikissa : työnkuva, motivaatio, minäkäsitys. Seminaarityö. Helsinki: Helsingin yliopisto, Soveltavan kasvatustieteen laitos. Minäkuva – muusikot, identiteetti – muusikot, motivaatio – muusikot, lahjakkuus – muusikot, uravalinta – muusikot.

Seppänen, Hanna 2009. Laulunopettajan identiteetti sekä itsensä kehittäminen. AMK-opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, opettajan pedagogiset opinnot musiikin ja tanssin alalla. Ammatti-identiteetti, laulunopettaja, muusikko, opettajuus.

http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/20055/jamk_1246539112_9.pdf?sequence=1

Muu kirjallisuus

Akrofi, Erik, Smit, Maria & Thorsén, Stig-Magnus (toim.) 2007. Music and identity : transformation & negotiation. Stellenbosch: SUN Press. Musiikki – identiteetti, etnomusikologia.

Bruhn, Siglind 1995 (toim.). The education of the professional musician : towards a change of attitudes regarding goals and values. Kokousjulkaisu. Presentations, responses, and discursion excerpts from the 1994 seminar organized by the ISME Commission for education of the professional musician. Nedlands: CIRCME. Muusikot, ammatti-identiteetti, ammattitaito, ammatillinen kehitys, ammatillinen koulutus.

Creech, Andrea 2014. Understanding professionalism : Transitions and the contemporary professional musician. Teoksessa: Ioulia Papageorgi & Graham F. Welch (toim.) Advanced musical performance: Investigations in higher education learning. SEMPRE studies in the psychology of music. Farnham: Ashgate, 49–364. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2014-10546&site=ehost-live>

Creech, Andrea & Papageorgi, Ioulia 2014. Concepts of ideal musicians and teachers: Ideal selves and possible selves. Teoksessa: Ioulia Papageorgi & Graham F. Welch (toim.) Advanced musical performance: Investigations in higher education learning. SEMPRE studies in the psychology of music. Farnham: Ashgate, 99-113. <http://web.b.ebscohost.com/ehost/detail/detail?vid=24&sid=a30c7021-bb52-4c69-9fab-b28cc7d32669%40sessionmgr2&bdata=JnNpdGU9ZWVhc3QtbGl2ZQ%3d%3d#AN=A894118&db=rih>

Frith, Simon 1997. Music and Identity. Teoksessa: Stuart Hall & Paul du Gay (toim.) Question of Cultural Identity. London: Sage Publications, 108–127.

Hargreaves, D.J, Miell, D.E. & MacDonald, R.A.R (toim.) 2002. Musical identities. Oxford: Oxford University Press.

Haston, W., & Russell, J. 2012. Turning Into Teachers: Influences of Authentic Context Learning Experiences on Occupational Identity Development of Preservice Music Teachers. Journal of Research in Music Education 59:4, 369–392. <http://www.jstor.org/stable/41348844>

Huhtanen, Kaija 2009. Identiteettityö tukemassa soitonopettajuuden rakentumista. Musiikki 39:1. 3. artikkeli. Helsinki: Suomen musiikkitieteellinen seura, 42-54. Ammatti-identiteetti, omaksuminen, musiikki – opettajat, opettajuus, muusikot, musiikki – opiskelijat, musiikkikasvatus. <http://elektra.helsinki.fi/se/m/0355-1059/39/1/identite.pdf>

Kangas, Elina 2006. Rasitusvamma muokkaa soitonopiskelijan identiteettiä. *Musiikin suunta* 28: 1. 4. artikkeli. Tampere: Suomen etnomusicologinen seura, 31-42. Rasitusvammat – muusikot, soittaminen – kipu, identiteetti – opiskelijat. <http://elektra.helsinki.fi/se/m/0780-0703/28/1/rasitusv.pdf>

Lehikoinen, Kai & Pässilä, Anne & Martin, Mari & Pulkki, Maiju (toim.) 2016. Taiteilija kehittäjänä : taiteelliset interventiot työssä. Helsinki: Taideyliopiston Teatterikorkeakoulu. Taidelähtöiset menetelmät, kehittäminen, kehittämisprojektit, taide, taiteet, työelämä, työyhteisöt, fasilitointi, palvelut, vuorovaikutus, elämyksellisyys, taiteidenvälisyys, monitaiteisuus, muutos, työnohjaus, työhyvinvointi, luovuus, yleisötyö. <http://hdl.handle.net/10138/160178>

MacDonald, Raymond, Hargreaves, David & Miell, Dorothy (toim.) 2002. *Musical identities*. Oxford: Oxford University Press. Musiikki – identiteetti, musiikkipsykologia.

Riikonen, Taina 2003. Soivan itsen jäljillä : merkintöjä taidemusiikin muusikotutkimuksen etnografiselta kentältä. *Musiikin suunta* 25, 2003:4, 7. artikkeli. Muusikot - identiteetti, muusikot - taidemusiikki. <http://elektra.helsinki.fi/se/m/0780-0703/25/4/soivanit.pdf>

Roberts, Brian A, 2000. A North American response to Bouij : Music education student identity construction revisited in Sweden. Teoksessa R.R.Rideout & S.J.Paul (toim.) *On the Sociology of Music Education II. Papers from the Music Education Symposium at the University of Oklahoma*. Amherst: University of Massachusetts, 63–74.

Ruud, Even 1997. *Musikk og identitet*. Oslo: Universitetsforlaget, 1997. Musiikki - identiteetti; musiikkipsykologia.

Schei, Tiri Bergesen 2009. Identitation : Researching identity process of professional singers from a discourse-theoretical perspective. Teoksessa Frede V. Nielsen, Sven-Erik Holgersen & Siw Graabærk Nilsen (toim.) *Nordisk musikkpedagogisk forskning. Årbok 11. NMH-Publikasjoner 2009: 8*. Oslo: Norges Musikhøgskole, 221–236.

Stålhammar, Börje 2006. *Musical identities and music education*. Aachen: Shaker Verlag. Musiikkikasvatus, musiikki – identiteetti.

Stålhammar, Börje (toim.) 2006. *Music and human beings : music and identity*. Örebro : Örebro universitet, Universitetsbiblioteket. Musiikkikasvatus – kokoukset, musiikki – identiteetti.

1.3 MUIDEN SEURAKUNNAN TYÖALOJEN TYÖNTEKIJÖIDEN AMMATTI-IDENTITEETTI

Väitöskirjat ja liseniaattityöt

Bäckström, Anders 1983. Religion som yrke : en studie av de svenska prästkandidaternas bakgrund och rolluppfattningar vid 1970-talets slut. Väitöskirja. Svenska kyrkohistoriska föreningen. Skrifter. II, N.F. 38. Uppsala: Svenska kyrkohistoriska föreningen. Svenska kyrkan – clergy, clergy – social role.

Felter, Kirsten Donskov 2010. Mellem kald og profession. Väitöskirja. Publikationer fra Det Teologiske Fakultet 18. København: København Universitet, Det Teologiske Fakultet. Kutsumus, papit – ammatti-identiteetti, ammatit, professiot, pappeus. http://teol.ku.dk/om/publikationer/Ops_tning_ny_version_red_samlet.pdf

Niemelä, Kati 1999. Teologiksi? : teologiseen tiedekuntaan pyrkivien uranvalintamotiivit ja ammatillinen suuntautuminen. Väitöskirja. Kirkon tutkimuskeskus. Sarja A. 74. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. Ammatinvalinta – teologia, teologit – ammatinvalinta.

Launonen, Pekka 2009. Kasvu kirkon työntekijäksi : diakoni-, diakonissa- ja nuorisotyönohjaajaopiskelijoiden ammatillinen motivaatio, osaaminen ja identiteetti vuosina 2004 - 2008. Diakonia-ammattikorkeakoulu. A. Tutkimuksia. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Diakonissat, diakonit, nuorisotyönohjaajat, ammatillinen koulutus, ammatti-identiteetti, kirkon työntekijät.

Ruotsalainen, Kari 2002. Auttajana kirkon ja yhteiskunnan leikkauspisteessä : Kirkon perheneuvojen käsitys työstään. Väitöskirja. Suomalaisen teologisen kirjallisuusseuran julkaisuja 230. Helsinki: Suomalainen teologinen kirjallisuusseura. Perhe, perhetyö, perheneuvonta, diakonia, kirkko ja yhteiskunta, seurakuntatyö, työntekijät, perheneuvonta – seurakuntatyö, perheneuvonta – työntekijät, diakonia – perhetyö, seurakuntatyö – perhetyö, kirkko ja yhteiskunta – perhe.

Rättyä, Lea 2010. Diakoniatyöntekijöiden kuvauksia työstään ja siinä jaksamisestaan. Lisensiaattityö. Oulun yliopisto. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja. A. Tutkimuksia 24. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Työntekijät, ammattikuva, työn sisältö, motivaatio, usko, Diakonia-ammattikorkeakoulu – henkilöstö – julkaisut, kvalitatiivinen tutkimus, opinnäytteet, kirkon työntekijät, diakonit, diakonissat, työ, työmotivaatio, jaksaminen, työn kuormittavuus, diakonia.

http://www.diak.fi/tyoelama/Julkaisut/Documents/A_24_ISBN_9789524930833.pdf

Salmi, Pontus 2001. Seurakuntien hengellistä työtä tekevien työmotivaatio. Väitöskirja. JTO-tutkimuksia sarja 14. Espoo: Johtamistaidon opisto JTO. Helsinki: Helsingin yliopisto. Seurakuntatyö – motivaatio, työmotivaatio – papisto, spiritualiteetti – papisto, kirkon työntekijät – työmotivaatio.

Salomaa, Heikki 2007. Minustako papiksi? : soveltavia opintojaan suorittava teologian opiskelija papin ammattikuvan ja identiteettinsä rakentajana. Väitöskirja. Joensuun yliopiston teologisia julkaisuja 17. Joensuu: Joensuun yliopisto. Papit – ammatti-identiteetti, papit – ammattikuva, teologia – opiskelijat – identiteetti, teologia – opiskelijat – korkea-asteen koulutus.

Sihvo, Jouko 1969. Diakonia – kutsumus ja ammatti. Tutkimus diakonisoista ja seurakuntasisären virasta. Väitöskirja. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 1. Porvoo: WSOY. Diakonian virka, diakonissat -ammatti-identiteetti, kutsumus - diakonia.

Sippo, Matti 2000. Sairaalasielunhoitajan ammatti-identiteetti. Väitöskirja. Suomalaisen teologisen kirjallisuusseuran julkaisuja 225. Helsinki: Suomalainen teologinen kirjallisuusseura. Ammattikuva - sairaalasielunhoito, ammattirooli, sairaalasielunhoito, sosiaalinen identifikaatio.

Valtonen, Minna 2009. Kertomuksia kirkon työntekijäksi kasvamisesta : kirkon nuorisotyönohjaajiksi opiskelevien spiritualiteetin ja ammatillisen identiteetin muotoutuminen. Diakonia-ammattikorkeakoulu. A. Tutkimuksia. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kirkon työntekijät, opiskelijat, kutsumus, spiritualiteetti, identiteetti, ammatti-identiteetti, ammatillinen kehitys, koulutus, ammatillinen koulutus, narratiivinen tutkimus, kirkon nuorisotyö, nuorisotyönohjaajat, ammattikorkeakoulut, väitöskirjat.

Tutkielmat

Kumpukallio, Minna 2015. Ammattirakastaja : vankilapappien ammatillinen identiteetti. Pro gradu - tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Käytännöllinen teologia. Ammatti-identiteetti, kirkon työntekijät – vankilapapit, papit – vankilat, sielunhoito, vankilapapit.

Lappalainen, Jari 2013. Diakonian virka ja siitä käyty keskustelu Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa 1970-luvulta 2000-luvulle. Pro gradu –tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Käytännöllinen teologia. Suomen evankelis-luterilainen kirkko, diakonia, diakonian virka - kirkko - 1970–2000-luku, kirkon virka – diakonia, virat – rakennemuutos. <http://helka.linneanet.fi/cgi-bin/Pwebrecon.cgi?BBID=2468434>

Mäki, Mika 2012. Ammatillinen identiteetti ja uratyypit kirkon nuorisotyössä. Pro gradu -työ. Tampere: Tampereen yliopisto, kasvatustieteiden yksikkö, kasvatustiede. Ammatillinen identiteetti, identiteetti, ideologinen ura, uratyyppi, kirkon nuorisotyönohjaaja. <http://tampub.uta.fi/handle/10024/84019>

Pohjola, Kirsi 2015. Matkalla lastenohjaajaksi muuttuvissa hengellisissä maisemissa. Pro gradu –tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta. Kirkon lapsityö, varhaiskasvatus, ammatillinen orientaatio, uskonnollinen orientaatio.

Purra, Katja 2001. Palvelija vai asianajaja? : Vantaan seurakuntayhtymän diakoniatyöntekijöiden ammatti-identiteetti. Tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Kirkkososiologia.

Turunen, Sonja 2006. Praktisk och andlig : kyrkvaktmästarens yrkesidentitet och roll i början på 2000-talet. Pro gradu. Åbo: Åbo Akademi, TF Kyrkohist. o. prakt.teol. Ammatti-identiteetti – suntiot, suntiot – ammattikuva.

Muut opinnäytteet

Häkkinen, Urpo 2013. Muutosta kohti - Kirkon ydinsaamiskuvaukset osaamisen kartoittamisen välineenä. YAMK-opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutus, Diakonia, Kristillinen kasvatus ja nuorisotyö. Ydinsaaminen, kompetenssi, dialogisuus, osaamiskartoitus, kvalitatiivinen tutkimus. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/57785/Hakkinen_Urpo.pdf?sequence=1

Kallioniemi, Arto 1994. Ev.lut. kirkon nuorisotyönohjaajien ammattirooli ja ammatilliset arvot. Syventävien opintojen tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Kasvatustieteenlaitos.

Muu kirjallisuus

Ahinen, Risto 1991. Diakonaatin uudistus: diakonian viran kehittäminen Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa ja muissa luterilaisissa kirkoissa. Kirkon tutkimuskeskus. Sarja A. nro 56. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Battilana, Mari & Rantala, Krister 2015. Osaava lastenohjaaja. Osaamiskartoitus Suomen ev.lut. kirkon seurakuntien lastenohjaajille. Helsinki: Kirkkohallitus. [http://sakasti.evli.fi/sakasti.nsf/0/9CF39D6B861AE948C2257CEC00387DAB/\\$FILE/Osaava%20lastenohjaaja%202015.pdf](http://sakasti.evli.fi/sakasti.nsf/0/9CF39D6B861AE948C2257CEC00387DAB/$FILE/Osaava%20lastenohjaaja%202015.pdf)

Diakonaattikomitea 1997. Yhdessä virassa : Suomen evankelis-luterilaisen kirkon vuonna 1994 asettaman diakonaattikomitean mietintö. Suomen ev.-lut. Kirkon keskushallinto. Sarja A. 1997:9. Helsinki: Kirkkohallitus. Kirkontyöntekijät – diakonia – historia, diakonit, ammattikuva – uudistukset, kirkon virka – diakonia, diakonia.

Enzner-Probst, Brigitte 1988. Zwischen Berufung und Beruf : zur seelsorgerlichen Begleitung von Theologiestudierenden. Frankfurt am Main: Lang. Kirkon työntekijät – kutsumus, sielunhoito – opiskelijat.

Friesl, Christian 1996. Christsein als Beruf : Chancen und Problemfelder theologischer Karrieren. Innsbruck, Wien: Tyrolia Verlag. Teologit – urakehitys, teologit – työ – ura, papit – ura, kirkon työntekijät - ammatti – ura, teologian opiskelu - Itävalta.

Juntunen, Elina & Valtonen, Minna 2013. "Mitä pappi tekee täällä?" : kertomuksia kirkon oppilaitostyöntekijöiden identiteetistä. Aikuiskasvatus 33:3, 201–214. Kirkko, oppilaitokset, oppilaitospapit, yhteiskuntatyö, seurakunta, seurakuntatyö, diakonia, ammattitaito, ammatti-identiteetti, auttaminen, oppilaitosyhteistyö, spirituaalinen asiantuntijuus. <http://elektra.helsinki.fi/se/a/0358-6197/33/3/mitapapp.pdf>

Kirkon tutkimuskeskus, Akavan kirkolliset ammattiliitot (AKI) 2006. Pappien ja kanttorien asenteet 2006. Tutkimusdata. Tunniste FSD2832. Kuuluu arkistoon: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. https://tamcat.finna.fi/Record/fsd.FSD_FSD2832

Kokkonen, Sari & Porkka, Jouko 2008. Kasvattajan ammatti-identiteetti ja persoonallinen kasvu. Teoksessa Jouko Porkka (toim.) Johdatus kristilliseen kasvatukseen. Helsinki: Lasten keskus, 235–254.

Latvus, Kari 2011. Diakonin virka, diakonian virka vai diakonaatti. Teologinen Aikakausikirja 5/2011, 462–465.

Launonen, Pekka 2005. Kirkon työntekijäksi? : diakoni, diakonissa ja nuorisotyönohjaajakoulutukseen hakeneet vuonna 2004. Kasvu kirkon työntekijäksi -hanke. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja D. Työpapereita. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Koulutus, diakonissat, diakoni, nuorisotyönohjaajat.

Niemelä, Kati & Salminen, Veli-Matti 2013 (toim.). Teologiksi kasvamassa : koulutusalan valinta, opiskeluprosessi ja ammattiin suuntautuminen. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 118. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Osallisena kirkon uskosta ja tehtävästä 2009. Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispainkokouksen 12.9.2007 asettaman Orientoitumiskoulutustyöryhmän mietintö. Suomen ev.-lut. kirkon keskushallinto. Sarja B. 2009:2. Helsinki: Kirkkohallitus. Diakonia, kanttorit, seurakunnat, nuorisotyönohjaajat, ammatillinen kehitys, ammatti-identiteetti, työelämä, työyhteisöt, ammattitaito. [http://kappeli.evl.fi/KKHAsa.nsf/7b71ae23c1dcb5bcc22572980062dd0b/8897a7e6ab4e6f37c225741000464d5a/\\$FILE/mietinto-2-09.pdf](http://kappeli.evl.fi/KKHAsa.nsf/7b71ae23c1dcb5bcc22572980062dd0b/8897a7e6ab4e6f37c225741000464d5a/$FILE/mietinto-2-09.pdf)

Rask, Katja, Kainulainen, Sakari & Pasanen, Sina 2003. Koulutuksen antamat valmiudet seurakuntatyöhön : diakoniatyöntekijöiden ja kirkon nuorisotyönohjaajien sekä heidän esimiestensä käsityksiä kirkollisista valmiuksista. Diakonia-ammattikorkeakoulu. A. Tutkimuksia. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Koulutus, seurakuntatyö.

Ritokoski, Sami & Valtonen, Minna 2003. Miten suunta löytyy? : Diakonia-ammattikorkeakoulun opiskelijat kutsumusta, ammatillista identiteettiä ja työhön sijoittumista pohtimassa. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja. B. Raportteja 15. Ammattikorkeakoulut, opiskelijat, kutsumus, ammatti-identiteetti, kirkon työntekijät, diakonia, kirkon nuorisotyö, korkeakouluopiskelu, harjoittelu, työhön sijoittuminen.

Salo, Eeva 2006. Kirkon virkaan opiskelevien hengellinen kasvu ja sitoutuminen kirkkoon : selvitys kirkolliskokouksen yleisvaliokunnan mietinnön 6/2004 pohjalta. Suomen ev.lut. kirkon keskushallinto. Sarja C. 2006:4. Helsinki: Kirkkohallitus. Opiskelijat, kirkko, sitoutuminen.

Salomäki, Hanna 2004. Nuorisotyön tulevaisuus Lapuan ja Oulun hiippakunnissa : nuorisotyönohjaajien näkemykset ammatti-identiteetistä, koulutustarpeista, alueellisista kysymyksistä ja työn tulevaisuusnäkyistä. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. A. Tutkimusraportteja. Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu.

Salomäki, Hanna 2008. Kirkolliselle alalle hakeneiden uskonnollinen tausta ja uranvalinta. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. A. Tutkimusraportteja. Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu. Uskonnollisuus, työntekijät, ammatillinen kehitys, uranvalinta.

Sihvo, Jouko 1972. Kirkolliselle alalle hakeutuneiden uskonnollinen tausta. Teologinen aikakauskirja 5/1972, 436–450.

Torres, David 2014. Identification and Building in/by the Christian Church (Disciples of Christ). Master theses. Milwaukee: Marquette University. Faith-based Organizations, identification, organizational communication, organizational identity, tensions, communication.

1.4 AMMATTI-IDENTITEETTI TYÖELÄMÄSSÄ

Väitöskirjat

Hägg, Outi 2011. Yrittäjyysvalmennus ja yrittäjäidentiteetti. Väitöskirja. Acta Universitatis Tamperensis 1618. Tampere: Tampere University Press. Identiteetti, yrittäjäidentiteetti, yrittäjämäinen pedagogiikka, rituaalipedagogiikka. <https://tampub.uta.fi/bitstream/handle/10024/66758/978-951-44-8462-9.pdf?sequence=1>

Mahlakaarto, Salme 2010. Subjektiksi työssä : identiteettiä rakentamassa voimaantumisen kehitysohjelmassa. Väitöskirja. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, aikuiskasvatustiede. Työelämä, muutos, identiteetti, ammatti-identiteetti, subjekti, empowerment, hyvinvointi, työhyvinvointi, narratiivisuus, voimaantuminen, kehitysohjelmat, narratiivinen tutkimus. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/24957/9789513939922.pdf?sequence=1>

Nystöm, Sofia 2009. Becoming a professional : A longitudinal study of graduates' professional trajectories from higher education to working life. Väitöskirja. Linköping Studies in Behavioural Science 140. Department of Behavioural Sciences and Learning. Linköping: Linköping University. Longitudinal study, qualitative analysis, professional development, identity, employability, higher education, work life, community of practice, gender. <http://liu.diva-portal.org/smash/get/diva2:174874/FULLTEXT02.pdf>

The present thesis is based on the following papers:

Nyström, Sofia., Abrandt Dahlgren, Madeleine., & Dahlgren, Lars Owe. (2008). A winding road – Professional trajectories from higher education to working life; a case study of political science and psychology graduates. *Studies in Continuing Education*, 30, 3, 215–229.

Nyström, Sofia. (2009). The dynamics of professional identity formation: Graduates' transition from higher education to working life. *Vocations and Learning: Studies in vocational and professional education*, 2, 1, 1-18.

Nyström, Sofia. (2008). Graduates 'doing gender' as early career professionals. Manuscript submitted for publication.

Nyström, Sofia., & Reid, Anna. (2008). Beyond Higher Education: Critical Transformations in Becoming a Professional. Manuscript submitted for publication.

Pasanen, Heikki 2007. Ohjaava koulutus merkitysten kenttänä : identiteetin muutos ja moniulotteisuus ammatillisessa rehabilitaatiossa. Väitöskirja. Kasvatustieteellisiä julkaisuja 121. Joensuu: Joensuun yliopisto. Habitus, ohjaava koulutus – merkitykset, ohjaava koulutus – ammatillinen identiteetti, ammatillinen kuntoutus – ohjaus, ammatillinen kuntoutus – habitus, kuntoutus, ammatti-identiteetti, identiteetti, minäkuva. Rehabilitaatio, merkityksenanto, identiteetti, habitus, ammatti, ohjaava koulutus, koulutus, ohjaus, sosiaalinen, ruumiillinen, "toinen". http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-458-938-3/

Stenberg, Katariina 2011. Working with identities : promoting student teachers' professional development. Väitöskirja. Helsinki: Helsingin yliopisto, käyttäytymistieteellinen tiedekunta, opettajankoulutuslaitos. Opettajat, opettajankoulutus, ammatillinen kehitys, ammatti-identiteetti, opettajuus, identiteetti, itsetunto, itsetuntemus, reflektio, ammatti-identiteetti – opettajankoulutus. <https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/24379/Workingw.pdf>

Tutkielmat

Luoma, Merja 2003. "Että on aina huomioitava muut siinä" : Ammatillinen kasvu ja ammatillinen identiteetti John Dewey'n kasvatusajattelun valossa. Pro gradu –tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Kasvatustieteen laitos. Ammatillinen identiteetti, ammatillinen kasvu, ammatti, identiteetti, Dewey, ammatillinen opettaja, yhteisöllisyys. <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/8822/G0000100.pdf?sequence=1>

Seppo, Lauri 1992. Arvojen yhteydet identiteettistatuksiin opiskelijoilla. Pro gradu –tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Psykologian laitos. Arvot, identiteetti, psykologia, sosiaalinen asema.

Muut opinnäytteet

Mertanen, Mikko 2011. Kauan eläköön muusikkous – mitä se sitten onkaan : Muusikkouden tarkastelua identiteetin, minäkäsityksen sekä opettajuuden pohjalta. Kandidaatintutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Musiikin laitos, musiikkikasvatus. Muusikko, muusikkous, musiikillinen identiteetti, musiikillinen minäkäsitys, opettajuus. https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/27130/Mertanen_Kand.pdf?sequence=1

Muu kirjallisuus

Billet, Samuel, Harteis, Christian & Eteläpelto, Anneli 2008. Emerging perspectives of workplace learning. Rotterdam: Sense Publisher. Työssäoppiminen, työelämä, käytännön opetus, henkilöstökoulutus, identiteetti.

Billett, Stephen & Fenwick, Tara 2006. Work, Subjectivity and Learning : Understanding Learning Through Working Life. Technical and vocational education and training : Issues, concerns and prospects 6. Dordrecht: Springer. Työelämä, oppiminen, työssäoppiminen, ammatti-identiteetti, työyhteisöt, elinikäinen oppiminen. <https://login.jyu.fi/idp/profile/SAML2/Redirect/SSO?execution=e2s1>

Burr, Vivi 2004. Sosiaalipsykologisia ihmiskäsityksiä. Tampere: Vastapaino.

Collin, Kaija 2010. Luovuus, oppiminen ja asiantuntijuus : koulutuksen ja työelämän näkökulmia. Helsinki: WSOYPro. Asiantuntijuus, työelämä, koulutus, ammatti-identiteetti, voimaantuminen, innovatiivisuus, luovuus, toimijuus, yhteisöllinen oppiminen, työhyvinvointi.

Collin, Kaija, Paloniemi, Susanna, Virtanen, Anne & Eteläpelto, Anneli 2008. Constraints and challenges on learning and construction of identities at work. *Vocations and Learning. Studies in Vocational and Professional Education* 1:3, 190–210. Ammatti-identiteetti, työssäoppiminen, identiteetti.

Eteläpelto, Anneli & Vähäsantanen, Katja 2010. Ammatillinen identiteetti persoonallisena ja sosiaalisena konstruktiona. Teoksessa Anneli Eteläpelto & Jussi Onnismaa (toim.) 2010. Ammatillaisuus ja ammatillinen kasvu. Vantaa: Kansanvalistusseura.

Eteläpelto, Anneli & Onnismaa, Jussi (toim.) 2006. Ammatillaisuus ja ammatillinen kasvu. Helsinki: Kansanvalistusseura. Aikuiskasvatus, professionalismi, ammatillinen kehitys, ammatti-identiteetti, osaaminen, oppiminen, mentorointi, empowerment, autonomia, koulutus, organisaatiot, opettajat, verkko-opetus, oppisopimuskoulutus, aikuiset, ammattikoulutus.

Hall, Stuart 1999. Identiteetti. Tampere: Vastapaino. Identiteetti, kulttuuri-identiteetti, etninen identiteetti, toiseus, kansallinen identiteetti.

Hellqvist, Elina, Hietämäki, Minna & Pihkala, Panu (toim.) 2015. Uskonto ja identiteettipolitiikka : Suomalaisen Teologisen Kirjallisuusseuran symposiumissa marraskuussa 2014 pidetyt esitelmät. Suomalaisen teologisen kirjallisuusseuran julkaisuja 281. Helsinki: Suomalainen Teologinen Kirjallisuusseura. Uskonto, identiteettipolitiikka, uskonnollinen identiteetti, identiteetti, ryhmäidentiteetti, luonto, kristillinen etiikka, tasa-arvo, maskuliinisuus, seksuaalisuus, homoseksuaalisuus, kristinusko, kansallinen identiteetti, evankelis-luterilainen kirkko, kansalaissota, teologia, ekumenia, uskonnollisuus, muutos, uskonnonfilosofia, yhteiskunta.

Hytönen, Maarit 2014. Elämäntehtävästä harrastukseksi? : kutsumusajatteluja sen rooli Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 35. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. [http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/7E914B378201B83FC2257B2E003E3E6B/\\$FILE/Hyt%F6nen_verkkojulkaisu35.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/7E914B378201B83FC2257B2E003E3E6B/$FILE/Hyt%F6nen_verkkojulkaisu35.pdf)

Hytönen, Maarit 2016. Kutsumus, elämäntapa vai urakka? : suomalaisten käsityksiä elämäntehtävästään. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 44. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. [http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/38FB7A9402086B74C2257FD4002794B8/\\$FILE/Verkkojulkaisu44.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/38FB7A9402086B74C2257FD4002794B8/$FILE/Verkkojulkaisu44.pdf)

Hökkä, Päivi, Paloniemi, Susanna, Vähäsantanen, Katja, Herranen, Sanna, Manninen, Mari & Eteläpelto, Anneli (toim.) 2014. Ammatillisen toimijuuden ja työssä oppimisen vahvistaminen : luovia voimavaroja työhön! Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Johtajidentiteetti, työelämän kehittäminen, toimijuus, professionalismi, ammatti-identiteetti, johtajat, identiteetti, johtaminen, työelämä, kehittäminen. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/44975>

Lindroos, Tarja 1994. Identiteettistatus, ammatinvalinta ja identiteettistatuksen mittaaminen EOMEIS 2 -menetelmällä. Helsinki: Työministeriö, työvoimapalveluosasto, työnvälitys- ja ohjausyksikkö. Identiteetti – nuoret, identiteetti – teoriat, identiteetti – mittausmenetelmät, identiteetti, teoriat, ammatinvalinta, ammatinvalinnan ohjaus, nuoret, mittausmenetelmät.

Lyytinen, Paula, Korkiakangas, Mikko & Lyytinen, Heikki (toim.) 1997. Näkökulmia kehityspsykologiaan : kehitys kontekstissaan. Helsinki: WSOY.

Markus, Hazel & Nurius, Paula 1986. Possible selves. *American psychologist* 41:9, 954–969.
<http://psycnet.apa.org/index.cfm?fa=buy.optionToBuy&id=1987-01154-001>

Saastamoinen, Mikko 2006. Minuus ja identiteetti tutkimuksen haasteina. Teoksessa Pertti Rautio & Mikko Saastamoinen (toim.) *Minuus ja identiteetti*. Tampere: Tampere University Press, 168–178.

Shotter, John 1993. Becoming someone. Identity and Belonging. Teoksessa N. Coupland & J. Nussbaum (toim.) *Discourse and Lifespan Identity, Language and Language Behaviours* 4. Newbury Park: Sage.

2. MUSIIKKIOPINNOT KANTTORIN VIRKAA VARTEN

2.1 AMMATTIOPINTOJA EDELTÄVÄT MUSIIKKIOPINNOT

Väitöskirjat ja lisensiaattityöt

Hirvonen, Airi 2003. Pikkupianisteista musiikin ammattilaisiksi : solistisen koulutuksen musiikin opiskelijat identiteettinsä rakentajina. Väitöskirja. Acta Universitatis Ouluensis. Series E, Scientiae rerum socialium 61. Oulu: Oulun yliopisto. Musiikki – opetus, muusikot – identiteetti, soittaminen – tunnustus, identiteetti – opiskelijat – musiikki, koulutus – musiikki, soittaminen – identiteetti, piano – soittaminen – opetus, soittaminen – piano, lahjakkuus – musiikki, erikoislahjakkuus – musiikki, musikaalisuus, elämäkertatutkimus – opiskelijat, haastattelututkimus, musiikkikorkeakoulut, opiskelijat – musiikki, opiskelijat, musiikki, koulutus, identiteetti, solistit, muusikot, tunnustus, opetus, musiikkiläpailut, elämäkertatutkimus.

Kosonen, Erja 1999. Soittamisen motivaatio varhaisnuorilla. Lisensiaattityö. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Musiikkitieteen laitos. Motivaatio, soittaminen, soitonopetus, varhaisnuoruus.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/41003/URN:NBN:fi:juu-201302281281.pdf?sequence=1>

Kosonen, Erja 2001. Mitä mieltä on pianonsoitossa? 13–15 -vuotiaiden pianonsoittajien kokemuksia musiikkiharrastuksestaan. Väitöskirja. Studies in the arts 79. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Piano playing, experience, qualitative research, motivation, meaning, adolescence.

<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/13473/9513911705.pdf?sequence=1>

Lotti, Tuula 1988. Musikaalisuus ja musiikkiopinnot : jäljittelyyn perustuva musikaalisuuden arviointi musiikkikoulun pääsykokeena ja opintomenestyksen ennustajana. Väitöskirja. Kasvatustieteen laitos. Tutkimuksia 119. Helsinki: Helsingin yliopisto, kasvatustieteen laitos. Musikaalisuus – testaus, oppilasvalinnat – musiikkioppilaitokset, opintomenestys – musiikkioppilaitokset, pääsykokeet – musiikkioppilaitokset, musiikkioppilaitokset – opiskelu.

Tuovila, Annu 2003. ”Mä soitan ihan omasta ilosta”. Pitkittäinen tutkimus 7-13-vuotiaiden lasten musiikin harjoittamisesta ja musiikkiopisto-opiskelusta. Väitöskirja. Studia Musica 18. Helsinki: Sibelius-Akatemia.

Tutkielmat

Kärjes-Peltola, Pia 2001. Lapsuuden musiikkiopintojen merkitys aikuiselämässä. Pro gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Taiteiden tutkimuksen laitos, Musiikkitiede.

Kärnä, Oodi 2015. Laulajasta laulajaksi : yksinlauluopiskelijoiden laulamisen halu, motivaatio ja laulajaidentiteetin kehittyminen Sibelius-lukion, Tapiolan lukion ja Vaskivuoren lukion musiikkilinjalla. Tutkielma. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Musiikkikasvatuksen, jazzin ja kansanmusiikin osasto, Musiikkikasvatus. Laulaminen, identiteetti – laulajat, motivaatio, musiikkilukiot.

Lotti, Tuula 1981. Musiikkiopiston oppilasvalinta ja opintomenestys. Pro gradu -työ. Helsinki: Helsingin yliopisto, Musiikkitieteen laitos. Musiikkioppilaitokset – oppilasvalinnat, musiikkioppilaitokset – opiskelu.

Peltokoski, Tuija 2009. Musiikin perusasteelta kohti kirkkomusiikkiopintoja. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Opiskelu – kirkkomusiikki.

Siliämaa, Aila 2013. Kodin musiikkiympäristö musiikinopettajan ammatinvalintaan vaikuttavana tekijänä. Pro gradu -työ. Oulu: Oulun yliopisto, kasvatustieteiden tiedekunta, kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, Musiikkikasvatus. Ammatinvalinta, elämänkaari, koti, musiikinopettaja, musiikillinen kehitys, musiikki, narratiivinen tutkimus, ympäristö.

Muut opinnäytteet

Danielsson, Joel 2014. Hur påverkar den musikaliska bakgrunden musikerns yrkesutövande? Yrkesexamen. Stockholm: Kungliga Musikhögskolan, Institutionen för musik, pedagogik och samhälle, Musik. Musiker, musikalisk bakgrund, identitet, musikalisk dynamik, kreativitet, musicerande i hemmet, musik under uppväxten. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:797050/FULLTEXT01.pdf>

Hirvonen, Airi 1999. Seppäkö syntyessään? Näkökulmia ympäristön vaikutuksesta musiikillisen lahjakkuuden kehittymiseen. Laudaturtyö. Oulu: Oulun yliopisto, Opettajankoulutuslaitos. Musikaalisuus, musikaalisuus – lahjakkuus, lahjakkuus – musiikki.

Hurme, Tuija 2009. Kotikirkon urut, kyläpaikan piano ja kesäpaikan harmoni : tapaustutkimus Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin osaston opiskelijoiden ja heitä opettavien opettajien käsityksistä musiikillisen lahjakkuuden toteutumiseen ja kehittymiseen vaikuttavista tekijöistä. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Lahjakkuus – musiikki, älykkyys, luovuus – musiikki, motivaatio, kvalitatiivinen tutkimus.

Madetoja, Netta 2011. Puhallinorkesterin kasvatista muusikoksi : vaikuttavia tekijöitä soitonopiskelijan matkalla kohti muusikkoutta. AMK-opinnäytetyö. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, opettajan pedagogiset opinnot musiikin ja tanssin alalla. Yhteismusiointi, puhallinorkesteri, musiikkiluokat, musikaalisuus, soitonopiskelu. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/31673/Madetoja_Netta.pdf?sequence=1

Rautalin, Mikko & Vuotoniemi, Ossi 1997. Persoonallisuuspiirteiden, koulun musiikinopetukseen liittyvien kokemusten ja kotitaustan yhteys musiikillisen uran muotoutumiseen suomalaisilla klassisen ja kevyen musiikin ammattimuusikoilla. Syventäviin opintoihin kuuluva tutkielma. Oulu: Oulun yliopisto, Oulun opettajankoulutuslaitos. Musiikki – ammatinvalinta, muusikot – persoonallisuus, muusikot – kasvuympäristö.

Sarametsä, Henri 2014. Urkujensoiton opetus musiikkioppilaitoksissa nykytila ja tulevaisuuden haasteet. AMK-opinnäytetyö. Turku: Turun ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutusohjelma. Urkupedagogiikka, urkupedagogit, musiikkioppilaitokset, alkeistaso, ohjelmistot, urut. <http://www.theseus.fi/handle/10024/78115>

Satoma, Tomi 2012. Urut ensisoittimeksi : lasten urkujensoiton tilanne Suomessa. Seminaarityö. Tampere: Tampereen yliopisto; Helsinki: Sibelius-Akatemia. Urut – soittaminen – lapset.

Tarvainen, Ella 2016. Mielimusiikin merkitys nuoren elämässä. Kandidaatin tutkielma. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Musiikkikasvatuksen, jazzin ja kansanmusiikin osasto, Musiikkikasvatus. Identiteetti, musiikkikasvatus, mieltymykset – musiikki, musiikkiterapia, nuoruus. <http://www.theseus.fi/>

Veteläinen, Silja 2010. Urkujensoiton alkeisopetus kanttorin ammattiin johtavassa koulutuksessa. Seminaarityö. Tampere: Tampereen yliopisto; Helsinki: Sibelius-Akatemia. Alkuopetus – urut.

Yrjänä, Anna-Mari 2012. Urkujensoiton edellytykset Kankaanpään musiikkiopistossa. AMK-opinnäytetyö. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu. Musiikkioppilaitokset, urut, soittaminen, opetus.
<http://www.theseus.fi/handle/10024/43114>

Muu kirjallisuus

Borthwick, S.J., Davidson, J.W. 2002. Developing a Child's Identity As a Musician: A Family "Script" Perspective. MacDonald, R.A.R., Hargreaves, D.J., Miell, D. (toim.) Musical identities. Oxford: Oxford University Press.

Davidson, J.W. & Burland, K. 2006. Musician Identity Formation. McPherson, G.E (toim.) The Child As Musician. A Handbook Of Musical Development. Oxford: Oxford University Press.

Gembris, H. 2006. The Development of Musical Abilities. Colwell, R. (toim.) MENC Handbook of Musical Cognition and Development. New York: Oxford University Press, 124–164.

Hargreaves, D.J, Miell, D., MacDonald, R.A.R. 2002. What are musical identities, and why are they important? Hargreaves, D.J, Miell, D., MacDonald, R.A.R. (toim.) Musical Identities. Oxford University Press. 1–20.

Kroger, J., Martinussen, M. & Marcia, J.E. 2010. Identity status change during adolescence and young adulthood : a meta-analysis. Journal of Adolescence 33:5, 683–698.

McPherson, Gary E. 2006. The child as musician : a handbook of musical development. Oxford: Oxford University Press. Lapset, nuoret, musiikki, lasten kehitys, musiikkikasvatus, musikaalisuus, luovuus, musiikkimaku, musiikkiterapia, musiikkileikit, motivaatio, laulaminen, soittaminen, muusikot, psykologia, kognitio, kehityspsykologia, kansainvälinen vertailu. <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/apa.12870/full>

Theorell, T., Lennartsson, A-K., Madison, G., Mosing, M A & Ullen, F. 2015. Predictors of continued playing or singing--from childhood and adolescence to adult years. Acta paediatrica 104:3, 274–284. Adolescent, Adult, Child, Preschool, Female, Humans, Logistic Models, Male, Middle Aged, Music, Recreation, Singing, Surveys and Questionnaires, Sweden, psychology.

Tuomela, Helena & Tossavainen, Timo 2015. Tapaustutkimus yläkouluikäisten musiikkipainotteisen koulun oppilaiden soittajaidentiteetin muutoksista. Musiikkikasvatus The Finnish Journal of Music Education FJME 18:1, 42–55. http://www2.siba.fi/musiikkikasvatuslehti/userfiles/FJME_Vol18nro1_netiversio.pdf

2.2 KIRKKOMUSIIKIN AMMATTI- JA YLIOPISTO-OPINNOT

Väitöskirjat

Rantala, Olli M. 2012a. Klaveerit rinnakkain : urkujen- ja pianonsoiton opinnot Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin koulutuksessa. Kehittäjäkoulutuksen tohtorintutkintoon liittyvä kirjallinen työ. EST-julkaisusarja, Sibelius-Akatemia 22. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto. Kirkkomusiikki – koulutus, opinnot – piano, opinnot – urut, toimintatutkimus. http://ethesis.siba.fi/files/klaveerit_rinnakkain_kirj_ty.pdf

Rantala, Olli M. 2012b. Urkujen - ja pianonsoiton rinnakkaiset opinnot. Kehittäjäkoulutuksen tohtorintutkintoon liittyvä kirjallinen työ. EST-julkaisusarja, Sibelius-Akatemia 23. Kuopio: Sibelius-Akatemia. Kirkkomusiikki – koulutus, opinnot – piano, opinnot – urut.

http://ethesis.siba.fi/files/opettajan_opas.pdf

Tutkielmat

Haavisto, Heljä 1986. Laulunopetus maamme kirkkomusiikkiopistoissa vuosina 1923–1951. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Laulaminen – opetus, musiikkioppilaitokset, musiikkioppilaitokset – kirkko.

Korkalainen, Saara 2008. Musiikkikasvatuksen opiskelijoiden kuoronjohdon opetus Sibelius-Akatemiassa ja Jyväskylän yliopiston musiikin laitoksella lukuvuonna 2005–06 : näkökulmia kuoronjohdon peruseriaatteisiin ja niiden opettamiseen. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Musiikkikasvatuksen osasto. Sibelius-Akatemia – opetus, kuorot – johtaminen – opetus, musiikkikasvatus.

Korolainen, Juhani 1981. Kanttori-urkuriin koulutus Suomessa vuosina 1951–1980. Tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Käytännöllinen teologia.

Latvakoski, Seija-Leena 1994. Sibelius-Akatemian urkujensoiton opetuksessa 1983–1993 käytetty ohjelmisto. Sibelius-Akatemia – opetus, urut – soittaminen – opetus.

Lukkari-Lohi, Aliisa 2012. Laulun tasosuoritusten arviointi Sibelius-Akatemiassa. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikki ja urut, Kuopio.

Laulaminen – arviointi, tutkinnot, tasosuoritukset. <http://ethesis.siba.fi/files/tutkimus.pdf>

Pesonen-Leinonen, Raija 2000. ”Joskus ei jaksakaan olla hyvä ope” : Pohjois-Karjalan ammattikorkeakoulun musiikin koulutusohjelmassa ensimmäistä vuotta opiskelevien opiskelijoiden käsityksiä hyvästä soitonopettajasta ja laulun opettajasta ja ammatillisesta kehittyneisyydestään. Pro gradu -työ. Joensuu: Joensuun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Kasvatustieteen laitos. Musiikin opettajat – ammattikuva, musiikin opettajat – koulutus.

Punnonen, Seija 1996. Kirkkomusiikkikoulutus Sibelius-Akatemiassa ja Göteborgin musiikkikorkeakoulussa. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Kirkkomusiikki – koulutus, koulutus – kirkkomusiikki.

Rainio, Sari 1991. Opiskeluprosessi ammattiin suuntautumisen kannalta: ammattikuvan ja opiskelumotiivin muuttuminen musiikkikasvatuksen koulutusohjelman opiskelijoilla koulutuksen aikana. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Musiikkikasvatuksen osasto. Musiikkikasvatus – opiskelu – musiikkikorkeakoulu, opiskelumotivaatio – musiikkikasvatus, ammattikuva - musiikkikasvatus.

Ranta, Maria 2012. Tieteellinen, taiteellinen vai ammatillinen muusikko? : tapaustutkimus duaalimallista esittävän säveltaiteen korkeakoulutuksessa. Pro gradu -työ. Tampere: Tampereen yliopisto, johtamiskorkeakoulu, hallintotiede, korkeakouluhallinto ja -johtaminen. Korkeakoulutus, politiikkaohjelma, duaalimalli, osaaminen, esittävä säveltaide, arviointi. <http://tampub.uta.fi/handle/10024/84128>

Rautelo, Marja-Liisa 1992. Urkujensoiton opetus Kuopion kirkkomusiikkikoulutuksessa 1960–1990 : opettajat, tutkintovaatimukset, suoritettuja ja soitettuja teokset. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia,

Kirkkomusiikin osasto. Urut – soittaminen – opetus – Kuopio -1960–1990 , kirkkomusiikki – opetus – Kuopio – 1960–1990.

Soranta, Emilia 2013. Matti ja Maija urkuimprovisoinnin maailmassa : miesten ja naisten suhde urkuimprovisointiin. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikki ja urut, Kuopio. Improvisointi – urut, naiset, miehet, urkuimprovisointi, sukupuoli, itsetunto, musiikillinen taito, esiintyminen, opiskelija–opettaja -suhde.

http://ethesis.siba.fi/files/soranta_e_matti_ja_maija_urkuimprovisoinnin_maailmassa.pdf

Tyni, Mirjami 2009. Kuoronjohdon opetus Suomessa vuonna 2008. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Kuorot – johtaminen – opetus – Suomi.

Vuola, Kari 1987. Urkuimprovisaation opetus Suomessa : urkuimprovisaation ja urkumodulaation opetus Suomen kirkkomuusikkoja kouluttaneissa laitoksissa. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Urut – improvisointi – opetus – Suomi, improvisointi – urut – opetus – Suomi, kirkkomusiikki – opetus – urut – Suomi.

Muut opinnäytteet

Ahopelto, Päivi 2001. Sibelius-Akatemian Kuopion osaston laulun opintojaksot ja kirkkomusiikin opiskelijoiden suorittamat laulututkinnot 1983 – 1999. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Sibelius-Akatemia – kirkkomuusikot, Sibelius-Akatemia - opetus – laulaminen, laulaminen - opetus – korkeakoulu.

Hannikainen, Jorma 1995. Kuoronjohdon opetus kanttorikoulutuksessa : Sibelius-Akatemian ja konservatorioiden kuoronjohdon opettajien ja kirkkomusiikkiopiskelijoiden näkemyksiä kuoronjohdon opetuksesta. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Kuorot – johtaminen - kirkkomusiikin osasto, kanttorit – opinnot - kuorot.

Jaakkola, Jukka 2008. Itsereflektio oppimisprosessin tukena urkujen soitossa. AMK-opinnäytetyö. Oulu: Oulun seudun ammattikorkeakoulu, kulttuurialan yksikkö, musiikin koulutusohjelma. Urut, soittaminen, oppimisprosessi, vuorovaikutus.

Jurvelin, Johanna 1998. Laulun riemua ja tuskaa : laulunopiskelu Sibelius-Akatemian Kuopion osastossa : vuosina 1992-1996 aloittaneiden kirkkomusiikinopiskelijoiden taustaa ja kokemuksia. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Sibelius-Akatemia – opiskelijat, Sibelius-Akatemia - Kirkkomusiikin osasto, laulaminen - opiskelu - musiikkioppilaitokset – Suomi, kirkkomuusikot - laulaminen - opiskelu – musiikkioppilaitokset, kirkkomuusikot – opinnot.

Katajala, Liisa 1994. Urkujensoiton opetus Oulun kaupungin konservatorion ja Tampereen konservatorion kirkkomusiikin opintolinjoilla vuosina 1984–1993. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius- Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Urut – soittaminen – opetus - musiikkioppilaitokset, musiikkioppilaitokset – opetus – urut.

Kautto, Leena 1992. Sivutoimisten kanttori-urkurien koulutus Oulussa 1965–1981. Syventäviin opintoihin kuuluva tutkielma. Oulu: Oulun yliopisto, Kajaanin opettajankoulutuslaitos. Kanttorit – koulutus, jatkokoulutus – kirkkomuusikot – kirkkomuusikot, kanttorit.

Keskisipilä, Outi 2008. Pianisti urkukoulussa. AMK-opinnäytetyö. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, ammatillinen opettajakorkeakoulu, opettajan pedagogiset opinnot musiikin alalla. Bach, Johann Sebastian,

soittaminen - opetus, urut, piano, taidemusiikki, oppiminen, omaksuminen.

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/19727/jamk_1232970522_2.pdf?sequence=1

Koskinen, Hannele 2003. Ihmisääni huollossa : Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin opiskelijoiden äänenkäytön opetus. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto, 2003. Äänenmuodostus – opetus.

Kuivanen, Juha 1990. Kuoronjohdon koulutuksesta Sibelius-Akatemiassa uudessa tutkintojärjestelmässä. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Sibelius-Akatemia – tutkintojärjestelmät, Sibelius-Akatemia – opetus, opetus – johtaminen – kuorot, kuorot – johtaminen – opetus.

Kyllönen, Marja 2013. Ehdotus tutkintoa täydentäviksi teologisten ja seurakunnallisten aineiden opinnoiksi Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piirissä toimiville varhaisiän musiikinopettajille. AMK-opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutusohjelma, musiikkipedagogi. Varhaisiän musiikkikasvatus, seurakunnat, musiikkileikkikoulu.

<https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/61393/Ehdotustutkintoa.pdf?sequence=1>

Laitinen, Tarja 1994. Laulun opiskelu konservatorion kirkkomuusikon opintolinjalla. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Laulaminen - opiskelu - musiikkioppilaitokset - Suomi, opiskelu - laulaminen - musiikkioppilaitokset - Suomi, kirkkomuusikot - laulaminen – opiskelu.

Leinonen, Stiina 2007. Uudistunut pianonsoiton opetusohjelma Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin opetusohjelmassa. AMK-opinnäytetyö. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Opettajan pedagogiset opinnot musiikin alalla. Koulutusohjelmat, opetussuunnitelmat, yliopistot, korkea-asteen koulutus, yliopistopedagogiikka, korkeakouluopetus, soittaminen, piano, kirkkomusiikki, säestäminen, vapaa säestys.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/20240/jamk_1201173136_5.pdf?sequence=1

Luukkala, Liisa 2006. Urkujensoiton alkeisopetus kirkkomusiikkikoulutuksessa. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Alkuopetus – urut.

Lättilä, Jenni 2004. Täällä rakastetaan vain urkuja : opiskelijoiden näkemyksiä laulun asemasta ja arvostuksesta Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin osastolla. Proseminarityö. Helsinki: Sibelius-Akatemia, instrumenttiopettajan pedagogiset opinnot. Laulaminen – arvostus – kirkkomusiikki.

Muraja, Tuuli 2013. Veisatkaa vuoroin : liturgisen laulun opetus 1. vuosikurssin kirkkomusiikkiopiskelijoille. Seminaarityö. Tampere: Tampereen yliopisto; Helsinki: Sibelius-Akatemia. Virret, liturginen musiikki, kirkkomusiikki, opetusmenetelmät.

Salakari, Mikko 2001. Kaiu, kaiu, lauluni : laulunopettajien näkemyksiä laulunopetuksen merkityksestä Sibelius-Akatemian kirkkomusiikkikoulutuksessa. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Sibelius-Akatemia – kirkkomuusikot, Sibelius-Akatemia - opetus – laulaminen, laulaminen – opetus.

Setälä, Riikka 2012. "Improvisoi elämäsi iloa" : urkuimprovisoinnin opiskelua ja opetusta Sibelius-Akatemian Kuopin osaston kirkkomusiikkilinjalla. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikki ja urut, Kuopio. Improvisointi – urut, improvisointi – opetus, opiskelu – kirkkomusiikki.

Toivola, Sanna 2006. Urkujensoiton opinnot ja tukiaineet Sibelius-Akatemiassa sekä Hampurin ja Lyypekin musiikkikorkeakouluissa. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin

koulutusohjelma. Sibelius-Akatemia, opinnot – kirkkomuusikot, musiikkikorkeakoulut – Hampuri, musiikkikorkeakoulut – Lyypekki.

Valojärvi, Aino 2004. Das ordentliche Fortgehen : vanhanmusiikin artikuloinnin alkeisopetus uruilla. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopin osaasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Urut – opetus, artikulaatio – urut.

Vierimaa, Päivi 2016. Muusikon esiintymisvalmennus kirkkomuusikon näkökulmasta. AMK-opinnäytetyö. Oulun ammattikorkeakoulu, Musiikin tutkinto-ohjelma. Esiintymisjännitys, esiintymisvalmennus, kirkkomuusikot, mentaaliharjoittelu.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/111463/vierimaa_paivi.pdf.pdf?sequence=1

Virtanen, Anna-Maija 2015. Liturgisen soiton opetustavat Sibelius-Akatemian kirkkomusiikki ja urut -aineryhmässä Helsingissä. Kirjallinen työ. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, Kirkkomusiikin aineryhmä. Kirkkomusiikki, liturginen musiikki, urut.

Åberg, Anu 1994. Satsioppi Sibelius-Akatemian kirkkomusiikkikoulutuksessa: säveltävien kanttorien näkökulmia. Projektin kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Säveltäminen – kanttorit, kanttorit – säveltäminen.

Muu kirjallisuus

Hannikainen, Jorma & Tuovinen, Ulla 2020. Kirkkomusiikkikoulutus ja kanttorien kelpoisuusvaatimukset vuosina 1982–2017. Teoksessa: Veli-Matti Salminen, Jorma Hannikainen & Kaija Huhtanen (toim.) Kirkon muusikko arjessa ja pyhässä. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 132. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 17-41.

Kulttuuriala 1995. Musiikkialan toisen asteen opetussuunnitelman perusteet : kirkkomuusikon tutkinto, tanssimuusikon tutkinto, pianovirittäjän tutkinto 1995. Ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus.

Kulttuuriala 1996. Musiikkialan opistoasteen opetussuunnitelman valtakunnalliset perusteet : musiikin ohjaajan tutkinto, musiikkipedagogin tutkinto, muusikon tutkinto 1996. Ammatillisen koulutuksen opetussuunnitelman perusteet. Helsinki: Opetushallitus.

Lotti, Tuula 1996. Opiskelumenestys Sibelius-Akatemian solistisessa koulutusohjelmassa. Helsingin yliopiston kasvatustieteen laitoksen tutkimuksia; 147. Helsinki: Helsingin yliopisto. Opintomenestys – musiikkikorkeakoulut, korkeakouluopiskelu – musiikki, opinnot – musiikkikorkeakoulut, koulutusohjelmat – musiikkikorkeakoulut.

Pajamo, Reijo 2000. Lukkarin viran ja koulutuksen kehityksestä. Teoksessa Laura Rätty (toim.) Suomen kirkkomuusikot – Finlands kyrkomusiker 2000. Helsinki: Suomen kanttori-urkuriliitto, 11–18.

Pajamo, Reijo (toim.) 1999. Kirkkomusiikin osaston ja Kuopion osaston opinnäytetyöt 1984–1999. Kirkkomusiikin osaston julkaisuja 20. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Bibliografiat – musiikki – opinnäytteet, bibliografiat – opinnäytteet – musiikki, opinnäytteet – musiikki.

Pajamo, Reijo (toim.) 2001. Kirkkomusiikin osasto 50 vuotta : Tabulatura. Kirkkomusiikin ja Kuopion osaston yhteinen vuosikirja. Kirkkomusiikin osaston julkaisuja 26. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Kirkkomuusikot – koulutus, opinnäytteet – bibliografiat.

Ryynänen-Karjalainen, Lea 2000. Naisten koulutusmahdollisuudet kirkkomusiikin alalla. Teoksessa Peter Peitsalo (toim.) Krohn-symposium 1999. Kirkkomusiikin osaston julkaisuja 22. Helsinki: Sibelius-Akatemia, 163–174.

Tuppurainen, Erkki 1979. Kanttori-urkurien valmistus 1951–1978. Teoksessa Reijo Pajamo (toim.) Chorus et psalmus : juhlakirja Harald Andersénille = festschrift till Harald Andersén : 4.4.1979. Helsinki: Sibelius-Akatemia, 246–253. Kirkkomuusikot – historia – Suomi, kanttorit – ammatillinen koulutus – Suomi – urkurit – ammatillinen koulutus – Suomi.

Tuppurainen, Erkki 1995. Kanttorin viran ja koulutuksen kehitys 1980–1995 : Taustaa ja Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin opiskelijoiden aiheeseen liittyviä tutkielmia. Teoksessa Erkki Tuppurainen (toim.) Tabulatura 1995 : kirkkomusiikin ja Kuopion osaston yhteinen vuosikirja. Helsinki: Sibelius-Akatemia, 112–144.

Tuppurainen, Erkki 2000. Kanttoreiden koulutus Suomessa 1900-luvun jälkipuoliskolla. Teoksessa Suomen kirkkomuusikot – Finlands kyrkomusiker 2000. Teoksessa Laura Rätty (toim.) Suomen kirkkomuusikot – Finlands kyrkomusiker 2000. Helsinki: Suomen kanttori-urkuriliitto, 23–27.

2.3 KIRKKOMUSIIKIN OPISKELIJAT

Tutkielmat

Koljonen, Heikki 1997. Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin opiskelijat Helsingissä ja Kuopiossa : opiskelijoiden taustojen ja opiskelua koskevien käsitysten vertailua. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Sibelius-Akatemia - Kirkkomusiikin osasto, Sibelius-Akatemia – opiskelijat, opiskelijat – musiikki, opinnot – kirkkomuusikot.

Koskinen, Piia 1988. Kirkkomusiikkiopinnot ja kanttorin ammatti musiikinopiskelijoiden valintana. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot – kanttorit, kanttorit – opinnot, kirkkomusiikki – opinnot, opiskelijat – musiikki, ammatit – valinta – opiskelijat – musiikki

Pyöli, Joonas 2006. Solisteista musiikin sekatyöläisiksi : muusikkoidentiteetin uudelleenmuotoutuminen ja koulutusohjelman vaihtaminen. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Musiikkikasvatuksen osasto. Sibelius-Akatemia – opiskelijat, opiskelu – musiikkikorkeakoulut, muusikot – identiteetti.

Pöykkö, Juha 1999. Suomen konservatorioihin suomenkielisille kirkkomuusikkolinjoille pyrkivien koulutusodotukset ja uranvalintamotiivit vuonna 1998. Pro gradu -tutkielma. Rovaniemi: Lapin yliopisto, kasvatustiede. Musiikki, kirkkomusiikki, koulutus, motivaatio, ammatinvalinta.

Rissanen, Seija 1981. Vuonna 1979 kirkkomuusikkokoulutukseen pyrkineiden tausta ja alalle hakeutumisen motivaatio. Tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Uskonnon pedagogiikka.

Sagulin, Mika 2002. Sibelius-Akatemian kirkkomusiikin opiskelijat 2001 ja rippikoulun musiikki. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Sibelius-Akatemia – opiskelijat, kirkkomuusikot – rippikoulu, musiikki – rippikoulu.

Tahkola, Annastiina 1995. Kirkkomusiikin opiskelijoiden edeltävät opinnot ja työkokemus. Sibelius-Akatemia koulutusyksikössä 1988–1994 aloittaneiden tausta. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Opinnot – kirkkomuusikot, kirkkomuusikot – opinnot.

Tauriainen, Hannu 2010. Musiikin opiskelua aloittelevien ja ammattilaisten edistyminen sähköisen soittoympäristön käytössä : musiikkiin erikoistuvien luokanopettajaopiskelijoiden ja kanttoreiden vertaileva tutkimus. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Luokanopettajat – koulutus – musiikki, kanttorit – musiikki.

Muut opinnäytteet

Incrosnatu, Hannele 2008. Lahjakkaat oppijat – Musiikillisesti lahjakkaat ammatillisessa koulutuksessa. AMK-opinnäytetyö. Jyväskylän ammattikorkeakoulu, Ammatillinen opettajakorkeakoulu. Lahjakkuus, luovuus, musiikillisesti lahjakkaat.

Kettunen, Lari 2011. Miksi kirkkomusiikoksi? : Kirkkomusiikin opiskelijoiden uravalinta. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomusiikki – opinnot, kanttorit.

Korja, Katja 2013. Kirkkomusiikin ja urkujen aineryhmän markkinointiviestintä ja hakijat vuonna 2012. Kirjallinen työ. Helsinki: Taideyliopisto Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, Kirkkomusiikin aineryhmä. Kirkkomusiikki, opiskelu, markkinointiviestintä, suoramainonta, kanttorit, kvalitatiivinen työ.

Kumpula, Laura 2010. Opiskelijan psyykkiset kuormitustekijät kirkkomusiikin opintojen 2. ja 3. vuosikursilla. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Psyykkinen kuormittavuus, kirkkomusiikki.

Laaksonen, Johanna 2010. Itsetunto kasvumatkalla : mietteitä musiikin opiskelijan itsetunnon eheyttämiseen. Seminaarityö. Helsinki: Helsingin Yliopisto, Soveltavan kasvatustieteen laitos. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Pianomusiikin osasto. Itsetunto, minäkuva, piano – soittaminen, identiteetti.

Maaninka, Emmi 2018. ”Kirkkomusiikin opiskelu ei oikeestaan ollut mikään sellanen päätös”. Kirjallinen työ. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikki ja urut -aineryhmä. Kanttorit – kirkkomusiikot – ammatinvalinta.

Paasio, Taru 2006. Kirkkomusiikin opiskelijan minäkuva. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Opiskelijat – kirkkomusiikki, minäkuva.

Vartiainen, Jonna 2013. Kun ääni menee : äänihäiriöiden merkityksestä laulunopiskelijalle. Kirjallinen työ. Helsinki: Taideyliopisto Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, Kirkkomusiikin aineryhmä. Laulaminen – opiskelu, pedagogiikka – laulaminen, laulaminen fysiologia, äänihäiriöt – laulaminen.

Muu kirjallisuus

Karlsson, Jenny, Olsson, Lars, Zetterberg, Carl, Backlund, Helena & Werner, Helen 1998. Musculoskeletal problems among male and female music students. *Medical problems of performing artists* 13:4, 160–166. Medicine - by topic - musculoskeletal disorders - instrumental playing - conservatory students, instrumental playing - occupational disorders - musculoskeletal disorders - conservatory students, sexuality and gender - instrumental playing - occupational disorders - musculoskeletal disorders - conservatory students, church musicians - occupational disorders - musculoskeletal disorders - conservatory students.

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=1998-03689&site=ehost-live>

Lotti, Tuula 1990. Keskeytänkö? - jatkanko? – valmistunko? : tietoja Sibelius-Akatemian solistisen koulutusohjelman opiskelijoista. Helsinki: Sibelius-Akatemia.

Lotti, Tuula 1992. Opiskelijana solistisessa 1. Opintojen kulkuun vaikuttaneita tekijöitä Sibelius-Akatemian solistisessa koulutusohjelmassa. Sibelius-Akatemian julkaisuja 5. Helsinki: Sibelius-Akatemia.

Lotti, Tuula 1992. Opiskelijana solistisessa 2. Sibelius-Akatemian solistisen koulutusohjelman opiskelijoiden opintokokemuksia ja ajatuksia opintojen kehittämiseen. Sibelius-Akatemian julkaisuja 6. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Sibelius-Akatemia – opiskelijat, musiikki – opiskelu, opiskelumotivaatio.

2.4 TYÖELÄMÄN JA KOULUTUKSEN VÄLINEN SUHDE

Tutkielmat

Franssila, Sanna 1987. Kanttorin viran ja koulutuksen uudistus 1977–1982. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kanttorit – koulutus – uudistukset, koulutus – kanttorit, kirkkomuusikot.

Heinonen, Marjo 2003. Kentällä kaikki on toisin? : Kuopiosta vuonna 1990–99 valmistuneiden kirkkomuusikoiden arvioita koulutuksen antamista valmiuksista. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Kirkkomusiikki - koulutus.

Holma, Juhani 1988. Kirkkomusiikkiopiskelijat ja kanttorin virka. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Opiskelijat – kirkkomusiikki, kirkkomuusikot – kanttorit, kanttorit – virat, virat - kanttorit.

Karjalainen, Marika 1992. Kirkkomuusikoiden hakeutuminen muihin tehtäviin kuin kanttorin virkaan. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot - ammatinvalinta, ammatinvalinta - kirkkomuusikot, kanttorit.

Kivelä, Ritva 1984. Vuosina 1978–1982 Kuopiosta valmistuneiden kirkkomuusikoiden suhtautuminen ammattiinsa. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot - asenteet – ammatti, asenteet - ammatti – kirkkomuusikot, ammatti - asenteet – kirkkomuusikot.

Kärkölä, Auli 1994. Oulun konservatorion kirkkomusiikin opintolinjan opiskelijat 1984–1990 : opinnot ja sijoittuminen opintojen jälkeen. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot – opinnot – musiikkioppilaitokset – Oulu, opinnot – kirkkomuusikot – musiikkioppilaitokset – Oulu, musiikkioppilaitokset – opinnot – kirkkomuusikot – Oulu, Oulu – kirkkomuusikot – opinnot – musiikkioppilaitokset.

Päivärinta, Anu 1994. Kirkkomusiikin koulutusohjelman kuoronjohdon koulutuksen suhde käytännön työhön. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kuorot – johtaminen.

Rautakoski, Ari 1992. Alimman asteen kanttorien tehtävänkuvan ja koulutuksen muodostuminen ja kehitys. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kanttorit – koulutus - toimenkuvat.

Muut opinnäytteet

Huju, Paula 2011. Selvitys suomalaisen kirkkomuusikon työllistymismahdollisuuksista ulkomailla. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot – työllistyminen – ulkomaat, merimieskirkot.

Nappari, Minna 2005. Gospelmusiikki kanttorin koulutuksessa ja työssä. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Kanttorit – koulutus, gospelmusiikki.

Naukkarinen, Monika & Ratinen, Reetta 2014. Kanttorien koulutuksen vastaavuus työelämän vaatimuksiin. AMK-opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutusohjelma, Kirkkomusiikki. Haastattelulomake, kirkkomusiikkikoulutus, kanttori.

https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/75384/Naukkarinen_Monika_Ratinen_Reetta.pdf?sequence=2

Purma, Ranja 2012. ”Kyllä hyvät aina töitä saa” : Musiikkialan perustutkinnon vuonna 2005-2010 suorittaneiden sijoittuminen työelämään ja jatko-opintoihin. AMK-opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu. Tradenomi, Liiketalouden koulutusohjelma. Sijoittuminen, työllisyys, jatko-opinnot, musiikkiala. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/46826/Purma_Ranja.pdf?sequence=1

Salo-Kopperi, Eeva 2013. Kirkon työhön orientoivan koulutuksen kehittyminen koulutusjärjestelmän muutoksissa 1962–2009. Ylemmän pastoraalitutkinnon tutkielma. Järvenpää: . Kirkon työntekijät, koulutus, koulutusjärjestelmät, koordinointi, pastoraalitutkinto, soveltuvuus.

Muu kirjallisuus

Collin, Kaija 2010. Luovuus, oppiminen ja asiantuntijuus : koulutuksen ja työelämän näkökulmia. Helsinki: WSOYpro. Eteläpelto, Anneli – juhlaulkaisut, asiantuntijuus - työelämä, osaaminen, asiantuntijuus - koulutus, ammatti-identiteetti, voimaantuminen, innovatiivisuus, luovuus, toimijuus, yhteisöllinen oppiminen, työhyvinvointi, työssäoppiminen, kompetenssi - ammatillinen koulutus, työ - muutos - ammatilliset opettajat, luovuus - vuorovaikutus.

Kanttorin virkaan kelpoistavat tutkinnot : Suomen ev.lut. kirkon piispainkokouksen 9.2.2000 asettaman työryhmän selvitys. Suomen ev.-lut. Kirkon keskushallinto, 2001: 2. Helsinki: Kirkkohallitus. Kanttorit, kirkkomuusikot – tutkinnot.

Karhunen, Paula 1998. Musiikkialan korkeakoulutus ja työmarkkinat : selvitys Sibelius-Akatemiassa opiskelleiden työtilanteesta ja koulutustyytyväisyydestä. Tilastotietoa taiteesta 18. Helsinki: Taiteen keskustoimikunta, Sibelius-Akatemia.

Karhunen, Paula 2005. Musiikin koulutuksesta työelämään : kyselytutkimus toisen asteen ja ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneista. Tilastotietoa taiteesta 35. Helsinki: Taiteen keskustoimikunta. Musiikki, koulutus, tutkinnon suorittaneet, toisen asteen koulutus, ammattikorkeakoulut, musiikkiala, työmarkkinat, työllisyys, tilastot, muusikot, työhönsijoittuminen.

Muukkonen, Minna, Pesonen, Mirka & Pohjannoro, Ulla (toim.) 2011. Muusikko eilen, tänään ja huomenna : näkökulmia musiikkialan osaamistarpeisiin. Musiikkialan toimintaympäristöt ja osaamistarve – toive, loppuraportti. Sibelius-Akatemian selvityksiä ja raportteja 13/2011. Helsinki: Sibelius-Akatemia. http://www2.siba.fi/toive/userfiles/media/Toive_loppuraportti_2011.pdf

Piispainkokouksen kanttorityöryhmä 2001. Kanttorin virkaan kelpoistavat tutkinnot: Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispainkokouksen 9.2.200 asettaman työryhmän mietintö. Suomen ev.lut. Kirkon keskushallinto. Sarja B, 2001:2. Helsinki: Kirkkohallitus.

Suomen evankelis-luterilainen kirkko. Piispainkokous 1995. Kanttorin koulutus ja virka: Suomen evankelis-luterilaisen kirkon piispainkokouksen 16.2.1994 asettaman työryhmän mietintö. Suomen ev.-lut. Kirkon keskushallinto. Sarja B, 1995:3. Helsinki: Kirkkohallitus.

Vapaavuori, Hannu 2005. Pitäjänmuusikko : selvitys musiikkikasvatukseen painottuvasta kanttorin tutkinnosta ja virasta sekä musiikin opettajan ja kanttorin tehtävien hoitamisesta kunnan ja seurakunnan yhteistyönä. Suomen ev.lut. Kirkon keskushallinto. Sarja C, 2005:7. Helsinki: Kirkkohallitus.

2.5 TÄYDENNYS- JA JATKOKOULUTUS

Lisensiaattityöt

Harra, Kimmo 1990. Muusikkojen lisäkoulutustarve ja sen tyydyttäminen. Lisensiaattityö. Tampere: Tampereen yliopisto, kasvatustiede. Muusikot – täydennyskoulutus, muusikot – ammattitaito.

Tutkielmat

Hotakainen, Teija 1988. Vuosina 1965–1980 valmistuneiden kanttoreiden yksinlaulun jatko-opinnot Sibeliuksen Akatemiassa 1975–1985 välisenä aikana. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Sibelius-Akatemia - Kirkkomusiikin osasto, Sibelius-Akatemia - jatko-opinnot, opinnot – laulaminen, kirkkomuusikot – kanttorit, kanttorit - opinnot – laulaminen, laulaminen – opinnot.

Huomo, Matti 1995. Aikuiskoulutuksesta henkilöstökoulutukseen : piirteitä kirkon henkilöstökoulutuksen koulutusjärjestelmästä ja tavoitteista. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Aikuiskoulutus, aikuiskoulutus – täydennyskoulutus – kanttorit, kanttorit – aikuiskoulutus, kanttorit – täydennyskoulutus, täydennyskoulutus – kanttorit - Suomi.

Järvelä, Sirpa 1989. Kanttorien täydennyskoulutus : Suomen evankelis-luterilaisen kirkon koulutuskeskuksen järjestämän täydennyskoulutuksen kehittyminen vuodesta 1970 vuoteen 1988. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot – kanttorit, kanttorit – täydennyskoulutus, täydennyskoulutus – kanttorit - Suomi, Suomi – kanttorit - täydennyskoulutus.

Kärppä, Annette 2008. Kirkkomusiikin opiskelijat maisterin tutkinnon jälkeen : Sibelius-Akatemian Kuopion osastosta 1995–2005 valmistuneiden maistereiden lisä- ja jatko-opinnot sekä kokemukset kanttorin työstä. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Jatkokoulutus – kanttorit, kanttorit – työ.

Sipola, Satu 1992. Koulutushalukkuus Tampereen hiippakunnan hengellisen työn työntekijöiden keskuudessa. Pro gradu -tutkielma. Tampere: Tampereen yliopisto, aikuiskasvatus. Koulutushalukkuus, henkilöstökoulutus – kirkko, seurakunnat – henkilöstökoulutus.

Muu kirjallisuus

Latvus, Kari 2002. Seurakunta ja yhteiskunnan muutos : raportti lisäkoulutuksesta Turun arkkhiippakunnassa. Diakonia-ammattikorkeakoulun julkaisuja D. Työpapereita 5. Helsinki: Diakonia-ammattikorkeakoulu. Kirkon työntekijät, koulutus, täydennyskoulutus.

Salo, Eeva 2008. Kirkon henkilöstökoulutus : verkkokäyttäjän opas. Kirkkohallituksen erillisjulkaisu. Helsinki: Kirkkohallitus, Kirkon koulutuskeskus.

[http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/00bfcbeb3ee07bf7c225730800273b7d/4522cfbd06bf5586c2257e2e0012d454/\\$FILE/Verkkokayttajan_%20opas.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/00bfcbeb3ee07bf7c225730800273b7d/4522cfbd06bf5586c2257e2e0012d454/$FILE/Verkkokayttajan_%20opas.pdf)

Totro, Timo 1975. Kirkon koulutuskeskus kirkon henkilöstökoulutuksen toteuttajana. Järvenpää.

2.6 KIRKKOMUSIIKIN OPINNOT MUISSA MAISSA

Väitöskirjat

Branscome, Eric E. 2010. Music career opportunities and career compatibility : Interviews with university music faculty members and professional musicians. Väitöskirja. Denton: University of North Texas. Communication and the arts, Education, Advising Career, Career counseling Music.

<http://ezproxy.uniarts.fi/login?url=http://search.proquest.com/docview/746482222?accountid=150397>

Frost, Chalma Rene 1982. Community college church organist certificate program: a model. Väitöskirja. Tempe: Arizona State University. Academic institutions - United States of America - community colleges - church organist certificate program, church musicians - United States of America - organists - community college certificate program. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=1982-03728&site=ehost-live>

Robbins, Catherine Elizabeth 2012. Revealing our commonessence: A collaborative self-study involving choral music educators. Väitöskirja. Toronto: University of Toronto, Music. Education, Choral music – education, Collaborative inquiry, Life history, Music education, Musical self, Narrative inquiry, Professional development, Qualitative, Reflexive inquiry, Self-study.

<http://ezproxy.uniarts.fi/login?url=http://search.proquest.com/docview/1353402693?accountid=150397>

Tutkielmat

Eriksson, Anna-Karin 2001. Musiken som identitet, personligt uttryck och livsstil : en kvalitativ studie om blivande yrkesmusiker. Magisteruppsats. Stockholm : Karolinska institutet, Inst. för folkhälsovetenskap, Avd. för stressforskning. Musiker.

Havenstein, Christina 2015. Addressing performance anxiety in organists through pedagogical guidance. A mini-dissertation submitted in partial fulfillment of the requirements for the degree Master of Music. Pretoria: University of Pretoria, Department of Music. Performance anxiety, church organist, coaching, social matrix, music performance, pedagogical guidance, stress. <http://repository.up.ac.za/handle/2263/46021>

Vaali, Kirsi 1985. Kirkkomuusikoitten koulutuksesta Pohjoismaissa : Sibelius-Akatemiassa vuonna 1980 käyttöönotetun kirkkomusiikin koulutusohjelman vertailua Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Islannin vastaaviin koulutusohjelmiin. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot – koulutus – Pohjoismaat, koulutus – kirkkomuusikot.

Muut opinnäytteet

Eskola, Keijo 2006. Kirkkomuusikoksi Ruotsin kirkkoon : keskustelua kirkkomuusikoiden koulutuksesta ja rekrytoinnista Kyrkomusikernas Tidning -lehdessä vuosina 2000–2005. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Kanttorit, kirkkomuusikot, rekrytointi.

Lundström, Anna 2006. ”... jag tjänar ju någon ...”: - åtta blivande organisters tankar om sitt kommande yrkesliv. Kandidatexamen. Örebro universitet, Musikhögskolan, Pedagogik. Kyrka, kyrkomusik.

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:135465/FULLTEXT01.pdf>

Voutila, Leena 2009. Inkerin kirkon kanttorikoulutus vuosina 1989–2008. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kanttorit, koulutus – Venäjä.

Muu kirjallisuus

Clark, Linda J. 2001. Questions of excellence: Training for the music ministry in a local church. Teoksessa Margot E. Fassler (toim.) Musicians for the churches : Reflections on vocation and formation. Yale studies in sacred music. Conference papers on 'Musicians for the Churches' in May 1998. New Haven: Yale Institute of Sacred Music. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2001-01387&site=ehost-live>

https://cardiphonia.files.wordpress.com/2009/04/musiciansforthechurch_yalestudies.pdf

Faulkner, Quentin 2001. Information vs. formation in the training of church musicians. Teoksessa Margot E. Fassler (toim.) Musicians for the churches : Reflections on vocation and formation. Yale studies in sacred music. Conference papers on 'Musicians for the Churches' in May 1998. New Haven: Yale Institute of Sacred Music. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2001-01387&site=ehost-live>

https://cardiphonia.files.wordpress.com/2009/04/musiciansforthechurch_yalestudies.pdf

Faulkner, Quentin 2005. Kirchenmusiker in den USA und ihre Ausbildung. Musik und Kirche 75:1, 4-9. Church Music, Liturgical Music, Religious Music, Church Musicians, Careers, Employment.

<http://ezproxy.uniarts.fi/login?url=http://search.proquest.com/docview/1128282?accountid=150397>

Foley, Edward 2001. Training church musicians: What are the appropriate methods? Teoksessa Margot E. Fassler (toim.) Musicians for the churches : Reflections on vocation and formation. Yale studies in sacred music. Conference papers on 'Musicians for the Churches' in May 1998. New Haven: Yale Institute of Sacred Music. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2001-01387&site=ehost-live>

https://cardiphonia.files.wordpress.com/2009/04/musiciansforthechurch_yalestudies.pdf

Höfling, Thomas 2007. Kirchenmusikalische Ausbildung der pastoralen Berufe im Erzbistum Köln. Teoksessa Musik im Raum der Kirche : Fragen und Perspektiven ; ein ökumenisches Handbuch zur Kirchenmusik. Stuttgart: Carus-Verlagen, 280–294. Köln, Kirchenmusik, Kirchenmusiker, Ausbildung, katholische Kirche, Priesterbildung, Musikerziehung.

Högre kyrkomusikerutbildning (Ky 79) : förslag från UHÄ:s arbetsgrupp för översyn av den högre kyrkomusikerutbildningen. UHÄ-rapport 1981:31. Stockholm: UHÄ. Kirkkomusiikki – korkeasteen koulutus.

Johansson, Calvin M. 2001. The imperative of theological/philosophical education for church musicians. Teoksessa Margot E. Fassler (toim.) Musicians for the churches : Reflections on vocation and formation. Yale studies in sacred music. Conference papers on 'Musicians for the Churches' in May 1998. New Haven: Yale Institute of Sacred Music.

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2001-01387&site=ehost-live>

https://cardiphonia.files.wordpress.com/2009/04/musiciansforthechurch_yalestudies.pdf

Martini, Britta 2002. Kirchenmusikpädagogik: Ziele, Themen und Aufgaben. Musik und Kirche 72:2, 98–104. Church musicians - careers - relation to pedagogy and theology, careers - church musicians, pedagogy - general - religious music - role of church musicians, theology - religious music - role of church musicians, religion and religious

music - Christianity - pedagogy - role of church musicians.

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2002-00866&site=ehost-live>

Persenius, Ingrid & Jørgen Straarup 1998. Kantorsutbildningen och kantorn i församlingen. Svenska kyrkans forskningsråd, 1998:1. Uppsala: Svenska kyrkans forskningsråd.

Witvliet, John D. 2001. Training church musicians as pastoral. Teoksessa Margot E. Fassler (toim.) Musicians for the churches: Reflections on vocation and formation. Yale studies in sacred music. Conference papers on 'Musicians for the Churches' in May 1998. New Haven: Yale Institute of Sacred Music.

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2001-01387&site=ehost-live>

https://cardiphonia.files.wordpress.com/2009/04/musiciansforthechurch_yalestudies.pdf

3 KANTTORIT JA TYÖELÄMÄ

3.1 KANTTORIN VIRKA

Väitöskirjat

Ryytänen-Karjalainen, Lea 2002. Sukupuolesta huolimatta : naiskanttorit Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa. Väitöskirja. Studia Musica 14. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Kirkkomuusikot, kanttorit, naiset, ammatti-identiteetti, naiseus, valta, koulutus kokemukset, feministinen tutkimus, Foucault.

Tutkielmat

Annala, Päivi & Lohikoski-Ojala, Leena 1988. Nainen kirkkomuusikkona Suomessa. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Tasa-arvo - naisen asema – kirkkomuusikot – Suomi, kirkkomuusikot – kanttorit – naiset – Suomi, naiset – kirkkomuusikot – Suomi, kanttorit – naiset - Suomi.

Giers-Koljonen, Leena 2008. Kanttorina puoleen hintaan? : osa-aikaista kanttorin virkaa vuonna 2006 hoitaneiden henkilöiden näkökulmia työhönsä. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Osa-aikatyö – kanttorit, kanttorit - työ.

Haikarainen, Kari 1996. Nuorisomuusikot ja nuorisokanttorit Suomen evankelis-luterilaisen kirkon seurakunnissa. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Kanttorit, muusikot.

Jerkku, Kari 1991. Ylimmän asteen kanttorin virka : ylimmän asteen tutkintoa edellyttävien kanttorinvirkojen perustaminen ja toteuttaminen suomenkielisissä seurakunnissa. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot – kanttorit, kanttorit – virat, virat – kanttorit, seurakunnat – suomalaiset, tutkinnot – kanttorit – jatkokoulutus, jatkokoulutus – tutkinnot - kanttorit.

Kajava, Elisa 2013. Muuttaako seurakuntaliitos kanttorin työnkuvaa? : kanttorin työ Juankoskella, Muuruvedellä ja Säyneisissä 1980–2011. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikin ja urkujen aineryhmä, Kuopion yksikkö. Työnkuva – kanttorit – seurakuntaliitokset, kirkkomusiikki, rakennemuutos, 2000-luku, taideyliopisto, Sibelius-Akatemia, kirkkomusiikin ja urkujen aineryhmä, Kuopion yksikkö.

Kempainen, Maria 1991. Hiippakuntakanttorin toimi. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot - kanttorit, kanttorit - virat, virat - kanttorit.

Kettunen, Liisa 1987. Kanttoripula : kirkkoherrojen käsitysten tarkastelua kanttoripulan syistä ja vaikutuksista Kuopion, Oulun ja Lapuan hiippakunnissa v. 1984. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Virat - kanttorit, kirkkomuusikot - kanttorit, kanttorit - virat.

Muut opinnäytteet

Kalliokoski, Marcus 2013. Porvoon hiippakunnan suomenkielisten kanttoreiden näkemyksiä ruotsin kielen taidon tarpeesta kanttorin työssä. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikki ja urut, Kuopio. Kanttorit, työ, suomenkieliset, ruotsinkieliset, seurakunnat.

<http://ethesis.siba.fi/files/kirjallinentymarcuskalliokoski2013.pdf>

Muurinen, Minna 2016. Palkitsemisjärjestelmä kirkon töissä : harkinnanvaraisen palkanosan käyttöönotto. AMK-opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu, Liiketalouden koulutusohjelma, oikeudellinen asiantuntijuus. Tavoite, arviointi, palkitseminen.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/104583/Muurinen_Minna.pdf?sequence=1

Muu kirjallisuus

Engström, Katarina & Salminen, Veli-Matti & Tuukkanen, Teija 2020. Kanttori – seurakunnan musiikin moniosaaja. Teoksessa: Veli-Matti Salminen, Jorma Hannikainen & Kaija Huhtanen (toim.) Kirkon muusikko arjessa ja pyhässä. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 132. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 71-114.

Erkkilä, Lasse 2003a. Kanttorin virka. Teoksessa Lasse Erkkilä, Ulla Tuovinen & Erkki Tuppurainen (toim.) Kirkkomusiikin käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 71–97.

Erkkilä, Lasse 2003b. Kanttorinviran hakeminen ja työ seurakunnassa. Teoksessa Lasse Erkkilä, Ulla Tuovinen & Erkki Tuppurainen (toim.) Kirkkomusiikin käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 487–497.

Kirkon yleinen virka- ja työehtosopimus 2014–2016 sekä erillissopimukset 2014. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja, Kirkko ja päätöksenteko 1. Helsinki: Kirkon työmarkkinalaitos.

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/FF52061D86100522C22577120025A4F1/\\$FILE/KirVESTES_2014-2016.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/FF52061D86100522C22577120025A4F1/$FILE/KirVESTES_2014-2016.pdf)

Lehtiö, Pirkko 2002. Naisten pitkä tie kirkon virkoihin. Teoksessa Minna Ahola, Marjo-Riitta Antikainen & Päivi Salmesvuori (toim.) Eevan tie alttarille : nainen kirkon historiassa. Helsinki: Edita, 196–209. Naispappeus, kirkon työntekijät – naiset, diakonissat, kirkkomuusikot – naiset, teologit – naiset, papit – naiset.

Mäkeläinen, Heikki & Kilpiö, Markku 1977. Sivutoimiset kanttoriurkurit. Kirkon tutkimuslaitos 33. Tampere: Kirkon tutkimuslaitos.

Niemelä, Kati 2010. Papisto ja kanttorit 2010 : Akavan kirkollisten ammattiliittojen jäsenkyselyn raportti. Tampere: kirkon tutkimuskeskus.

[http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F20030A70E/\\$FILE/Papisto%20ja%20kanttorit%202010.pdf](http://sakasti.evl.fi/sakasti.nsf/0/4D9073DDB9C38745C22576F20030A70E/$FILE/Papisto%20ja%20kanttorit%202010.pdf)

Niemelä, Kati & Palmu, Harri 2006. Papisto ja kanttorit 2006 : Akavan kirkollisten ammattiliittojen jäsenkyselyn raportti. Kirkon tutkimuskeskuksen www-julkaisuja 11. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. [papisto ja kanttorit 2006 jsenkyselyn tulokset.pdf](#)

Ryynänen-Karjalainen, Lea 2002. Miksi tutkia naiskanttoreita? Naistutkimus 15:4, 48–51. Kanttorit - naiset – Suomi, kirkkomuusikot - naiset – Suomi, naistutkimus – musiikki.

3.2 KANTTORIN TYÖNKUVA

Väitöskirjat

Johansson, Karin 2008. Organ improvisation - activity, action and rhetorical practice. Väitöskirja. Lund: Musikhögskolan i Malmö, Lunds universitet.

Tiitu, Leena 2009. Kanttorin ammattikuva : kanttorien käsitys ammatistaan ja siihen kohdistuvasta ulkopuolisesta vaikutuksesta. Väitöskirja. *Studia Musica* 37. Helsinki: Sibelius-Akatemia, kirkkomusiikin osasto. Kanttorit – ammattikuva, kanttorit – työnsisältö, kanttorit – työtyytyväisyys, kanttorit – koulutus, kanttorit.

Tutkielmat

Haikka, Marja 2005. Kanttori muusikkona Suomen evankelis-luterilaisessa kirkossa : toimintatutkimus muusikkoudesta ja musiikkikäsityksistä Turun ja Kaarinan seurakuntien kanttorien vastauksissa. Pro gradu - tutkielma. Turku: Turun yliopisto, musiikkitiede. Kanttorit, kirkkomusiikki – Suomi, kirkkomuusikot – kanttorit, kirkkomuusikot – naiset, toimintatutkimus – kanttorit.

Sainio, Kimmo 1974. Tutkimus Valkealan seurakunnan pappien, kanttori-urkurin, seurakuntasisarten ja nuorisotyöntekijöiden toiminnasta maaliskuussa 1973. Tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Kirkkososiologia.

Muut opinnäytteet

Brodén, Sanna Maria & Larsson, Helena 2012. Musik som en länk mellan människor - en studie om kantorers förhållningssätt till populärmusik vid förrättningar i Svenska kyrkan. Uppsats på avancerad nivå. Örebro: Örebro Universitet, Musikhögskolan, Musikvetenskap. Kantorer, förrättning, populärmusik, Svenska kyrkan, identitet. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:536171/FULLTEXT02.pdf>

Haavisto, Markku 2015. Kanttori – Musiikillinen sielunhoitaja : Vuorovaikutustaidot kanttorin työn keskiössä. AMK-opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutus, Kirkkomusiikin opintopolku. Kirkkomusiikki, sielunhoito, vuorovaikutustaidot. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/95383/Haavisto_Markku.pdf?sequence=2

Hagmark, Heli 2013. Kanttori hengellisen työn tekijänä. Kirjallinen työ. Helsinki: Taideyliopisto Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, Kirkkomusiikin aineryhmä. Kanttorit.

Herkkola, Helianna 2017. Äänenkäytölliset vaikutukset seurakuntalaisten virsilauluun jumalanpalveluksessa. Kirjallinen työ. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikki ja urut -aineryhmä. Kanttorit – virret – laulaminen.

Kinnunen, Olli 2012. Virsien säestäminen uruilla : monipuolisen säestämisen perinteitä, käytänteitä ja esimerkkejä. Projektin kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikki ja urut, Kuopio. Säestäminen, virret, urut, improvisointi, liturginen soitto.

Kellokoski, Juliaana 2012. Kanttori messumusiikin vastaajana. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikki ja urut, Kuopio. Jumalanpalvelus – musiikki, kanttorit – työ.

Kopposela, Juhani 1969. Kanttori-urkurit ja seurakunnan työ. Sivulaudatur. Helsinki: Helsingin yliopisto, Sosiologia.

Kärnä, Joonas 2018. Kanttorit kuoronjohtajina. Kuoronjohtoa B- ja A-tasolla opiskelleiden kanttoreiden kokemuksia seurakuntien kuorotyöstä. Kirjallinen työ. Kuopio: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikki ja urut -aineryhmä. Kanttorit – kuoronjohtaminen. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/301278>

Lahti, Matias 2016. Seurakuntamusikko – taidemuusikkona kirkon palveluksessa : Seurakunnallisen musiikkielämän kehittämishanke Jyväskylän seurakunnassa vuosina 2012–2014. AMK-opinnäytetyö. Oulun ammattikorkeakoulu, Musiikin tutkinto-ohjelma. Kirkkomusiikki, taidemusiikki, jumalanpalvelus, musiikki – teologia, musiikki – esittäminen.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/112570/Lahti_Matias.pdf?sequence=1

Lehtonen, Hanna 2012. Kanttori seurakunnan musiikkitoiminnan johtajana : johtajuuden kasvuprosessi. Kirjallinen työ. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, Kirkkomusiikin aineryhmä.

Löppönen, Heidi 2009. Kanttorit ja urkujen huolto : Lapuan hiippakunnan kanttoreille vuonna 2006 suunnattu kysely. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Urut – huolto, kanttorit.

Paaso, Päivi 2011. Musiikkia käytännön työelämään : säveltämisen hyödyntämisestä kanttorin työssä sekä sävellysohjelma. AMK-opinnäytetyö. Musiikki, kirkkomusiikki, liturginen musiikki, kanttorit, säveltäminen, koraalit, psalmit, kirkolliset toimitukset.

Pelkonen, Hanna 2004. Musiikkiterapian mahdollisuudet kanttorin työssä. Projektin kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Musiikkiterapia - seurakunnat.

Perko, Johannes 2011. Improvisointi kanttorin työssä: ”...lupa olla välittämässä sitä virtaa, joka on olemassa.” AMK-opinnäytetyö. Tampere: Tampereen ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutusohjelma, kirkkomusiikin suuntautumisvaihtoehto. Improvisaatio, kanttorit, kirkkomusiikki, kyselytutkimus.

<http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/29879/Perko%20Johannes.pdf?sequence=1>

Tuukkanen, Teija 1996. Kanttorina maailmalla : ulkosuomalaisten seurakuntien musiikkitoiminnan kartoitusta. Projektin kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Seurakunnat – musiikkielämä.

Muu kirjallisuus

Gripenberg, Sirkka-Liisa 2003. Urkurin ohjelmisto. Teoksessa Lasse Erkkilä, Ulla Tuovinen & Erkki Tuppurainen (toim.) Kirkkomusiikin käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 387–399.

Huhtanen, Kaija 2020. Kanttorin arki ja pyhä. Teoksessa: Veli-Matti Salminen, Jorma Hannikainen & Kaija Huhtanen (toim.) Kirkon muusikko arjessa ja pyhässä. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 132. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 174-201.

Kirkkohallitus 2010. Kirkon hengellisen työn ammattien ydinosaaminen. Diakonian viranhaltijan, kanttorin, kirkon nuorisotyöntekijän, lastenohjaajan ja papin ydinosaamiskuvaukset. Helsinki: Suomen ev.-lut. kirkon keskushallinto.

Pohjannoro, Ulla & Pesonen, Mirka 2010. Kanttorit 2010 : kirkkoherrojen ajatuksia seurakuntien musiikkielämästä ja sen tulevaisuudesta. Sibelius-Akatemian selvityksiä ja raportteja 11. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Seurakunnat, musiikkielämä, kirkkomusiikki, kanttorit, kirkkomuusikot, ammattikuva, osaaminen, kirkkoherrat, käsitykset. http://www.oph.fi/download/130357_Kanttorit_2010.pdf

Pohjannoro, Ulla & Pesonen, Mirka 2010. Näkökulmia seurakuntien musiikkitoimintaan : kanttorien kokemuksia ja tulevaisuusnäkyviä. Sibelius-Akatemian selvityksiä ja raportteja 9. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Seurakunnat, musiikki, musiikkielämä, kirkkomusiikki, kanttorit, kirkkomuusikot, osaaminen, osaamistarve. http://www2.siba.fi/toive/userfiles/media/Nakokulmia_srk_musiikkitoimintaan.pdf

3.3 KANTTORIT MUSIIKKIKASVATTAJINA

Tutkielmat

Hynninen, Veli-Matti 1971. Kirkkomuusikot rippikoulun opettajina. Tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Käytännöllinen teologia. Kirkkomuusikot, rippikoulu – opettajat.

Hyvönen, Sallamari 2019. Musiikkikasvatuksen rooli aikuistyössä – Kanttoreiden näkemyksiä ja kokemuksia. Laaja kirjallinen työ. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikki ja urut -aineryhmä. Musiikkikasvatus – kuorot – kuoronjohtaminen – seurakunnat – kuorolaulu – kanttorit. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/305602>

Kakkonen, Hanna 2008. Musiikkikasvatusta luterilaisessa seurakunnassa : tapaustutkimus eteläsuomalaisen seurakunnan musiikkikasvatustoiminnasta. Pro gradu -tutkielma Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, musiikin laitos, musiikkikasvatus. Musiikkikasvatus, evankelis-luterilainen kirkko, seurakunta, pätevyys, kanttorit. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/18935>

Komi, Hanna 2013. Kirkkomusiikkikasvattaja : näkemyksiä seurakunnan ja koulun musiikkikasvatuksesta. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Musiikkikasvatus. Musiikkikasvatus – kanttorit – musiikinopettajat.

Käki-Kuorikoski, Anne 2013. Kanttori seurakunnan musiikkikasvattajana : kanttorien pedagoginen osaaminen eri ikäryhmien parissa. Tutkielma. Helsinki: Taideyliopisto Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, Kirkkomusiikin aineryhmä. Kanttorit, musiikkikasvatus, seurakunnat, pedagogiikka, oppiminen, opettaminen.

Laakso, Severi 2019. Uuden rippikoulusuunnitelman musiikkikasvatuksen jäljillä – Kolmen musiikkikasvattajan käsityksiä rippikoulun musiikkikasvatuksesta. Tutkielma. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia, Musiikkikasvatuksen aineryhmä. Musiikkikasvatus – rippikoulu – nuorilähtöisyys – ilmiöoppiminen – yhteisöllinen oppiminen. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/307180>

Luokkakallio, Suvi 2007. Elämä, usko, rukous - ja musiikki. Musiikkikasvatus Lapuan hiippakunnan rippikoululeireillä 2005. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä, Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Musiikin laitos, Musiikkikasvatus. Musiikkikasvatus, rippikoulut, musiikin opetus, nuoruusikä. https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/9900/URN_NBN_fi_jyu-2007364.pdf?sequence=1

Makkonen, Merja 1994. Kirkkokuoro seurakunnan työmuotona : lisälmen rovastikunnan kanttoreiden ja kuorolaisten ajatuksia kirkkokuorotoiminnasta. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto, 1994. Kirkkokuorot – lisälmi.

Rantala, Matti 2009. Nuorten musiikkikasvattajana seurakunnassa : neljän kanttorin kokemuksia työstä ja koulutuksesta. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Musiikkikasvatuksen osasto. Musiikkikasvatus – seurakunnat.

Sateila, Hanna 2010. Musiikkikasvatusta luterilaisessa seurakunnassa : tapaustutkimus eteläsuomalaisen seurakunnan musiikkikasvatustoiminnasta. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Musiikkikasvatus-seurakunnat.

<http://ethesis.siba.fi/files/nbnfife201010222624.pdf>

Veijalainen, Pekka 1980. Rippikoulun kokonaissuunnitelman käyttö ja toimivuus kirkkomusiikoiden rippikouluopetuksessa. Tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Uskonnonpedagogiikka.

Örthén, Jenni 2008. Elämä-usko-rukous : Rippikoulusuunnitelma 2001 ja Kuopion hiippakunnan kanttorit 2006. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Opetussuunnitelmat - rippikoulu; rippikoulu – musiikki – opetus.

Muut opinnäytteet

Ali-Vehmas, Ritva 2005. Seurakunnan musiikkikasvatus Sibelius-Akatemian opiskelijoiden opinnäytetöissä. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Seurakunnat – musiikkikasvatus.

Ilvesluoto, Sirpa 2008. Elämymatka kirkkomusiikkiin 5-6 -vuotiaille lapsille. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Skatemia, kirkkomusiikin osasto. Jumalanpalvelus – lapset, kirkkomusiikki – opetus – lapset.

Keinänen, Hanna-Leena 2011. Kanttorit lapsikuoronjohtajina : musiikkikasvatus kirkkomusiikkikoulutuksessa ja lapsikuorotoiminnan haasteet. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Kirkkomusiikin osasto. Kanttorit, kirkkomusiikot, lapsikuorot.

Keltakangas, Jussi 2014. Lukkarin rippikoulu : kanttorien kokemuksia rippikoulutyöstä. Kirjallinen työ. Helsinki: Taideyliopisto Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, Kirkkomusiikin aineryhmä. Rippikoulu.

Kinnunen, Johanna 2012. Kanttorit rippikoulutyössä : Käytäntöjä, haasteita, ideoita. AMK-opinnäytetyö. Oulu: Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Kirkkomusiikki. Kanttorit, rippikoulu, musiikki - opetus, seurakunnat, kirkkomusiikki. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/40829/Kinnunen_Johanna.pdf?sequence=1

Kyllönen, Marja 2015. Kirkkomuskari varhaisiän musiikkikasvatuksen ympäristönä : Kirkkoherrojen ja kanttorien näkökulma toimintaan. AMK-opinnäytetyö. Metropolia Ammattikorkeakoulu, Musiikkipedagogi YAMK, Musiikin koulutusohjelma. Evankelis-luterilainen seurakunta, kirkkomuskari, musiikkileikkikoulu, varhaisiän musiikkikasvatus. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/96587/Kyllonen_Marja.pdf?sequence=1

Lehtinen, Mari 2014. ”Kimallemusiiikkia ja vikkellä pakomusiikkia” : ajatuksia ja kokemuksia lasten urkukonserteista ja niihin liittyvästä musiikkikasvatuksesta. AMK-opinnäytetyö. Lahti: Lahden ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutusohjelma, Instrumenttiopetus. Musiikkikasvatus, urut, lapset, konsertit. https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/76721/Lehtinen_Mari.pdf?sequence=1

Lehtola, Juho 2012. Kierrän lauluni kippuraan : 4-6 -vuotiaiden kuoron johtaminen seurakunnassa. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikki ja urut, Kuopio. Lapsikuorot – johtaminen, äänenmuodostus, laulaminen – lapset.

Lohi, Anna 2005. Kuuntelukasvatus osana kanttorin työtä. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Kasvatus – kuunteleminen – musiikki, musiikkikasvatus – seurakunnat.

Meriläinen, Sari 2013. ”Pikkulintu riemuissaan laulelempi onneaan” : Kokemuksia seniorimuskaritoiminnasta. AMK-opinnäytetyö. Oulu: Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutusohjelma. Seurakuntatyö, seurakunnat, vanhukset, kulttuuri, virkistystoiminta, kerhotoiminta, musiikkiterapia, osallisuus, vuorovaikutus, vanhuus, vanheneminen, vanhuuden psykologia.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/54902/Merilainen_Sari.pdf?sequence=1

Mäkinen, Sari 2013. Kanttori kouluttaa : Loimaan rovastikunnan lastenohjaajien Startti-päivä 8.8.2013. AMK-opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutusohjelma, Kirkkomusiikin suuntautumisvaihtoehto. Varhaisiän musiikkikasvatus, seurakunta, äänipartituuri, äänenhuolto.
https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/76021/Makinen_Sari.pdf?sequence=1

Pirttimaa, Kati 2009. Kanttori kuoronjohtajana : kuka vie, kuka vikisee? AMK-opinnäytetyö. Helsinki: Metropolia Ammattikorkeakoulu, Musiikin koulutusohjelma, Musiikkipedagogiikan suuntautumisvaihtoehto. Kuorot, kanttorit, ammatti-identiteetti, identiteetti.
<https://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/4042/Kanttori%20kuoronjohtajana.pdf?sequence=1>

Pitkänen, Anna-Kaisa 2003. Urut tutuksi -koululaiskonsertti : tavoitteena seurakunnan ja peruskoulun musiikkikasvatuksen yhteistyön kehittäminen. AMK-opinnäytetyö. Oulu: Oulun seudun ammattikorkeakoulu, Kulttuurialan yksikkö, musiikin koulutusohjelma. Musiikkikasvatus, kunnat, seurakunnat, koulut, oppilaat, urut, konsertit, kirkkomusiikki.

Piutula, Anu 1989. Rippikoulun musiikinopetus : kanttoreiden kokemuksia ja näkemyksiä rippikoulun musiikinopetuksesta. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Musiikki – opetus – rippikoulu.

Sjölund, Pia 2010. Nuorisotyönohjaaja gospelmusiikon takana : Gospelmusiikoiden ajatuksia nuorisotyön näkyvyydestä gospelmusiikon ammatissa. AMK-opinnäytetyö. Kokkola: Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, humanistinen ja kasvatustieteiden osasto, Kansalaistoiminta ja nuorisotyö. Kirkon nuorisotyö, ammatti-identiteetti, gospelmusiikki.
http://theseus.fi/bitstream/handle/10024/15234/pia_sjolund.pdf.pdf?sequence=1

Yli-Urpo, Annika 2015. Musiikkikasvatuksellinen työ suomalaisissa kirkkokunnissa ekumenian näkökulmasta. Kandidaatin tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Musiikin laitos, Musiikkikasvatus. Kirkko, musiikkikasvatus, musiikkityö, ekumenia, seurakunta, Vapaakirkko, Pelastusarmeija.
<https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/46335/URN:NBN:fi:juu-201506162341.pdf?sequence=1>

Muu kirjallisuus

Kosonen, Erja 2020. Pitäjänmuusikoista kirkkomusiikkikasvattajiksi. Teoksessa: Veli-Matti Salminen, Jorma Hannikainen & Kaija Huhtanen (toim.) Kirkon muusikko arjessa ja pyhässä. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 132. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 115-130.

Lapsi ja musiikki seurakunnassa 2015. Suomen ev.-lut. kirkon julkaisuja, Kirkko ja toiminta 24. Helsinki: Kirkkohallitus, Jumalanpalveluselämä ja yhteiskunta.

[http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/6E6DFD1AD8C64A30C2257E2E0012D575/\\$FILE/lapsi_ ja_musiikki_seurakunnassa.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/6E6DFD1AD8C64A30C2257E2E0012D575/$FILE/lapsi_ ja_musiikki_seurakunnassa.pdf)

3.4 TYÖYHTEISÖ JA TYÖHYVINVOINTI

Väitöskirjat ja lisensointityöt

Fee, Daniel Dan Lee 1995. The psychology of burnout, religious leadership, and religious settings. Väitöskirja. Berkely: Graduate Theological Union.

<http://ezproxy.uniarts.fi/login?url=http://search.proquest.com/docview/304223843?accountid=150397>

Oikarinen, Matti 2011. Urkurin soittoasennon biomekaaninen analyysi : videointi vartalon ja raajojen liikkeiden kuvaajana. Väitöskirja. Studia musica 46. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Soittaminen, urut, urkurit, ergonomia.

Palmu, Harri 1990. Avoin vai suljettu yhteisö – johtaminen seurakunnassa : tiivistelmä tutkimushankkeesta Suomen ev.-lut. seurakunnat työyhteisönä. Väitöskirja Helsingin yliopisto. Kirkon tutkimuskeskus. Sarja B, 64. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus. Seurakuntahallinto, seurakunnat – työyhteisöt, seurakunnat – johtaminen, kirkon työntekijät – työtyytyväisyys, kirkon viranhaltijat – työtyytyväisyys.

Palmu, Harri 1985. Työilmapiiri ja henkilöstön vaihtoehtius seurakunnissa. Lisensointityö. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Kirkkososiologia.

Palmu, Harri 1981. Työtyytyväisyys seurakunnassa. Väitöskirjan osatutkimus. Kirkon tutkimuslaitos 38. Tampere: Kirkon tutkimuslaitos. Seurakuntahallinto, henkilöstöpolitiikka, työtyytyväisyys, evankelis-luterilainen kirkko, seurakunnat, organisaatioilmasto, henkilöstö, kirkon työntekijät, työyhteisöt, asenteet.

Rantama, Marketta 2001. Ajaton työ : Suomen evankelis-luterilaisen kirkon hengellisen työn viranhaltijoiden käsitykset työajastaan ja työn kuormittavuudesta. Lisensointityö. Kuopio: Kuopion yliopisto, Sosiaalitieteiden laitos. Seurakuntatyö, kirkon työntekijät, työn kuormittavuus, seurakunnat – papit, seurakunnat – diakonit.

Stavanovic, Melissa 2013. Deontic rights in interaction : a conversation analytic study on authority and cooperation. Väitöskirja. Publications of Department of Social Research 2013:10. Helsinki: Helsingin yliopisto. Keskusteluanalyysi, keskustelu, osallistujat, vuorovaikutus, oikeudet, valta, auktoriteetti, kokoukset, kirkon työntekijät. <https://helda.helsinki.fi/handle/10138/39270>

Tutkielmat

Harju, Kaisa 1996. Kanttorin työn arvostaminen : seurakunnan työntekijöiden musiikin harrastaminen, ajatuksia kanttorin työstä ja evankelis-luterilaisen kirkon musiikista. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kanttorit – työ – arvostus.

Kopalainen, Tarja 2014. Kyllä Herra omistaan huolen pitää, mutta pitääkö seurakunta? : seurakuntapappien kokemuksia työajanhallintaan työnantajaltaan saamastaan tuesta. Pro gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Käytännöllinen teologia. Ajankäyttö – suunnittelu, johtaminen, kirkon

työntekijät, papit, seurakunnat, työaika, työsuojelu. <http://helka.linneanet.fi/cgi-bin/Pwebrecon.cgi?BBID=2642704>

Lehtinen, Annukka 1995. Musiikin kandidaatti, kanttorin virka ja työviihtyvyys. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Työtyytyväisyys - kanttorit.

Lähteenmäki, Leena 1991. Kanttorin viikoittaiset vapaapäivät. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kanttorit - vapaa-aika.

Metsänheimo, Ulla 1998. Pappien ja kanttorien yhteistyö. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Papit, kanttorit.

Mokkila, Sari 1997. Kanttorit ja työviihtyvyys. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kanttorit – työtyytyväisyys, työtyytyväisyys - kanttorit.

Mäntyranta, Mika 2009. Hörs kantorns röst? : kantorernas insats i kyrkomötets förnyelse av kyrkohandböckerna I-III åren 1997–2003. Pro gradu. Åbo: Åbo Akademi, TF, Prakt.teol. Kanttorit – päätöksenteko, evankelis-luterilainen kirkko – päätöksenteko, kirkon työntekijät – päätöksenteko.

Niemi, Tero 2000. Kirkkomusiikin opiskelijoiden kuulonkuormittuminen. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Muusikot – kuulo, kuulo – muusikot, kirkkomuusikot – kuulo.

Närhi, Reija 1987. Kanttoreiden äänenkäytön ongelmat. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kanttorit – laulaminen, äänenmuodostus – ongelmat.

Palmu, Harri 1979. Seurakunta työyhteisönä : tutkimus Suomen ev.lut.seurakuntien organisaatioilmastosta sekä työntekijöiden työtyytyväisyydestä ja vaihtohalukkuudesta. Tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Käytännöllinen teologia. Seurakunnat – työyhteisöt.

Williams, Tamara Joanne 2012. Vitality and Burnout of Employees in Christian Humanitarian Organisations : The Role of Need Satisfaction at Work and Religious Beliefs. Master of Arts. Albany: Massey University, University of New Zealand, Psychology. Religious institutions, church charities, humanitarian workers, non-governmental organisations, employees, job stress, job satisfaction, subjektive vitality, burnout, basic need satisfaction at work, internalisation of religious beliefs, religious coping.
http://mro.massey.ac.nz/bitstream/handle/10179/3543/02_whole.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Muut opinnäytteet

Heilimo, Tomi 2008. Kirkkomuusikko urkurina ja laulajana : ajatuksia fyysisestä hyvinvoinnista. AMK-opinnäytetyö. Oulu: Oulun seudun ammattikorkeakoulu, kulttuurialan yksikkö, musiikin koulutusohjelma. Laulaminen, urut, soittaminen, kanttorit, ääniharjoitukset, ergonomia, fyysinen kunto.

Heilimo, Tomi 2013. Laulamisen ergonomia ja terve äänenkäyttö kanttorin työssä. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikki ja urut, Kuopio. Ergonomia – laulaminen, äänenkäyttö, äänenhuolto, kanttorit.

Heilimo, Tomi 2015. Uruilla soittaminen ja laulaminen yhtä aikaa : soitto- ja laulusennon yhdistäminen kanttorin työssä. AMK-opinnäytetyö. Oulu: Oulun ammattikorkeakoulu, Musiikin opinto-ohjelma.

Soittoasento, lauluasento, lauluhengitys, äänenhuolto, istuinkyhmyt.

<http://www.theseus.fi/handle/10024/104546>

Kannisto, Rauni 2012. Taivaallinen työpaikka(ko) – hengellisen työntekijän työssäjaksaminen pienessä seurakunnassa. AMK-opinnäytetyö. Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulu, Humanistinen ja kasvatustieteiden osasto. Kutsumustyö, pieni seurakunta, seurakunnan työ, työajattomuus, työssäjaksaminen, työmoraaali, työuupumus, työviihtyvyys. https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/46410/kannisto_rauni.pdf?sequence=1

Keskinen, Kimmo 2012. Työajattomuudesta työaikaan : Työaikakokeilu Raision seurakunnassa. AMK-opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu. Työaika, työajattomuus, virka, kutsumus, kirkko, seurakunta. <http://www.theseus.fi/handle/10024/38877>

Kinnunen, Rebekka 2015. Urkurin hyvinvointi : soittajan ergonomian perusteet ja soittokunnan ylläpito. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikki ja urut, Kuopio. Ergonomia – soittaminen – urut.

Kouvo, Heidi 2010. Voimaa porukasta : Työntekijöiden kokemuksia työyhteisönsä yhteisöllisyydestä ja sen vaikutuksista työssä jaksamiseen. AMK-opinnäytetyö. Pieksämäki: Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Kristillisen lapsi- ja nuorisotyön suuntautumisvaihtoehto. Työyhteisöt, yhteisöllisyys, työilmapiiri, jaksaminen, kvantitatiivinen tutkimus.

https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/7910/Kouvo_Heidi.pdf?sequence=1

Löppönen, Arto 2009. Pappien ajatuksia kanttorien työstä. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Papit, kanttorit.

Mäkinen, Kaisa 1999. Fyysinen ja psyykinen kuormitus työssä : muutamien tutkimusten tarkastelua erityisesti kanttorin työn näkökulmasta. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Fyysinen kuormittavuus – kanttorit, psyykinen kuormittavuus – kanttorit.

Palmu, Harri 2010. Työolot rakennemuutosseurakunnissa. Kirkon tutkimuskeskuksen www-julkaisuja 21. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

[http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/D71CEDF6DB347979C2257E2E0012D4C2/\\$FILE/www21.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/D71CEDF6DB347979C2257E2E0012D4C2/$FILE/www21.pdf)

Rongelid, David 2016. Orgelbrus och öronsus : En studie om kyrkomusikers exponering för piporgel. Kandidatuppsats. Falun: Högskolan Dalarna, Akademien Humaniora och medier, Ljud- och musikproduktion, Medieteknik. Tinnitus, hörselskada, hörselskador, piporgel, orgel, ljudmätning, ljud, undersökning, exponering, kyrka, kantor, organist, kyrkomusiker, musiker, buller. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:902554/FULLTEXT01.pdf>

Söderberg, Margareta & Rydkvist Sterner, Moa 2010. Kreativitetens påverkan på hälsan ur en skapande och utvecklande arbetsmiljö. Kandidatexamen. Gävle: Högskolan i Gävle, Akademin för utbildning och ekonomi, Avdelningen för kultur-, religions- och utbildningsvetenskap. Kreativitet och hälsa, innovation, grupper, grupprocesser, ledarskap, pedagogiskt ledarskap, lärande, lärandeprocesser. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:324216/FULLTEXT01.pdf>

Uotila, Minna 2012. Heikkouksista vahvuudeksi : Sisäisen tiedonkulun ja kokouskäytäntöjen kehittäminen Harjavallan seurakunnassa. AMK-opinnäytetyö. Diakonia-ammattikorkeakoulu, Sosiaalialan koulutusohjelma, Diakonisen sosiaalityön suuntautumisvaihtoehto. Alaistaidot, kehittyvä työyhteisö,

kokouskäytännöt, organisaatioviestintä.

http://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/41475/Uotila_Minna.pdf?sequence=2

Muu kirjallisuus

Kauppinen, Juha & Rantama Marketta 2003. Ajaton työ seurakunnassa : opas työajan hallintaan. Helsinki: Edita. Työaika, ajankäyttö, työn organisointi, jaksaminen, kirkon työntekijät, seurakuntatyö, seurakunnat, työaikalaki, työaika – seurakuntatyö, ajankäyttö – seurakuntatyö, työn organisointi – seurakunnat, jaksaminen – kirkon työntekijät.

Kertz-Welzel, A. 2009. Philosophy of Music Education and the Burnout Syndrome: Female Viewpoints on a Male School World. *Philosophy of Music Education Review* 17:2. Indiana University Press, 144–161.

<https://muse.jhu.edu>

Lindgård, Mats 2004. Välbefinnande i arbetet inom Borgå stift år 2003. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 4. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

[http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/F4780906C621CFD7C2257E2E0012D401/\\$FILE/4_lindgard.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/F4780906C621CFD7C2257E2E0012D401/$FILE/4_lindgard.pdf)

Marttila, Oili, Tamminen, Hannu, Laitinen, Veikko (toim.) 2002. Hyvinvointi seurakuntatyössä : seurakuntien työympäristö- ja kehittämisopas. Helsinki : Työturvallisuuskeskus. Kirkon työntekijät, seurakunta – työolot, henkinen hyvinvointi – kirkon työntekijät, työsuojelu – lainsäädäntö, työterveys – lainsäädäntö, työturvallisuus – lainsäädäntö, työn kuormittavuus kirkon työntekijät, työaika – kirkon työntekijät, henkinen väkivalta – seurakuntatyö, työpaikkakiusaaminen, henkinen työsuojelu, johtaminen – seurakunnat, henkilöstökoulutus, työnohjaus, työilmapiiiri, seurakunnat, työyhteisöt – kehittäminen.

Myllys, Riikka 2012. Kirkon työntekijöiden hengellinen hyvinvointi 2012. Tutkimusdata.

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto, aineisto Ailassa. Tampere: Tampereen yliopisto.

Mäkinen, Kaisa 1999. Fyysinen ja psyykinen kuormitus työssä : muutamien tutkimusten tarkastelua erityisesti kanttorin työn näkökulmasta. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Fyysinen kuormittavuus - kanttorit, psyykinen kuormittavuus - kanttorit.

Niemelä, Kati 2014. Kutsumusta, auttamista ja itsensä toteuttamista : pappien ja kanttorien suhde työhön, työhyvinvointi ja suuntautuminen ajankohtaisiin kysymyksiin kirkon akateemisten jäsenkyselyssä. Kirkon tutkimuskeskuksen verkkojulkaisuja 38. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

[http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/25A061BE3EE694BCC2257E2E0012D562/\\$FILE/Julkaistu%2038.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/25A061BE3EE694BCC2257E2E0012D562/$FILE/Julkaistu%2038.pdf)

Niemelä, Kati (toim.) 2012. Church Work and Management in Change. Publications, The Church Research Institute 61. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

Pärnänen, Anna 2005. Kirkon työntekijöiden työolot 2003. Kirkon tutkimuskeskuksen www-julkaisuja 5. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus.

[http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/42a75657b42d689ec2257e2e00190d40/12d79bd32540eca0c2257e2e0012d3de/\\$FILE/5_parnanen.pdf](http://sakasti.evl.fi/julkaisut.nsf/42a75657b42d689ec2257e2e00190d40/12d79bd32540eca0c2257e2e0012d3de/$FILE/5_parnanen.pdf)

Rantama, Marketta 2016. Taivaallinen työaika : näkökulmia ajattomaan työhön. Helsinki: Edita. Työaika, epätyyppillinen työ, seurakuntatyö, kirkon työntekijät, työn kuormittavuus, jaksaminen, työhyvinvointi, ajanhallinta, työn organisointi, seurakunnat, työaikalaki, työturvallisuuslaki.

Stevanovic, Melisa 2012. Prosodic salience and the emergence of new decisions : On approving responses to proposals in Finnish workplace interaction. *Journal of Pragmatics* 44:6-7, 843–862.

Stevanovic, Melisa 2014. Virsisanoitukset neuvottelun kohteena pappien ja kanttorien työpalaverissa. Teoksessa Riikka Nissi & Aila Mielikäinen (toim.) *Sanaa tutkimassa : näkökulmia uskonnolliseen kieleen ja sen käyttöön*. Suomalaisen kirjallisuuden seuran toimituksia 1398. Helsinki: Suomalaisen kirjallisuuden seura, 271–303.

Stevanovic, Melisa & Peräkylä, Anssi 2012. Deontic authority in interaction : The right to announce, propose and decide. *Research on Language and Social Interaction* 45:3, 297–321.

Tervo-Niemelä, Kati 2020. Kanttoreiden työhyvinvointi. Teoksessa: Veli-Matti Salminen, Jorma Hannikainen & Kaija Huhtanen (toim.) *Kirkon muusikko arjessa ja pyhässä*. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 132. Tampere: Kirkon tutkimuskeskus, 202-226.

3.5 KANTTORIT MUISSA MAISSA

3.5.1 POHJOISMAAT

Väitöskirjat

Apeland, Sigbjørn 2005. *Kyrkjemusikkdiskursen : Musikklivet i Den norske kyrkja som diskursiv praksis*. Väitöskirja. Bergen: The Grieg Academy, department of Music. The University of Bergen.
<http://bora.uib.no/bitstream/handle/1956/656/Apeland%20dr%20art01.pdf?sequence=4&isAllowed=y>

Bromander, Jonas 2001. *Rum för röster: Sociologiska analyser av musikklivet inom Svenska kyrkan, som det uppfattas av kyrkbesökare, kyrkomusiker samt kyrkokorister*. Väitöskirja. Uppsala universitet, Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet, Teologiska fakulteten, Teologiska institutionen, Religionsvetenskap. Uppsala: Teologiska institutionen. Religion, church competence, choir member, church music, church musician, church statistics, Church of Sweden, church visitor, generation shift, human capital, rational choice, religion, secularisation, sociology of music, sociology of religion, value shift.

Christensen, Solveig 2013. *Kirkemusiker - kall og profesjon : Om nyutdannede kirkemusikeres profesjonelle livsbetingelser*. Väitöskirja. NMH-publikasjoner 2013:3. Oslo: Norges Musikkhøgskole /Norwegian Academy of Music, Musicology. Norway - pedagogy - professional training - cantors - early 21st c., religion and religious music - Christianity (Protestant) - Lutheran - Norway - cantors - professional training - early 21st c.
http://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/id/157164/Christensen_Avhandling.pdf
<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rh&AN=2013-23721&site=ehost-live>

Tutkielmat

Göthberg, Robin 2015. *Kyrkomusikernas plats i organisationsförändringar*. Masteruppsats. Södertörns högskola, Institution för samhällsvetenskap, Företagsekonomi. Organisationsförändring, grupp tänkande, grupp beteende, resurser, kommunikation i en organisationsförändring, samspel, samarbete, kantor, organist, kyrkomusik, Svenska kyrkan. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:856132/FULLTEXT01.pdf>

Muut opinnäytteet

Eriksson, Gullan 1979. Musik vid vigsel och jordfästning : en undersökning om kyrkomusikernas arbetsförhållanden. Seminarieuppsats. Göteborg: . Kyrkomusiker – Sverige.

Lundström, Emil 2016. Att se Sverige inifrån - körsång som verktyg för integration: En kvalitativ studie i hur körsång kan fungera som verktyg i en integrationsprocess av nyanlända asylsökande personer. Kandidatexamen. Stockholm: Ersta Sköndal högskola, Institutionen för diakoni, kyrkomusik och teologi, Musik. Körsång, integration, etablering, nyanlända, kultur, asylsökande, Svenska kyrkan. <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:910920/FULLTEXT01.pdf>

Enlund, Sixten 2000. Näkökulmia Pohjoismaiden kirkkomuusikoiden yhteistyöhön. Teoksessa Lasse Erkkilä, Ulla Tuovinen & Erkki Tuppurainen (toim.) Kirkkomusiikin käsikirja. Helsinki: Kirjapaja, 55–63.

Söderlind, Solfrid Margareta 1980. Lägre kyrkomusikalisk utbildning och yrkesverksamhet 1 : kort historisk översikt och nulägesbeskrivning. C-uppsats i musikutvetenskap. Uppsala: Uppsala Universitet. Kyrkomusiker - Sverige - 1900-talet – intervju, Musikundervisning - kyrkomusiker – Sverige.

Muu kirjallisuus

Bäckström, Anders 1995. Kyrkomusikerna och vigningen. Teoksessa Diakonens ämbete. Svenska kyrkans utredningar 1995:1. Uppsala: Svenska kyrkans centralstyrelse, 59–70.

Ellverson, Karl-Gunnar 2006. Att leda församlingen i liturgin : om kyrkomusikerns pastoralala tjänst. Teoksessa Ragnar Håkansson (toim.) Åtta röster om musik och teologi. Stockholm: Verbum, 197–206. Kyrkomusiker.

Lundblad, Jonas 2008. Vägar framåt för kyrkomusikerutbildningen på Nordkalotten : att gå över gränser. Musik och Pedagogik 2008:01. Piteå: Musikhögskolan i Piteå. <http://epubl.ltu.se/1103-6907/2008/02>

Mæland, Ivar 2005. Fremtidens kirkemusiker: I tiden, med tiden—eller imod tiden? Kirke—Musik—Skole : Jubilæumsskrift—Vestervig Kirkemusikskole 1980–2005. Aalborg: Aalborg Stiftsavis Forlag, 67–78. Religion and religious music - Christianity (Protestant) - Scandinavia - church musicians - professional conditions - early 21st c., careers - church musician - Scandinavia - professional conditions - early 21st c., church musicians - Scandinavia - professional conditions - early 21st c. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rh&AN=2005-15799&site=ehost-live>

Persenius, Ingrid & Straarup, Jørgen 1998. Kantorsutbildningen och kantorn i församlingen. Tro & tanke. Supplement 1998:1. Uppsala: Svenska kyrkans forskningsråd. Svenska kyrkan, kyrkomusiker.

Stoor, Krister 2011. Jojkar i kyrkan. Teoksessa Britta Lindgren Hyvönen, Christian Richette & Ingrid Sjökvist (toim.) Jag är same. Acta Bothniensia Occidentalis 31. Umeå: Västerbottens läns hembygdsförbund, 44–51. Jojk, identitet, urfolk.

Stoor, Krister 2016. Svenska kyrkan och jojken. Teoksessa Daniel Lindmark & Olle Sundström (toim.) De historiska relationerna mellan Svenska kyrkan och samerna: en vetenskaplig antologi 2. Skellefteå: Artos & Norma bokförlag, 711–734. Jojk, relationer präst - samer, traditionella kunskaper, narrativ, sång.

Söhngen, Oskar 1981. Högre kyrkomusikerutbildning : förslag från UHÄ:s arbetsgrupp för översyn av den högre kyrkomusikerutbildningen. UHÄ-rapport 1981: 31. Stockholm: UHÄ.

3.5.2 KESKI-EUROOPPA

Muu kirjallisuus

Brödel, Christfried 2014. Herz und Mund und Tat und Leben : ein Beitrag zum Discus über das künftige Berufsbild der Kirchenmusiker. Teoksessa Britta Martitini (toim.) Musik, Kirchenmusik, Theologie : Festschrift für Christoph Krummacher zum 65. Geburtstag. München: Strube, 69–84. Kirchenmusiker, berufsbild.

Fienen, David 2003. Jan Bender : A Church musician of the 20th century. Teoksessa Anderson, Ames (toim.) Perspectives on organ playing and musical interpretation : Pedagogical, historical and instrumental studies. A Festschrift for Heinrich Fleischer at 90. Veröffentlichung der Gesellschaft der Orgelfreunde. New Ulm: Martin Luther College, Graphic Arts, 60-84. USA, Deutschland, Orgelspiel, interpretation Musik.

Groce, Stephen B., Groce, Lewis A. & Young, Rebecca L. 2013. Pathways to Becoming a Church Musician. Sociological Spectrum 2013:3, 276–293. Church musicians, research. socialization – research, volunteer service, church music, musicians, interviews.

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=aph&AN=86448767&site=ehost-live>

Kennel, Gunter 2010. Die Zukunft des Kirchenmusikberufs : ein Berufsbild im Wandel. Musik & Kirche : Zeitschrift für Kirchenmusik 80:1, 8-13. Kirchenmusiker, berufsbild.

Körndle, Franz, Kremer, Joachim & Schneider, Matthias (toim.) 2015. Der Kirchenmusiker : Berufe - Institutionen – Wirkungsfelder. Laaber: Laaber-Verlag.

<http://www.ub.unibas.ch/tox/IDSLUZ/001179014/PDF>

Russill, Patrick 2001. Tomorrow's church musician: Artisan or artist? The view from an English conservatoire. Teoksessa Margot E. Fassler (toim.) Musicians for the churches: Reflections on vocation and formation. Yale studies in sacred music. Conference papers on 'Musicians for the Churches' in May 1998. New Haven: Yale Institute of Sacred Music.

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2001-01387&site=ehost-live>

https://cardiphonia.files.wordpress.com/2009/04/musiciansforthechurch_yalestudies.pdf

Schuberth, Dietrich 2003. Berufsbild 2000 : Kirchenmusikerinnen und Kirchenmusiker in der Zukunft. Forum Kirchenmusik : Zeitschrift des Verbandes Evangelischer Kirchenmusikerinnen und Kirchenmusiker in Deutschland 54:3, 5-14.

Schuberth, Dietrich 2007. Beruf Kirchenmusik : Wandel und Zukunft eines berufsbildes. Teoksessa Winfried Bönig (toim.) Musik im Raum der Kirche : Fragen und Perspektiven : ein ökumenisches Handbuch zur Kirchenmusik. Stuttgart: Carus-Verl, 158–168. Kirkkomusiikki, kirkkomusiikki – Raamattu, kirkkomusiikki – teologia, kirkkomusiikki – ammatti-identiteetti, numerologia – kirkkomusiikki.

Straakholder, Edda 2011. Kirchenmusikalische Teilzeitstellen – ein Modell für die Zukunft? : eine erste Bilanz. Forum Kirchenmusik : Zeitschrift des Verbandes Evangelischer Kirchenmusikerinnen und Kirchenmusiker in Deutschland 62:4, 2-8. Deutschland, Kirchenmusikerin, Kirchenmusiker, Teilzeitbeschäftigung, Berufsbild, statistik.

3.5.3 MUUT MAANOSAT

Väitöskirjat

Löytty, Sakari 2012. People's Church – People's Music : Contextualization of liturgical music in an African church. Tohtoritutkinnon kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia. Musiikki – Afrikka, liturginen musiikki – Namibia, etnomusikologia. <http://ethesis.siba.fi/files/nbnfife201204183233.pdf>

Muskat, James Bruce 2001. The development of music ministry among the Baptists of Argentina (1881–1981). Väitöskirja. Fort Worth: Southwestern Baptist Theological Seminary. Communication and the arts, Education, Argentina, Baptists Ministry, Music ministry. <http://ezproxy.uniarts.fi/login?url=http://search.proquest.com/docview/252176445?accountid=150397>

Muu kirjallisuus

Buckley Farlee, Robert 2001. Musicians in the Assembly: A Worship Handbook. Minneapolis: Augsburg. Kirkkomuusikot, kirkkomusiikki, seurakunnat, musiikki.

Faulkner, Quentin 2005. Kirchenmusik in den USA und ihre Ausbildung. Teoksessa: Musik & Kirche : Zeitschrift für Kirchenmusik, 75: 1, 4-9. Kirchenmusiker, Ausbildung.

Ferguson, John 2003. Is there a future for the church musician? Teoksessa: Composing music for worship. Norwich: Canterbury Press, 141–154. Careers - church musician - early 21st c., church musicians - as career - early 21st c, instruments - keyboard (organ family) - organ - use in worship - early 21st c. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2003-21358&site=ehost-live>

Hawn, Michael C. 2003. Gather into one : praying and singing globally. Calvin Institute of Christian Worship liturgical studies series. Grand Rapids: William B. Eerdmans Publishing Company. Jumalanpalvelus – musiikki, kristinusko – kulttuuri, kontekstuaalisuus, kirkkomuusikot.

Sprunger, Ronald L. 1989. Balance: A difficult but needed perspective for church music leadership. Ashland theological journal 21: 14–21. Church musicians – leadership, religion and religious music - Christianity (Protestant) - United States of America - music directors. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=1992-07930&site=ehost-live>

Westermeyer, Paul 1988. The church musician. San Francisco: Harper & Row. Kirkkomuusikot.

Westermeyer, Paul & Marty, Martin E. 1997. The church musician. Minneapolis: Augsburg Fortress. Church musicians – handbook. <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=1999-14687&site=ehost-live>

3.6 SUOMEN ORTODOKSISEN KIRKON KANTTORINVIRKA

Tutkielmat

Anttonen, Maarit 1999. Lukkarista teologian maisteriksi : ortodoksinen kanttorikoulutus Suomessa vuosina 1918–1998. Pro gradu -työ. Joensuu: Joensuun yliopisto, Humanistinen tiedekunta. Ortodoksisen teologian

ja läntisen teologian laitos, Kirkkomusiikki. Kanttorit – koulutus – ortodoksinen kirkko – 1918–1998, kirkkomuusikot – koulutus – yliopistot, pappiskoulutus – ortodoksinen kirkko – historia – ortodoksinen kirkkomusiikki.

Honkaskelkä, Eija 2000. Nainen ortodoksisen seurakunnan kanttorina. Pro gradu -työ. Joensuu: Joensuun yliopisto, Humanistinen tiedekunta. Ortodoksisen teologian ja läntisen teologian laitos, Kirkkomusiikki. Kanttorit – naiset – ortodoksinen kirkko, naisen asema – ortodoksinen kirkko, ortodoksinen kirkkomusiikki, naistutkimus.

Jokinen, Minna 2000. Laulajana ortodoksisessa kirkossa. Pro gradu -työ. Joensuu: Joensuun yliopisto, Humanistinen tiedekunta. Ortodoksisen teologian ja läntisen teologian laitos, Kirkkomusiikki. Kanttorit – koulutus – ortodoksinen kirkko, kirkkokuorot - ortodoksinen kirkko, äänenmuodostus – laulaminen – opetus.

Jolkkonen-Porander, Nina 2013. Ääni työvälteenä ortodoksisessa kirkossa : ääniongelmien riskitekijät, esiintyvyys ja ennaltaehkäisy Suomen ortodoksisen kirkon papeilla ja kanttoreilla. Pro gradu –tutkielma. Joensuu: Joensuun yliopisto, Teologinen tiedekunta, Kirkkomusiikki. Ääniongelmät, äänihyvinvointi, lauluääni, äänihäiriöt. http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20130529/urn_nbn_fi_uef-20130529.pdf

Mäkirinta, Valeria 2014. Suomen ortodoksisen kanttorin ammatti-identiteetti : mielikuvia työstä ja työntekijästä. Pro gradu -tutkielma. Itä-Suomen yliopisto, teologian osasto, Ortodoksinen teologia, Kirkkomusiikki. Kirkkomuusikkous, ammatti- identiteetti, kanttori, Suomen ortodoksinen kirkko. http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef-20140378/urn_nbn_fi_uef-20140378.pdf

Saarela, Matti 1997. Ortodoksisen kanttorin virka, tehtävät ja koulutus : kanttoreiden mielipiteitä. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma.

Muu kirjallisuus

Seppälä, Hilikka 2012 Idan kirkon pyhä laulu. Laulajien perinne ortodoksisessa kirkossa. Aducate Reports And Books 1:2012. Koulutus- ja kehittämispalvelu Aducate. Joensuu: Itä-Suomen yliopisto.

4 KANTTORIN VIRAN HISTORIA

4.1 KANTTORIN VIRAN HISTORIA

Väitöskirjat ja lisensiaattityöt

Björkstrand, Carita 1999. Kvinnan stälning i det finländska musiksamhället : utbildningsmöjligheter och yrkesvillkor för kvinnliga organister, musikpedagoger och solister 1890-1939. Väitöskirja. Turku: Åbo Akademi. Naiset, musiikinopettajat, kirkkomuusikot, musiikki – koulutus, musiikki – opetus – historia, musiikki – opiskelu, musiikkikasvatus, muusikot – koulutus – historia, muusikot, naisen asema – koulutus – musiikki, naisen asema, naishistoria, 1890-luku, 1890–1939.

Böckerman-Peitsalo, Anna Maria 2001. Finlands svenska kyrkosångsutskott och det kyrkomusikaliska arbetet i Borgå stift åren 1928–1939. Lisensiaattityö. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. <http://ethesis.siba.fi/ethesis/showrecord.php?OID=252>

Cavonius, Gösta 1943. Folkskollärarnas föregångare i Finland : klockare och sockenskolmästare under frihetstiden. Väitöskirja. Helsingfors: Helsingfors Universitet.

Hannikainen, Päivi-Liisa 2008. Pohjanmaan musiikkikulttuuria menneiltä ajoilta : musiikin taitajia ja tukijoita eteläisen Pohjanmaan kirkkomusiikkielämässä 1700-luvun jälkipuoliskolla. Tohtorintutkinnon kirjallinen työ. Studia musica 36. Helsinki: Sibelius-Akatemia, kirkkomusiikin osasto. Musiikin historia – suomi – 1700-luku, kirkkomusiikki – Suomi – Etelä-Pohjanmaa – 1700-luku, sotilasmusiikki, urkurit – Suomi – 1700-luku, muusikot – urut – Suomi – 1700-luku.

Jalkanen, Kaarlo 1976. Lukkarin- ja urkurinvirka Suomessa 1809–1870. Väitöskirja. Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia 101. Helsinki: Suomen kirkkohistoriallinen seura.

Lang, Frederick David 2004. The Anglican organist in Victorian and Edwardian England (c. 1800–c. 1910). Väitöskirja. Hull: University of Hull. BMS Kirkkomuusikot, kirkkomuusikot – anglikaaninen kirkko. <https://core.ac.uk/download/pdf/5222530.pdf>

Quinn, Iain & James, Thomas 2012. A higher calling – The lofty ideals of Victorian organists. Väitöskirja. Durham University, Faculty of arts and humanities. Victorian, organ, poetry, women, sonata. <http://theses.dur.ac.uk/3919/>

Ravolainen, Kaija 1999. Laulajan asema kirkon hierarkiassa 300-luvulla. Lisensiaattityö. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Antiikki, historia, kanttorit, kirkkomusiikki.

Ravolainen, Kaija 2014. The Singer in the Ecclesiastical Hierarchy. The Early History of the Order. Väitöskirja. Helsinki: Taideyliopiston Sibelius-Akatemia. Varhaiskristillisuus, historia, laulajat, roolit, jumalanpalvelus, hierarkia, kirkkohistoria, laulaminen.

Sandholm, Åke 1963. Klockarämbetet i den svenska kyrkoprovinns under medeltiden. Väitöskirja. Acta Academiae Åboensis 26:1. Turku: Åbo Akademi. Kirkkohistoria – Pohjoismaat, kirkkohistoria – Ruotsi, lukkarit, kirkon työntekijät – historia – Ruotsi, kirkon työntekijät – historia, kirkonkellot – soittaminen – keskiaika.

Vapaavuori, Hannu 1997. Virsilaulu ja heräävä kansallinen kulttuuri-identiteetti : jumalanpalveluksen virsilaulua ja -sävelmistöä koskeva keskustelu Suomessa 1800-luvun puolivälistä vuoteen 1886 Väitöskirja. Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia 173. Helsinki: Suomen kirkkohistoriallinen seura. Helsinki: Helsingin yliopisto. Jumalanpalvelus, virsilaulu - Suomi - 1800-luku, kansallinen identiteetti - Suomi - 1800-luku, virsilaulu, historia, opetus, koraalivirsikirjat, virsikirjat, hymnologia, kirkkomusiikki, kansallinen identiteetti, suomalaiset, kansallisuusate, virsilaulu – historia, virsilaulu – opetus, koraalivirsikirjat – historia, virsikirjat – historia, kirkkomusiikki – historia, kansallinen identiteetti - suomalaiset - 1800-luku, kansallisuusate - Suomi - 1800-luku.

Tutkielmat

Jalkanen, Kaarlo 1967. Kirkkomusiikoiden koulutusta edeltänyt keskustelu Suomessa 1837–1876. Tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Käytännöllinen teologia.

Lätti, Hannu 1983. Lukkarin tehtävät ja asema seurakunnassa kirkollisen kansanperinteen mukaan 1870–1938. Tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Teologinen tiedekunta, Suomen ja Skandinavian kirkkohistoria.

Ravolainen, Kaija 1993. Kanttorin esihistoria : jumalanpalveluksen musiikki ja sen suorittajat Vanhan ja Uuden testamentin aikana. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia.

Muut opinnäytteet

Lindgren, Erika 2005. Musik till Guds ära – syndigt eller gott? : En studie av kvinnors muciserande i den tidigkristna kyrkan. Magisterexamen. Uppsala: Uppsala universitet, Humanistisk-samhällsvetenskapliga vetenskapsområdet, Historisk-filosofiska fakulteten, Institutionen för arkeologi och antik historia, Antikvetenskap. Early Christian music, early christianity, female music making, antiquity, church fathers, liturgy, hymn. <http://uu.diva-portal.org/smash/get/diva2:317171/FULLTEXT01.pdf>

Sparksman, Brian Joseph 1980. The Minister of Music in the Western Church : a Canonical-Historical Study. J.C.D. thesis. Washington: The Catholic University of Amerika.

Muu kirjallisuus

Corbin, S 1967. Cantor in Christian Liturgy. NCE 13:71–72.

Czubatynski, Uwe 2005. Bibliographie zur Geschichte der Orgel in Berlin-Brandenburg. 2., aktualisierte Auflage (elektronische Ressource). Rühstädt: . <http://d-nb.info/97701407X/34>

Dahlström, Fabian 2013. Stadtmusikanten, Organisten und Kantoren im Ostseeraum bis ca.1850. Teoksen on julkaissut Åbo Akademin musiikkitiede ja Sibelius-museo Doriassa. Turku: Åbo Akademi. <http://www.doria.fi/handle/10024/78703>

Edler, Arnfried 1983. The social status of organists in Lutheran Germany from the 16th through the 19th century. Teoksessa Walther Salmen (toim.) The social status of the professional musician from the middle ages to the 19th century. Ann Arbor: University of Michigan, 61–93.

Fassler, Margot 1985. The office of the Cantor in Early Western Monastic Rules and Customaries : A preliminary Investigation. Early Music History 5, 29–52.

Fassler, Margot E. 2001. Psalmody and the medieval cantor : Ancient models in the service of modern practice. Teoksessa Margot E. Fassler (toim.) Musicians for the churches: Reflections on vocation and formation. Yale studies in sacred music. Conference papers on 'Musicians for the Churches' in May 1998. New Haven: Yale Institute of Sacred Music.

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=rih&AN=2001-01387&site=ehost-live>
https://cardiphonia.files.wordpress.com/2009/04/musiciansforthechurch_yalestudies.pdf

Foley, Edward 1982. The Cantor in Historical Perspective. *Worship* 56:3, 194–213.

Harne, George 2012. Unstable embodiments of musical theory and practice in the "Speculum musicae". *Plainsong and medieval music* 21: 2. Cambridge: Cambridge University Press, 113–136.

<https://www.cambridge.org/core/journals/plainsong-and-medieval-music/listing?q=harne&searchWithinIds=C24169BB4C400DAF51A47772319980F0>

Heinmaa, Heidi 1999. Protestantlik kantoriinstituutioon Tallinnas 16.–17. sajandil. *Eesti Muusikaloo Toimetised* 4. Tallinn: Eesti muusikaloo.

Heinmaa, Heidi 2014. Tallinna 18. sajandi muusikute ja kantorite eluolu ja ametialase tegavuse peegeldused nende varaloendites. *Lebensumstände und amtliche Tätigkeit der Reval Musiker und Kantoren im Spiegel ihrer Nachlassverzeichnisse im 18. Jahrhundert (Zusammenfassung)*. *Res Musica* 6, 50–75.

Ilmonen, K.R. 1952. Papin ja kanttorin vaali : käytännöllisiä viitteitä. Helsinki: Suomen kirkon seurakuntatyön keskusliitto.

Jalkanen, Kaarlo 1978. Lukkarin- ja urkurinvirka Suomessa 1870–1918. Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia 108. Helsinki: Suomen kirkkohistoriallinen seura.

Jalkanen, Kaarlo 1986. Lukkarin- ja urkurinvirka Suomessa 1721–1809. Suomen kirkkohistoriallisen seuran toimituksia 138. Helsinki: Suomen kirkkohistoriallinen seura.

Jöricke, Gerhard 1911. *Der evangelische Kirchenmusiker in Preussen als Organiste, Kantor und Musikpädagoge : eine Sammlung von Gesetzen, Erlassen und Entscheidungen*. Magdeburg: (Selbstverlag).
Kirkkomuusikot – historia – Preussi, Preussi - kirkkohistoria.

Keisarillisen majesteetin päätös, ... perustaa koulun lukkarien ja urkuristien valmistamista varten .. 1878. Suomen suuriruhtinaanmaan asetuskokous, No35. Helsingissä: Keisarillisen senaatin kirjapainossa.
Harvinaiskirjat – asetukset, asetukset, kanttorit, koulutus – 1800-luku.

Kotilainen, Sofia 2015. Literacy and Social Advancement in Nineteenth-Century Rural Finland: Training to be a Cantor as a Path to a Professional Occupation for a Peasant. *Journal of Social History* 49:2, 300–316.
Reading, writing, social development, history, peasants, church musicians, rural population, Finland, 1809–1917.
<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=aph&AN=111378250&site=ehost-live>

Kremer, Joachim 1995. Das norddeutsche Kantorat im 18. Jahrhundert : Untersuchungen am Beispiel Hamburgs. *Kieler Schriften zur Musikwissenschaft*, 43. Kassel: Bärenreiter. Kantorer, Norddeutschland, Hamburg, Gesichte 1700–1800.

Kremer, Joachim & Werbech Walther (toim.) 2007. Das Kantorat des Ostseeraums im 18. Jahrhundert : Bewahrung, Ausweitung und Auflösung eines kirchenmusikalischen Amtes. *Greifswalder Beiträge zur Musikwissenschaft* ; 15. Berlin: Frank & Timme. Ostseeraum, Kantor, Geschichte 1700-1800, Aufsatzsammlung.

Krickeberg, Dieter 1965. Das protestantische Kantorat im 17. Jahrhundert. Berlin: Verlag Merseburg.
<http://www.ub.unibas.ch/tox/IDSLUZ/001179014/PDF>

Larsson, Lars Erik 1977. Organister och klockare i Uppland 1600–1870 : Svartsjö kontrakt. Uppsala: Almqvist & Wiksell.

Larsson, Lars Erik 1983. Organister och klockare i Uppland Håbo kontrakt 1600–1870. Uppsala: Upplands Grafiska.

Mustakallio, Marja 2009. Musiikkia rajalla : sata vuotta torniolaaksolaista musiikkielämää. Suomen etnomusikologisen seuran julkaisuja 18. Tornio: Arktinen ajatus.

Müller, Karl Ferdinand 1964. Der Kantor : sein Amt und seine Dienste. Gütersloh: Gütersloher Verlagshaus, G. Mohn. Kantorer, Kyrkomusiker.

Page, Christopher 2010. The Christian West and its Singers. The First Thousand Years. Yale: University Press.

Quasten, Johannes 1941. The Liturgical Singing of Women in Christian Antiquity. The Catholic Historical Review, XXVII: July, 149–165.

Rinman, Karl 1885. Pieni haawa-lääkäri : neuvoksi suomalaisille, warsinkin lukkareille ja rokonpanijoille. Helsinki: Öhmanin kirjakauppa. Terveystenhoito, haavat, tulehdus.

Salmen, Walter (toim.) 1983. Social status of the Professional Musician from the Middle Ages to the 19th Century. Ann Arbor: University of Michigan.

Sandholm, Åke 1966. Klockarna i Finland på 1500- och 1600-talet. Acta Academiae Aboensis. Series A, Humaniora 32:2. Turku: Åbo Akademi. Urkurit, kirkonkellot, lukkarit.

Soinne, Paavo 1998. Johann Adam Hillerin ajatuksia urkurin tehtävistä jumalanpalveluksessa. Teoksessa Päivi-Liisa Hannikainen (toim.) Soikaa urut, laulakaa klaveerit : juhla kirja Pentti Pellon 60-vuotispäivänä 26.8.1998. Kirkkomusiikin osaston julkaisuja 16. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto ja Kuopion osasto, 103-114.

Suomen ev.lut. kirkko 1937. Mietintö, jonka vuoden 1933 kirkolliskokouksen toimeksi annosta on valmistanut m.m. vanhojen ja työkyvyttömiä pappien ja lukkari-urkuri viranhoidon avustamista koskevaa kysymystä harkitsemaan asetettu komitea. Helsinki: . Kirkko-oikeus, kirkon työntekijät, papit.

Suomen Kanttori-urkuriyhdistyksen asettama valiokunta 1910. Ehdotus lukkari-urkuriopetuksen uudelleen järjestämiseksi. Helsinki: Suomen kanttori-urkuriyhdistys.

Söhngen, Oskar 1950. Das kirchenmusikalische Amt in der Evangelischen Kirche der altpreuussischen Union : die wichtigsten geltenden Verordnungen und Erlasse auf dem Gebiete der Kirchenmusik. Berlin: .

Thulin, Gabriel 1919. Utredning angående klockar-, organist- och kantors- (kyrkosångar) befattningarna. Stockholm: .

Viinikkala, Lauri 2013. Lastenopettaja vai laulunjohtaja? : mitä Mynämäen lukkarinvaali vuodelta 1769 kertoo talonpoikien suhtautumisesta alkeisopetukseen? Kasvatus & Aika 2013:1, 32–43. Vaalit, seurakunnat, lukkarit, työnkuva – lukkarit, kirkkoherrat, talonpojat, mielipiteet, arvot, opetus, uskontokasvatus, kristinusko,

koulutus, lukutaito, kansanvalistus, Mynämäki, alkeisopetus. <http://elektra.helsinki.fi/oa/1797-2299/7/1/lastenop.pdf>

Werbeck, Walter, Schneider, Matthias & Lang, Peter 2006. Orgelbau, Orgelmusic und Organisten des Ostseeraums im 17. und 19. Jahrhundert. Greifswalder Beiträge zur Musikwissenschaft; 14. Kokousjulkaisu. Wien: P. Lang. Musiikki, urut, urkurit, organists – Baltic Sea Region – congresses.

Wijngaards, John 2011. The Ordained Women Deacons of the Church's First Millennium. London: Canterbury Press.

4.2 MATRIKKELIT

Muu kirjallisuus

Andersson, Otto 1984. Orglar och organister i Åbo domkyrka intill slutet av 1600-talet. Helsingfors.

Arhinmäki, Erkki (toim.) 1974. Suomen teologit ja kirkkomuusikot. Helsinki: Suomen kirkon pappisliitto.

Haapio, Hannes 1929. Suomen kirkon kanttorien ja urkurien matrikkeli. Helsinki: Suomen kanttori-urkuriyhdistys.

Ilenius, Taavi 1888. Tilastollinen ynnä biografillinen Suomen evankelis-lutherilaisten seurakuntain kanttorien ja urkurien matrikkeli. Turku: Kirjoittaja.

Inkinen, Edvard, Salmi Paavo & Berghem, Harry 1957. Suomen ev.-luth. kirkon kanttori-urkurien matrikkeli = Matrikkel över Finlands ev.-luth kyrkans kantor-organister. Helsinki: Suomen kanttori-urkuriliitto.

Lehto, Jari 2003. Keski-Pohjanmaan kanttorit 1933–2003. Helsinki: Suomen kanttori-urkuriliitto.

Mustakallio, Hannu 1982. Teologi- ja kirkkomuusikkomatrikkelit ennen ja nyt. Suomen kirkkohistoriallisen seuran vuosikirja 72, 353–361.

Olesen, Ole 1984. Århus Domkirkes orgler og organister. Århus: Århus Domkirke. Urut – historia – Tanska.

Olsén, Helge & Olsson, Otto 1928. Svenska kyrkomusici : biografisk upplagsbok 1928. Stockholm: Kirkkomuusikot – hakemistot – Ruotsi.

Paarma, Matti 1974 (toim.) Suomen teologit ja kirkkomuusikot = Finlands teologer och kyrkomusiker. Hämeenlinna: Karisto.

Räty, Laura (toim.) 2000. Suomen kirkkomuusikot 2000 : Finlands kyrkomusiker 2000. Helsinki: Suomen kanttori-urkuriliitto. Kirkkomuusikot, Suomi, henkilöhakemistot, matrikkelit, koulutus, historia, kanttorit, urkurit.

Sundberg, A. G. & Björkman, D. Th 1869. Matrikkel öfver Rikets Orgelnister, Kantorer och Folkskolelärare : jämte Uppgift på dessa Tjenstemans lönevilkor. Wexio: . Matrikkelit – urkurit, matrikkelit – kanttorit, matrikkelit – kansakoulunopettajat.

4.3 HENKILÖHISTORIA

Väitöskirjat

Lehtola, Jan 2005. Oskar Merikannon perintö suomalaiselle urkutaiteelle. Taiteilijakoulutuksen tohtorintutkintoon liittyvä kirjallinen työ. Tohtorin tutkinnon kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Docmus-yksikkö. Urut – musiikki – Suomi, esityskäytännöt – urut, fraseeraus, agogiikka.

Tutkielmat

Anttonen, Taina 1991. Pietari Päivärinta lukkarina. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot – lukkarit, lukkarit – Ylivieska – 1868 – 1913, opetus – lukkarit – Suomi – 1800-luku, virsikirjat – 1800-luku, urut – soitinrakennus – 1800-luku.

Filppula, Hannele 1988. Teuvon kanttori Edvard Inkinen 1880–1976. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot - kanttorit.

Kotilainen, Sirpa 1999. Ennätystenorin salaisuus : kanttori-urkuri Vilho Kekkonen laulopedagogina ja äänenhuoltajana. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Henkilöhistoria-kanttorit.

Kurko, Terhi 1992. Uskelan kanttori Rikhard Mäkinen 1875–1944. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Kirkkomuusikot – kanttorit, kanttorit.

Laitinen, Martti 2014. Uupumaton uurastus : tarkastelu Ilmari Krohnin elämänvaiheista ja sävellystuotannosta kevääseen 1905 asti. Pro gradu -tutkielma. Helsinki: Helsingin yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Filosofian, historian, kulttuurin ja taiteiden tutkimuksen laitos, Musiikkitiede. Krohn, Ilmari, henkilöhistoria - muusikot - Suomi - 1800-luku, säveltäjät - Suomi.

Leponiemi, Pirkko 1986. Urkuromantikko Oskar Merikanto. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria – säveltäjät – Suomi.

Marte, Anna 2001. Lukkarin virka ja Pietari Päivärinta (1827–1913) sen edustajana. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Ammatit – lukkarit.

Myllylä, Anne 1990. Alfred Hiilimies 1886–1961 : Helsingin Johanneksen kirkon kanttori. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria - muusikot, kanttorit - suomi, kirkkomuusikot – kanttorit.

Pietilä, Jukka 1987. Sulo Saarits Johanneksen seurakunnan kanttorina 1951–1974. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria – muusikot, kanttorit.

Rimpiläinen, Anja 1994. Klockarsläkten Lindholm i tre generationer. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kanttorien kelpoistamiskoulutus. Kanttorit, henkilöhistoria – kanttorit.

Saarela, Samuli 2004. Kuorosäveltäjä Jaakko Hulkkonen. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, Humanistinen tiedekunta, Musiikin laitos, Musiikkikasvatus. Jaakko Hulkkonen, kuoromusiikki, kirkkomusiikki, Imatra.

Salminen, Sakari 2003. Erkki Kalijärvi : intohimona Max Regerin urkumusiikki. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Henkilöhistoria – urkurit – Suomi.

Skantz, Kirsi 2000. Kuopion tuomiokirkon urut ja urkurit 1839–2000. Tutkielma. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Urut - Kuopion tuomiokirkko, muusikot – urut - Kuopion tuomiokirkko.

Uhinki, Pauliina 1992. Viljo Mikkola : elämä ja teokset. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Säveltäjät – henkilöhistoria.

Valtasaari, Risto 1988. Urkutaiteilija Markku Ketolan konserttiohjelmisto 1970–1985. Tutkielma. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Ohjelmistot – konsertit - urut.

Muut opinnäytteet

Hakomäki, Päivi 1999. Oskar Merikanto ja moduloimisen jalo taito. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto.

Hakulinen, Heikki 1998. Aimo Känkänen: kirkkomusiikko, urkutaiteilija, säveltäjä. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria – urkurit, henkilöhistoria – säveltäjät.

Hermesmaa, Johanna 1999. Eero Erkkilä – musiikin monitoimimies. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma.

Jurmu, Eeva 2004. Ahti Kuorikoski : ”Kirkkomusiikki – se on ollut ainoa ja aina”. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria - kanttorit.

Kankainen, Päivi 2007. Sävelten siivin Jumalan kunniaksi: Matti Oikarisen elämäntyö kirkkomusiikkona. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria – kanttorit.

Kiviniemi, Saara 2002. Oskar Merikanto ja suomalaiset laulajat. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Henkilöhistoria – säveltäjät – Suomi.

Lahtinen, Airi 2011. Kaj-Erik Gustafsson urkurina ja urkusäveltäjänä. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria – muusikot.

Liimatainen, Marjukka 2002. Olga Tavastsjerna (1858–1939) : naisurkurien pioneeri. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria – muusikot, muusikot – naiset, muusikot – urut.

Murtopehä, Elisa 2011. Yrjö Karanko: säveltävä kansakoulunopettaja ja lukkari-urkuri. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Kanttorit – Suomi, urkurit – Suomi.

Mäenpää, Tapio 1993. Tapani Valsta – urkuri, pianisti ja kirkkomusiikko. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Muusikot – urut – Suomi, muusikot – piano – Suomi, kirkkomusiikot – Suomi.

Niskakangas, Katri 2007. Jumalan kunniaksi ja Siionin rakennukseksi : Yrjö Koskimäki -kanttori, säveltäjä ja tutkija. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma.

Pajukangas, Susanna 2002. Erkki Alikoski Turun tuomiokirkon musiikkitoiminnan vaikuttajana 1968–2000. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria – urkurit - Suomi.

Paloniemi, Lea 1999. Tauno Äikää; suomalainen urkutaiteilija. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Urkurit – Suomi.

Pekkarinen, Anne 2008. Armas Maasalo Sursum corda. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria – muusikot.

Rautakoski, Sanna-Maija 2012. Kanttori Ossi Elokaan säveltuotanto. Kirjallinen työ. Helsinki: Taideyliopisto Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, Kirkkomusiikin aineryhmä. Henkilöhistoria - kanttorit, säveltäjien teosluettelot, kuoromusiikki.

Rautiola, Iiris 2013. Veli Ainali, kanttorin neljä vuosikymmentä. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Klassisen musiikin osasto, kirkkomusiikki ja urut, Kuopio. Kanttorit – Suomi, sävellykset, jumalanpalvelus - musiikki.

Soranummi, Pekka 1998. Sävelten loputon avaruus: Toivo Elovaaran (1907-1978) elämä ja sävellykset. Projektin kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Säveltäjät – Suomi, säveltäjien teosluettelot - Elovaara, Toivo.

Syrjäniemi, Saara 2006. Kanttori Pekka Syrjäniemi : käyttömusiikin sovittajana ja säveltäjänä. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Henkilöhistoria - kanttorit; jumalanpalvelus - musiikki.

Toiviainen, Karla-Maria 2004. Aina täytyy olla horisontti, päämäärä ja sen mukainen atmosfääri: lukkari-urkuri Rafael Varhan elämä ja merkitys kanttorisuvun tiennäyttäjänä. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria - kanttorit.

Uhinki, Pauliina 1997. Viljo Mikkola : kirkkomuusikko ja säveltäjä. Teoksessa Erkki Tuppurianen (toim.) Tabulatura 1997: kirkkomusiikin ja Kuopion osastojen yhteinen vuosikirja. Kirkkomusiikin osaston julkaisuja 14. Helsinki: Sibelius-Akatemia, 89–97.

Untamala, Sanna 2006. Asko Rautioaho: urkusuunnittelija ja kirkkomuusikko. Kirjallinen työ. Helsinki: Sibelius-Akatemia, Kirkkomusiikin osasto. Henkilöhistoria - kanttorit.

Virtanen, Eija 1997. Fredrik Donatus Isacsson (1883–1962) ja hänen urkuteoksensa ”Katedraalissa”. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma. Musiikkianalyysi-urut.

Välimäki, Johanna 2008. L.J.G-Strähle : kanttori, pedagogi, säveltäjä. Kirjallinen työ. Kuopio: Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto, kirkkomusiikin koulutusohjelma.

Muu kirjallisuus

Hannikainen, Päivi-Liisa 1997. Carl Petter Lenning Turun urkurina ja kirkkomuusikkojen kouluttajana. Teoksessa Erkki Tuppurainen (toim.) Tabulatura 1997: kirkkomusiikin ja Kuopion osastojen yhteinen vuosikirja. Kirkkomusiikin osaston julkaisuja 14. Helsinki: Sibelius-Akatemia, 71–88. Lenning, Carl Petter, kirkkomusiikki - opetus - Suomi - 1700-luku, urkurit - Suomi - 1700-luku, Suomi – musiikinhistoria.

Hietämäki, Katariina & Honkanen, Laila 2011. Eero Erkkilä : arpa lankesi minulle. Helsinki: Heikki Hernesmaa Consulting. Elämäkerrat, musiikkineuvokset, laulajat, kuoronjohtajat, säveltäjät, kirkkomuusikot, kanttorit, urkurit.

Lehtola, Jan (toim.) 2011. Merikanto-symposium. Sibelius-Akatemia, Kuopion osasto.

Peitsalo, Peter (toim.) 2000. Krohn-symposium 1999. Kirkkomusiikin osaston julkaisuja 22. Helsinki: Sibelius-Akatemia.